

Hurra for de danske værdier

Det er dansk – det er dejligst!

Peter Jakobsen

2016

Rev. 3/9 2016

På sporet af ”danskerens” identitet og holdninger gennem tiderne.

Jeg skal til efteråret høre en række foredrag om

”Hvilke værdier hviler samfundet på?”

»Vi har i årevis talt om, at det er de økonomiske problemer med flere ældre og større forventninger til velfærd, der trækker Danmark ned. Jeg kender alle argumenterne, for jeg har siddet i både Socialkommissionen og Velfærdskommissionen. Men jeg har flyttet mig, og i dag vil jeg kalde de økonomiske udfordringer for overfladebetragtninger. De er til noget, vi kan håndtere. Måske ikke uden skrig og skrål, men overordnet set uden de store problemer. Danmarks største udfordring er en helt anden, og den er langt sværere at håndtere. **Nemlig at det etiske grundlag for samfundet er ved at smuldre**«.

Professor Jørn Henrik Petersen, om Danskernes nye menneskesyn. (2016)

Danmark skal også have en ”Værdikanon” eller måske en ”Danmarkskanon”

Taksøe-Jensen rapporten fra maj 2016 om Danmarks udenrigs- og forsvarspolitik m.v. efterspørger ”et dansk værdigrundlag” og/eller ”en dansk værdiprofil”.

Skal vi virkelig nu have en ”autoriseret” samling ”værdier” vi alle skal tilslutte os ?

og skal det besluttes på samme måde som dengang vi besluttede at ”Stegt flæsk med persillesovs” var Danmarks nationalret?

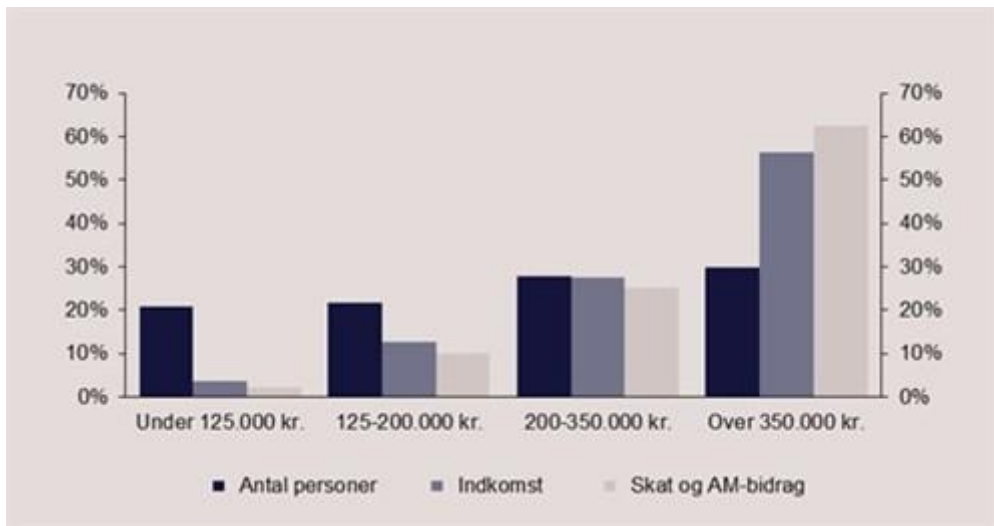
Følger man den danske debat for tiden, skulle det - efter de højt - og hurtigttalendes mening - næppe indebære større problemer at finde ud af (- blive enige om blandt de toneangivende -) hvad der er ”de danske værdier”, ”danskernes værdier” eller ”de værdier samfundet hviler på ” – Og dog !

Man siger at ”danskerne” har værdier (Danskerne mener/gør/sætter pris på!, kvinderne mener/gør,sætter pris på ! osv.) selvom vi er over 5.6 mio mennesker der næppe er enige om alting – og heller ikke om hvad der er godt eller skidt.

Selvom Danmark er et demokratisk land kan man ikke med et simpelt eller endog med et kvalificeret flertal beslutte sig til hvad vi alle skal mene og tænke, selvom der er et utal af eksempler fra historien på hvor et flertal har gjort hvad det kunne, for at få et mindretal til at ændre opfattelse eller hvad værre er, hvor et mindretal vil ændre flertallets opfattelse.f.eks i forbindelse med overgangen fra katolisisme til lutherdommen i Danmark efter 1536.eller den danske ”tvangsfordanskning” af tyske sønderjyder efter 1 slesvigske krig.

Danskere er 5.6 mio af slagen for tiden . Hvem er de mon ?

Lidt befolkningsstatistik fra omkring 2016

Køn	Kvinder 2.873.000	Mænd 2.843.000																						
Alder	Børn og unge 0-24 år Ca 30 %	Voksne 24-65 år Ca 50%	Gamle 65 år og mere Ca 20 %																					
Sexuel observans	Hvor mange har en ” alternativ” sexuel observans ? Ifølge Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner (LGBT) er mellem 6 og 10 procent af verdens befolkning homoseksuelle. Ser man isoleret på Danmark, viser en gallupundersøgelse fra 1997, at 12 procent af alle mænd hovedsageligt føler sig homoseksuelle, mens det gælder for 8 procent af kvinderne. CASA-undersøgelsen fra 2009 viser til gengæld et noget lavere tal. Her fremgår det, at mellem 3,5 og 6,2 procent af den danske befolkning er enten homoseksuelle, biseksuelle eller transkønnede. Siden har forfatteren bag undersøgelsen udtalt til programmet Detektor på P1, at hvis man alene ser på de homoseksuelle, udgør de kun mellem 1 og 2 procent af den danske befolkning.																							
Befolkningens fordeling på husstande	Af Danmarks ca 2,6 mio husstande omfattede over 1 mio kun en person																							
Rige og fattige	Fordeling af indkomster og skat i 2016. Personer over 15 år. Kilde : Skatteministeriet <table><caption>Data from the bar chart (approximate values)</caption><thead><tr><th>Indkomstniveau</th><th>Antal personer (%)</th><th>Indkomst (%)</th><th>Skat og AM-bidrag (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>Under 125.000 kr.</td><td>21</td><td>4</td><td>2</td></tr><tr><td>125-200.000 kr.</td><td>22</td><td>12</td><td>10</td></tr><tr><td>200-350.000 kr.</td><td>28</td><td>28</td><td>25</td></tr><tr><td>Over 350.000 kr.</td><td>30</td><td>58</td><td>62</td></tr></tbody></table> 21 pct. har indkomst under 125.000 kr., 22 pct. har mellem 125.000 kr. og 250.000 kr., 28 pct. har mellem 250.000 kr. og 350.000 kr., og 30 pct. har over 350.000 kr. Det fremgår eksempelvis, at personerne med de laveste indkomster, der udgør 21 pct. af alle skattepligtige kun har 4 pct. af de samlede indkomster og betaler 2 pct. af skatterne.				Indkomstniveau	Antal personer (%)	Indkomst (%)	Skat og AM-bidrag (%)	Under 125.000 kr.	21	4	2	125-200.000 kr.	22	12	10	200-350.000 kr.	28	28	25	Over 350.000 kr.	30	58	62
Indkomstniveau	Antal personer (%)	Indkomst (%)	Skat og AM-bidrag (%)																					
Under 125.000 kr.	21	4	2																					
125-200.000 kr.	22	12	10																					
200-350.000 kr.	28	28	25																					
Over 350.000 kr.	30	58	62																					

	Modsætningsvis gælder det for højindkomstgruppen, at de 30 pct., der har indkomst på 350.000 kr. og derover, har 56 pct. af den samlede indkomst og betaler ca. 62 pct. af de samlede skatter.			
De raske og de syge	De der "aldrig" er syge Et par dages sygdom om året der falder i ferieperioden	De der er syge som folk er flest 1-2 uger om året, herunder børns 1 sygedag	De der "altid" er syge Stort fravær fra arbejdet Plejekrævende Stort medicinforbrug En belastning for andre. Kroniske lidelser	
De der kan være med i den digitale verden (hvor det er nødvendigt – Nem idé Digital post Nem konto Borger.dk	De der kan	De der ikke kan. 350.000 danske er fritagne for digital post. Mange der har fået en e-boks har ikke åbnet den.		
På "støtten"	Ca 1.076.000 modtog folkepension eller helbredsmæssig pension	Ca 175.000 var på kontanthjælp	Den registrerede ledighed fra Danmarks Statistik er en statistik over det gennemsnitlige antal af dagpengemodtagere og arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere Statistikken er opgjort i fuldtidspersoner . I januar 2016 var der 115.800 "Brutto"ledige.	
Politisk ståsted (folketingsvalget 2015)	De "midtersøgende" partier Venstre, (19,5 %) Socialdemokraterne (26,3%) Dansk folkeparti (21.1%) Ca 67 % af vælgerne	De der er lidt "udenfor" de midtersøgende De radikale (4,6%) SF (4,2%) De konservative (3,4%) Ca 12 %	"De noget mere alternative" Enhedslisten (7,8%) De alternative (4,8%) Liberal alliance (7,5%) Ca 20 %	Nye partier og Partier der ikke kom ind Ca 1 %

Valgdeltagelse I Danmark	valgdeltagelse 100 procent 90 80 70 60 50 40 30 20 10 0 1981 1985 1989 1993 1997 2001 folketingsvalg kommunalvalg EU-parlamentsvalg			
Formel uddannelse	15-69-åriges højest fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelser. 2016 Pct. 40 35 30 25 20 15 10 5 0 Erhvervsfaglige Korte videregående Mellemlange videregående Bachelor Lange videregående Ph.d./forsker Mænd Kvinder Anm.: Indvandrere er ikke indeholdt i tallene. Det skyldes, at der kun findes oplysninger om indvandrernes medbragte uddannelse for indvandrede til og med 2006. Kilde : Danmarks statistik			
Selvforsørgende eller afhængig af ”offentlig forsørgelse”	De der kun får det absolutte minimum de har ret til uanset øvrig indkomst	De der får de ”normale” ydelser	De der helt er af hængige offentlige ydelse	
	folkepensions mindstebeløb eller ingen folkepension i tilfælde af fortsat høj lønindtægt SU Børnetilskud	Folkepension Kontanthjælp (kortvarig) Dagpenge (kortvarig) Efterløn	Langtidsledige Vedvarende Kontanthjælp Førtidspension (sygdomsbestemt) ”Lommepenge” til flygtninge	
Byboere eller landboere (udkantsdanmark)	By 90 %	Land 10 %		
Religion	De Kulturelreligiøse	De rigtigt troende	De aktivt ”ikke troende” Ateister Agnostikere (?)	De ”politisk ” troende De der gør tro til et erhverv. Præster Prædikante r
Medlem af folkekirken	Medlem 76 %	Ikke medlem 24 % Heraf ca 3-4 % muslimer	Stemmeprocenter til menighedsråd 14,98% (gns.) Højeste 70,86% (Hygum Sogn, Viborg Stift,)	

			Laveste 3,13 % (Vesterbro Sogn, Københavns Stift)	
De der kan klare sig selv (forståelsesmæssigt og evnemæssigt) og de der ikke kan det	De der kan selv ”95 % ?”	De der ikke kan ”5 % ?” Blinde Døve (?) Evnesvage Demente Meget svage gamle ”Vaneforbrydere” der kun kan leve i fængsel da ingen vil have dem	Dem vi ikke vil have uanset om de kan. Udlændinge på tålt ophold Udlændinge i fængsel	
”De der kan og vil og de der ikke kan og vil”	De kompetente	De inkompetente		
Normbrydere	De kriminelle I 2014 blev der anmeldt ca 500.000 overtrædelser af lovgivningen, heraf førte ca halvdelen til en strafferetslig afgørelse. Langt de fleste forbrydelser er ”ejendomsforbrydelser” Heraf f.eks 60.000 brugstyverier af cykler Ca ¾ af forbrydelsene begås af mænd	De ikke kriminelle (Alle os andre pæne mennesker (sic))		
Taberne og vinderne	Taberne : De syge De digitale analfabeter De der blev fanget i en rentefælde De ensomme De ikke så kloge	Vinderne : De raske De heldige der blev født på det rigtige tidspunkt Dem med et socialt netværk		
”Danskere” Danmark Statistik definerer en person med dansk oprindelse som ”en person - uanset fødested - der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark	Indbyggere i Danmark Ca 5.6 mio	Danske statsborgere i Danmark Ca 5,2 mio	Danske statsborgere i udlandet Ca. 0,2 mio	”Ikke danskere” i Danmark Ca . 0,4 mio

Der generaliseres ofte udover enhver rimelighed.

Værdier bliver udråbt som ”danske”, selvom de lige så vel kunne være ”europæiske” eller ”universelle”..

Og hvilket ”samfund” er der tale om? Det ”*nutidige faktiske*” eller et ”*romantisk idealiseret*” (”*De gode gamle dage*”) som nogen gerne vil tilbage til? Værdier i den sammenhæng er ikke noget vi **har**, men nogle som nogen mener vi **bør have**, eller som de påstår at”**de rigtige danskere**” **har**.

Vi bilder også os selv og andre ind at vi har ”værdier” (gode egenskaber ,vaner og tankesæt osv.) som vi slet ikke har ,men hvor vi ikke rigtigt kan acceptere at vi faktisk har det modsatte af det vi postulerer, f.eks frisind (fordomsfri tolerant indstilling og tankegang overfor andre mennesker) Gundelacks undersøgelser viser at det udviser vi kun i begrænset omfang

Der er for tiden mange der kæmper om retten til at fortælle (definere) *den rigtige historie om Danmark*

Der er imidlertid næppe nogen tvivl om at Danmark er sin egen **historiske kulturele konstruktion** med sit eget **indhold**, af det vi (”*de fleste af os*”) *siger, mener og gør uden at tænke nærmere over det*. Dette indhold er i et vist omfang helt vort eget, noget har vi fælles med det nordiske, noget er europæisk og noget er almenmenneskeligt.

Vi er altså ikke i alle tilfælde lige som alle de andre - selvom vi ligner.

Danmark er nok som ”den lille kat på vejen” - *Jeg er sku min egen!*

Der er imidlertid også andre katte på vejen der har det på samme måde.

Jeg vil i dette notat forsøge at belyse hvor Danmark, danskerne og deres opfattelser, holdninger og handlinger kommer fra.

Der er ikke tale om nogen videnskabelig analyse, men jeg har forsøgt at gøre det så godt jeg kan. Jeg har klippet og klistret fra alle de tænkelige kilder jeg kunne komme i nærheden af både fra Internettet og biblioteksvæset. Jeg sender dem alle en venlig tanke og undskylder at jeg ikke overalt har anført kilden så klart som jeg burde. Mit arbejde har bestået i at sammenfatte andres tanker så jeg bedre selv kunne forstå .

Jeg vil ikke skjule, at mit udgangspunkt er, at Danmark og danskerne til alle tider har hængt sammen med Europa og resten af verden som ærtehalv – og at vi som mennesker - stort set er, som alle de andre, når det kommer til det væsentlige.

Hverken værre eller bedre, men måske lidt rigere og lidt mere ens.

Vi har i tide fundet et godt sted, at slå os ned (Danmark) og har forstået og formået at passe på det

Vi har været og er fortsat påvirket af andre, ligesom vi påvirker andre.

Vi kan ikke lukke verden ude. Vi må som altid leve i den virkelighed der er omkring os, og helst fortsat leve godt .

Nutidens danskere er på godt og ondt et produkt af deres fortid og af den geografiske placering de har valgt i verden.

Det er ikke formålet med notatet at forsøge at ”definere” hvad der er de ”*danske værdier*” eller ”*danskernes værdier*” hvis sådanne findes, men alene at prøve at skabe en ”**ramme**” indenfor hvilken **overvejelser** om hvem og hvad vi er , kan finde sted. Jeg vil dog af og til konkludere at noget virker mere ”dansk” end noget andet, f.eks at danskerne (den private dansker) synes at være glad for at **flage** mere end borgerne i de fleste andre lande.

Det ser jo også flot ud !

Den danske sang er heller ikke den ringeste del af danskheden

Peter Jakobsen

Indholdsfortegnelse :

Nogle konklusioner

Erkendelser

De lange linier i dansk samfundsudvikling

Kloge ord om hvordan vi danskere er

Danske holdninger og handlinger.

Baggrundsmaterialet.

På jagt efter Danmark og danskeren

I. Hvor ligger Danmark?

a. "Det gamle Danmark"

b. "Det danske imperium"

II. Den "genetiske" dansker. *Vi er en pose "blandede bolsjer"*

III. Påvirkninger af Danmark og Danskerne udefra

a. Handel

b. Religion

c. Indvandring og udvandring - rejser

d. Sociale nydannelser

e. Påvirkning af sproget

f. Politiske ideologier

g. Teknologiske gennembrud

h. Kulturelle bevægelser

IV. "Danskhed" af egen avl

a. Skolen (folkeskole, friskole, universitet, højskolen, efterskolerne, folkeuniversitet, de folkelige oplysningsforbund og alle de andre skoler.)

b. Sociale samarbejder (arbejderbevægelse, andelsbevægelse, "foreningsdanmark")

c. Et ukorrupt samfund

d. Censur og ytringsfrihed

e. Landboreformer

f. Danmark er med på vognen.

g. Danmark som et krigsførende rige

Hvad er det hele blevet til idag ?

a. Det danske og det U-danske

b. Danskhed genfundet i prosa og digt gennem tiden

c. Hvad har udlændinge ment om Danmark gennem tiderne ?

Dansk identitet Fortidens og nutidens "danskhed" ses ofte gennem "briller" der "passer" den seendes forventninger om det han eller hun gerne vil se.

a. Hvem bestemmer hvad der er dansk?

b. Er "danskhed" bedre end "de andreshed"?

c. Hvor stor en del af "danskheden" er dansk ?

d. Er danskheden truet – nu mere end tidligere ?

e. Det lykkelige Danmark

Bilag 1: Nonius Svinghage om værdier m.v. Sange og digte.

Bilag 2: Erklæring om integration og aktivt medborgerskab i det danske samfund (Den skal alle der ønsker permanent opholdstilladelse i Danmark skrive under på)

Bilag 3: Om værdier og dyder

Bilag 4 : Professor Jørn Henrik Petersen. Danskernes nye menneskesyn.

Erkendelser:

1. Kongeriget Danmarks mere end 1000 årige historie har været karakteriseret ved, at vi i langt den største del af perioden har været et krigerisk, ekspansivt nordeuropæisk imperium af mellemstørrelsen, omfattende flere folkeslag og nationaliteter. Først i de seneste ca 150 år er vi blevet "et lille land". Nu er vi igen begyndt at gå i krig. Når vi idag ser på os selv og vores historie er der tendens til at tage udgangspunkt i **det vi er nu** – som model for **det vi altid har været**, selvom det egentlig er undtagelsen.
2. Vi har haft en antalsmæssig begrænset indvandring lige fra Danmarks "fødsel" og indtil 1960'erne, men til gengæld har de indvandrende ofte været toneangivende i det danske samfund. De var munke (uddannede folk der kunne læse og skrive), udenlandsk adel, kongelige embedsmænd af fremmed især tysk og fransk oprindelse, officerer i hæren, dygtige handlende, dygtige håndværkere og dygtige bønder samt kunstnere af alle slags.
De har sat deres meget store præg på det Danmark vi kender idag.
3. Danmark har til alle tider været en integreret del af den europæiske kulturkreds og har været præget af denne. Vi har ikke været et "udkantsområde" og vi har gennemgået de fleste kulturelle/politiske/teknologiske udviklinger vi finder i de andre europæiske lande. Af og til med en vis forsinkelse, og ikke altid lige så dramatisk. Efter 2 verdenskrig er "kulturudviklingen" desuden blevet påvirket af amerikansk "soft power".
4. Det danske rige er blevet mindre over årene. Det har ofte været vores egen skyld. Det største tab for Danmark og det danske var ikke Norge i 1814 eller Sønderjylland i 1864. Det var Skåne i 1658. De var pæredanske - i Skåne. De andre var egentlig "udlændinge".
5. Et lands eller riges historiske "identitet", "værdier", "dyder", osv. er ikke en objektiv størrelse. Det afhænger meget af øjnene der ser og interessen hos "magthaverne" for at formidle et bestemt budskab.
6. "Folkets" opfattelse af egen "identitet" har til alle tider været påvirket af "magthavernes" (konge, adel og kirkes) ønsker, og "modelleret" gennem skole, censur, straffe og belønninger f.eks kongelig betalte udenlandsrejser til de toneangivende, så "folkets" opfattelse af sig selv passede med "de toneangivendes" ønsker. Nu skal vi igen have en "**Danmarkskanon**" der fortæller os om hvad der er godt og skidt.
7. Danmark har til alle tider ændret sig, og det af mange grunde. Hver generation har sine udfordringer. **En ændring er ikke nødvendigvis altid til det værre.** Det kan være på tide, at vi laver noget om. Danmark er ikke en isoleret ø i verdensaltet. Vi skal på godt og ondt leve blandt de folk der omgiver os, og hvem der er vore naboer bliver mere og mere omfattende. Hele verden er i princippet nu vore naboer, og vi må forholde os til det de gør og vil.

Sådan var det ikke for 1000 år siden.

8. Det er vist den alm. opfattelse blandt danske historikere at "**danskhed**" som begreb er relativt nyt. Det skulle stamme fra perioden efter Napoleonskrigene og tabet af Norge i 1814. Nogle historikere (bl.a. Adam Wagner. *Danskhed i middelalderen*), mener imidlertid, at begrebet er meget ældre med rod i den tidlige middelalder hos bl.a. SAXO. I hvilket omfang der er tale om en ren akademisk kontrovers eller et indlæg i en politisk debat skal jeg ikke forholde mig til, men alene pege på eksistensen af kontroversen.

9. Hvad der til enhver tid skal forstås ved dansk "identitet" synes at være defineret af en **bedrevidende politisk/intellektuel elite** koncentreret omkring København, eller af politiske bevægelser der har et ønske om at pege på et specielt "tabt land" (f.eks. "de gode gamle dage") som et ideal – en idealtilstand - vi skal vende tilbage til - selvom den måske aldrig har eksisteret - (Lidt ligesom ISIS bevægelsen der vil tilbage til Islams rødder)

10. 80/20 danskhed. Efter analyser i sommeren 2016 af befolkningens helbredstilstand lever en betydelig del af befolkningen et væsentligt ringere liv end resten af befolkningen. Deres indtægter er meget lavere end gennemsnittets. De er mere syge og deres middellevetid er mindst 10 år kortere end resten af befolkningen. Har de mon styrke nok til at gøre deres bud på ”danskheden” gældende ?

11. Det danske repræsentative demokrati er ikke det samme nu som før. Sådan har det måske altid været . Politikerne kommer nu om dage sjældent fra ”folket”, men er ”professionelle”aktører der lever af at være politikere. Politikernes opfattelse af ”verden”er ikke altid i overensstemmelse med ”befolkningens”opfattelse , bl.a synes politikerne at være mere fremmedfjendske end befolkningen som helhed. Er ”politik” nu bare blevet et ”erhverv” i stedet for som før (ideelt set) , at være et ”kald”? *Varetager politikere primært deres egne interesser frem for samfundets interesser?*

12. Danmark er - ligesom den danske sang - et barn af ”Det **havblå rige**”.

Havet er ”*Vort moderlige hav*” , ”*Vi vandrør din vej, vi lyder din lov !*,”

Landet har 1419 øer heraf 72 beboede.

Den danske kystline er på ca 8750 km. Der er ingen steder langt til kysten (max.52 km)

Vi har ret til at færdes på næsten hele den danske kyst (”allemandsret lidt som i Sverige) i modsætning til i mange andre lande hvor kysten er ”privat”

Danmark er en af verdens store søfarts - sø- og sejlsportsnationer

Vandet binder os sammen og forbinder os med andre nationer. Der sejler danske skibe overalt på verdenshavene.

Vi lærer at svømme fra barnsben af.

Danmarks nære tilknytning til havet har præget os i alle år, mentalt, økonomisk og magtpolitisk ”Vikingen” er den klassiske ”helt” fra fortiden .Andre danske ”helte ”har tit forbindelse med havet (Niels Juel ,Tordenskjold , Willemoes , Vitus Bering ,Styrmand Carlsen på ”det skæve skib”,Søren Kanne ,”Peder Most bøgerne”,Styrman Karlsens flammer ,”Det gode skib Martha” og dets besætning (flere))

Den danske orlogsflåde var en af de største i Europa indtil englænderne tog den i 1807

Vi har tidligere bygget mange skibe og har været førende indenfor marine motorer (B&W) og anden marin industri.Vi er fortsat med her.

Hvorfor udbygger vi ikke flåden i de kommende år i stedet for at bruge pengene til F35 fly ?

13. Danmark er mere ”**kvindevenligt**” samfund end de fleste andre lande selvom nogen mener at vi ikke er gået langt nok

Kvinder og mænd har lige rettigheder og pligter (undtagen værnepligten)

Samfundet har etableret vuggestuer og børnehaver samt skolefritidsordninger der **reelt** sikrer kvinden frihed til at vælge arbejdsmarkedet fremfor hjemmearbejdet

Kvinder er i princippet ikke udelukket fra nogen beskæftigelse

Retten til børnene efter skilsmisse tilfalder nu som udgangspunkt begge forældre

Der er i betydeligt omfang ligeløn selvom det kunne være bedre

Barselsorloven er nu meget omfattende

Det er ikke længere stigmatiserende at være enlig mor eller at bo alene som kvinde

Det er heller ikke stigmatiserende for en far at passe børn og passe hus

Mange tidligere mandsdominerede job er nu også kvindefag.

Kvindes uddannelse er fuldt på højde med mændenes

14 **Velfærdsstatens samfundsmæssige solidaritet** er et meget vigtigt bindemiddel i dansk kultur og værdisæt.

Alle deles om udgifterne ”efter evne” (stort set !) og alle får noget (meget ?) tilbage uanset økonomisk situation f.ek gratis sundhedsvæsen, skolegang på alle niveauer, biblioteksvæsen samt et minimum af sociale ydelser folkepensionens mindstebeløb, SU, børnetilskud osv

15 Danskerne sprog er blevet mere ”ensartet” i det seneste århundrede, ikke mindst efter radio og TV fremkomst.Tidligere tiders dialekter gjorde en fælles forståelse vanskelig.

16. Har Danskerne i dag mon en rimelig kerne af den "fællesidentitet" vi nok havde tidligere – senest efter De slesvigske krige - da vi fortsat primært var landbosamfund med en lille international overklasse eller er vi ved at blive splittet i flere forskellige "danske samfund" f.eks i "byerne" og "udkantsdanmark". En splittelse der ikke i første omgang skyldes udlændinge og indvandrede, men i højere grad øget internationalisering, ændrede familiestrukturer, ændret religiøs opfattelse, et mere kompliceret samfund, færre muligheder for de "svage" af enhver art til at følge med i samfundsudviklingen, øget økonomisk ulighed, større centraliseringstendenser, "konkurrencestaten" osv.

Vi har nok tendens til at søge og finde "syndebukke" for vores ulykker (tidligere f.eks muslimer og jøder) eller EU - til at "rette bager for smed". Vores problemer skal have en årsag der ikke er "os selv".

Vi sætter grænsebomme op skønt alle ved at det ikke virker. Så gør vi dog noget !

Men man løser jo ikke problemer ved at give dem et andet navn

De lange linier i dansk samfundsudvikling der påvirker vor selvforståelse

Fra regionalt europæisk mellemstort flerfolkeligt imperium til en befolkningsmæssig homogen småstat	<i>Har nutidens danskere mon en fornemmelse af vor historie? Hvordan er danskerens historiske horisont. Går vi fra en forestilling om en glørværdig fortid og en lige så positiv fremtid, til at livet skal leves nu – at det kun vil blive værre. Det kan ikke betale sig at spare op. Selvom miljøet forringes vil det nok ikke gå udover mig osv.</i>
Fra slægtsfølelse til individualisme	Danmark er nu et af de lande i verden der har flest enkeltpersonshusholdninger <i>Fra fælleskab til ensomhed?</i>
Fra “Klar dig selv” til “Let the others do the hard work for You “ (Leo Mathiessen)	Fra selvjustits til statsligt voldsmonopol Velfærdsstaten <i>Er det gået fra Pligt og samfundsmæssige dyder til Ret og mine værdier ?</i>
Fra despoti til retsstat	Borgeren har retssikkerhed og alle har lige ret (om de så får ret er en anden sag) (retsstatsprincipper) Overgang fra mundtlig til skriftlig forvaltning og retspleje Enevældens administration og det der kom efter den var og er (stort set) fri for korruption. ”God regeringsførelse.” <i>Det er ret enestående!</i>
Fra despoti/enevælde og oligarki/aristokrati til demokrati	Borgeren har i stigende grad fået indflydelse på egen situation Omfattende lokalt / kommunalt selvstyre/ langt mere end i de fleste andre lande i Europa.
Fra ”standssamfund” til afskaffelse af privilegier	Fra slægtskæde til statens magtmonopol Ophævelse af byernes (købstædernes) rettigheder (1857 Næringsfrihedsloven) Ophævelse af adlens godsprivilegier i 1919 Kun Dronningen og hendes hus nyder nu særlige privilegier
Fra ”lovbestemt” – enstrengt /tredelt fællesmagt til pluralistisk samfund med mange der kan udøve ”magten”	Regering, folketing, domstole, fagforeninger, arbejdsgivere, NGOer,” pressen”, store virksomheder, facebookkampagner, EU myndigheder, NATO, internationale konventioner m.fl. Der har også været flere ”magtudøvere” i fortiden, selv under enevælden (f.eks adel og kirke) , men tendensen går i retning af, at der bliver endnu flere .
Individet bliver mere betydningsfuldt i forhold til fælleskabet. Fra herskerstyre til ”borgerstyre” Demokratiet i Danmark ”Danmark for folket”	Fra Konge/undersåt, til Stat/borger, til Fædreland/dansker, til ???
Vandringen fra land til by påvirker folks holdninger	Mere end 88 % af befolkningen i Danmark bor nu i byer Landboreformerne i slutningen af 1700 tallet revolutionerede samfundet på flere områder end bare landbrugets produktionsformer.
Faldende analfabetisme og stigende viden	1814 skoleloven En stadig stigende del af befolkningen får en længere varende uddannelse Livslang læring Gratis skolegang på alle niveauer

Fra Danmark som geografisk set flere "lande" til Danmark som et "land". De gamle danske lande hvor de regionale love gjaldt, var Jylland (nordjylland), Sjælland og Skåne. Danmark bliver informationsmæssigt "mindre"	Postvæsen Veje Jernbaner og færger Broer Telefonen TV og internet Facebook En bevægelse mod et "Rigsdansk" sprog som alle forstår
Udviklingen i kvindens stilling Fra kønsbestemt opdragelse og uddannelse til ligebehandling af drenge og piger. Kvindens retsstilling	Kvindelig arveret , kvindelig strafferet (ligeret, ligepligt og lige straf) "Kvindesagen" Kvinder er på arbejdsmarkedet ("<i>Udearbejdende</i>") i næsten samme omfang som mænd. <i>Kvinder har altid arbejdet hårdt, og "Arbejdsmarkedet" er et meget nyt begreb</i> Kvindelige præster - og andre nye kvindeerhverv. Der er et stigende antal kvinder i traditionelle mandefag, men de tenderer så til at blive til nye kvindefag (læger, præster, malere m.fl) P-Pillen Kvindelig arvefølge i kongehuset (1953/2009 grundlovene) Kvinder i de højere uddannelser Kvindelig statsminister og formand for folketinget
Den udenlandske kulturelle påvirkning (soft power) er fortsat massiv.	Tidligere især fra Tyskland nu fra USA "Globaliseringen" i al den magt og vælde.
Danskerne bliver ældre	Den danske befolkning vil efter Danmarks Statistiks beregninger stige til 6.047.000 i 2050 svarende til en stigning på 9 pct. Den samlede vækst i befolkningen skyldes hovedsageligt, at der bliver 60 pct. flere ældre, som er fyldt 65 år. Til gengæld forventes der en reduktion i den store gruppe af 40-64-årige på 6 pct., mens der kun er en beskedent stigning i de øvrige aldersgrupper. Helt frem til 2042 vil der hvert år blive flere ældre, men den største tilvækst vil ske i første halvdel af perioden. Alene i de ti år frem mod 2020 vil der være 234.000 flere personer, der er fyldt 65 år. Det er et mindretal i denne aldersgruppe, som har behov for omsorg og pleje, og der bliver færre og færre af dem, viser tal fra Danmarks Statistik for den seneste femårige periode 2008-2012." <i>"Eldrebyrden har vist sig at være selvbærende"</i> De fleste klarer sig selv ! De ældre over 65 år er lige så forskellige som resten af befolkningen men de stiller nok andre krav.
Danmark bliver i stigende grad et kompliceret samfund	Samfundet kræver i stigende grad "kompetence" fra sine borgere. Det "Moderne" digitale samfund udelukker måske til stadighed 5-10 % af de voksne borgere til aktivt at drage fuld nytte af samfundets muligheder (de svagtseende, de teknologiangste, de "mindre kloge" – (som jo altid findes, selv om man ikke taler om det). Der er i maj 2016 ca 350.000 danskere der af forskellige grunde er "fritagne" for at modtage digital post. De vil dø ud, men der kommer stadigvæk nye til. Næsten alle fortidens job der ikke kræver den helt store viden og intelligens er væk. Vi bilder os stadigvæk ind, at vi kan <i>uddanne os ud af problemet</i>. Det ville være dejligt hvis vi kunne, men jo mere komplekst vi gør samfundet, jo mere skaber vi en gruppe borgere vi egentlig ikke har brug for og som vi så i værste fald definerer som "nassere", skønt problemet måske i højere grad er, at de ikke kan følge med i udviklingen, selv om de gerne vil. ("tabere") (<i>Vi sorterer dem</i>

	<i>fra !)</i> De bliver til "menneskeligt affald" som Zygmundt Baumann siger.
Danmark er et meget "lige" samfund hvor "få har for meget og færre for lidt"	Bliver vi ved med at have det sådan ?
Arbejde adler - og dog	Fra tidligere tiders overvejende "fast arbejde" til de fleste gennem et helt liv tilbage til daglejereren og den kontraktansatte på et projekt. Alt i flexibiliteten navn. Er fagforeningerne først og fremmest til for de der er i arbejde og ikke for de der har svært ved det ? <i>Er det samfundets problem?</i>

Kloge ord om hvordan vi danske er :

Holberg bestemte i 1729 den danske nations art og egenskab (i Dannemarks og Norges Beskrivelse) som lydighed mod øvrigheden og med middelmådigheden som dyd.

I et positivt perspektiv bliver danskheden set som demokratisk sindelag, jævnhed, tolerance, ligefremhed og antiautoritetstro (?). I et negativt perspektiv ses danskheden som magelig selvtilstrækkelighed, ufunderet bedreværd og smålighed

Axel Sandemoses Jantelov Du skal ikke tro at du er noget !

Piet Hein mener at danskerne udviser en særlig kombination af småstatsrealisme og selvovervurdering, hvor alt er størst, selv mindreværdskomplekset.

Palle Lauring siger i Poul Hammerichs danmarkskrønike, - Danmark er en brugsforening -. det håber jeg stadig Danmark er. Danmark er en Brugsforening.

N.F.S. Grundtvig Til et folk de alle høre, som sig regne selv dertil, har for modersmålet øre, har for fædrelandet ild. Folkeligheden, 1848.

H.C.Andersen. Laserne

"Udenfor Fabrikken stode i Stakke høit opstablede Kludbunker, samlede vidt og bredt fra; hver Las havde sin Historie, hver førte sin Tale, men man kan ikke høre dem Allesammen. Nogle Laser vare indenlandske, andre vare fra fremmede Lande. Her laa nu en dansk Las op til en norsk Las; pæredansk var den ene, og ravnorsk var den anden, og det var det Morsomme ved de to, vil hver fornuftig Norsk og Dansk sige.

De kjendte nu hinanden paa Sproget, uagtet hvert af disse, sagde den Norske, var saa forskjelligt, som Fransk og Hebraisk. "Vi gaae til Aas for at faae det raat og oprindeligt og Dansken laver sig sin suttetøde fade Brage-Snak."

Laserne talte og Las er Las i ethvert Land, de gjælde kun Noget i Kludebunken.

"Jeg er norsk!" sagde den Norske, "og naar jeg siger, at jeg er norsk, saa troer jeg at have sagt nok! jeg er fast i Trevlerne, som Urfjeldene i gamle Norge, Landet, der har en Constitution, som det frie Amerika! det kildrer mig i Trevlerne at tænke hvad jeg er og lade Tanken malmklinge i Granit-Ord!"

"Men vi har en Literatur!" sagde den danske Las. "Forstaaer De hvad det er?"

"Forstaaer!" gjentog den Norske, "Fladelands Beboer, skal jeg løfte ham tilfjelds og nordlyse ham, Klud som han er! Naar Isen tør for den norske Sol, da komme danske Pæreskuder op til os med Smør og Ost, ret ædelige Varer! og der følger til Ballast dansk Literatur. Vi behøve den ikke! man undværer helst dovent Øl, der hvor det friske Væld sprudler, og her er det en Brønd, der ikke er boret, ikke sqvaldret europæisk kjendt ved Aviser, Kammeratskab og Forfatteres Reiser i Udlandet. Frit taler jeg fra Lungen, og Dansken maa vænne sig til den frie Lyd, og det vil han i sin skandinaviske Klamren til vort stolte Klippeland, Verdens Urknold!"

"Saaledes kunde nu aldrig en dansk Las tale!" sagde den Danske. "Det er ikke vor Natur. Jeg kjender mig selv, og som jeg ere alle vore Laser, vi ere saa godmodige, saa beskedne, vi troe for Lidet om os selv, og det vinder man rigtignok ikke Noget ved, men jeg kan saa godt lide det, jeg finder det saa yndigt! Forresten, det kan jeg forsikre Dem, kjender jeg tilfulde min egen gode Bonitet, men jeg taler ikke om den, saadan Feil skal ingen kunne beskylde mig for. Jeg er blød og bøielig, taaler Alt, misunder Ingen, taler godt om Alle, uagtet der er ikke meget Godt at sige om de fleste Andre, men lad dem om det! jeg gjør nu altid Grin af det, for jeg er saa begavet!"

"Tal mig ikke dette Fladelandets bløde Klistersprog, jeg vamles ved det!" sagde den Norske og løste sig i Vinden fra Bunken og kom over i en anden.

Papir bleve de begge to, og Tilfældet vilde, at den norske Las blev et Papir, hvorpaa en Nordmand skrev et trofast Elskovsbrev til en dansk Pige, og den danske Las blev Manuskript for en dansk Ode til Priis for Norges Kraft og Herlighed.

Der kan ogsaa komme noget godt ud af Laserne, naar de først ere af Kludebunken og Forvandlingen er skeet til Sandhed og Skjønhed, de lyse i god Forstaaelse og i den er Velsignelse.

Det er Historien, den er ganske fornøielig og fornærmer aldeles Ingen uden - Laserne."

**Benny Andersens
Verdensborger i Danmark**

Som barn lærte jeg gode gamle danske børnedanse
Med fremmedartede navne
Scottish
Tyrolervals
Lanciers
Som ung: Engelsk vals
Argentinsk tango
Brasiliansk samba
Men jeg danser dem temmelig dansk
Jeg blev konfirmeret i en religion
Der stammer fra Mellemøsten
Voksede op med H.C. Andersen eventyr
Såvel som med Grimms
Og 1001 nat
Aladdins vidunderlige lampe
Det flyvende tæppe
Sindbad Søfaren
Ali Baba og de fyrretyve røvere
Sesam Sesam luk dig op!
Da jeg skrev mine første kærlighedsbreve
Ristede jeg aldrig runer
Som de gamle nordboere
Faktisk er jeg ret sløj til runer
Jeg brugte latinske bogstaver
Og dem ku hun godt forstå!
Jeg drikke Javakaffe og Ceylonte
Fransk rødvin
Spansk sherry
Skotsk whisky
Vestindisk rom
Russisk vodka
Men uanset hvor meget jeg drikker
Sejler jeg op ad åen dansk!
Og sproget jeg synger og taler
Er vævet sammen af ord fra hele verden
Ikke bare fra tysk, engelsk og fransk
Næ, hør mit grønlandske:
Anorak – kajak – tupilak
Tyrkisk: yoghurt – kiosk
Finsk: sauna
Arabisk: almanak – kaffe
Kinesisk: te
Mexikansk: tomat
Australisk: boomerang – kænguru
Sydafrikansk: apartheid
Jeg ku blive ved – så det gør jeg:
Japansk: kimono – karate
Malajisk: bambus – asie
Indisk: bungalow – pyjamas
Jeg kan dem udenad i søvne
Ord fra hele den kværnende klode
Mødes i min mageløse mund
Og for hver gang jeg udtaler dem
Lyder de mere og mere som danske

Min skjorte er indisk
Mine sko er italienske
Min bil er japansk
Mit ur fra Schweiz – eller Hong Kong
Men midt i det hele er jeg så pæredansk
Alverden samles i mig
Og bliver godt rystet sammen!
Sesam Sesam luk dig op...
Eller er det mig der er Sesam?
Ihvert fald vil jeg lukke mig op!

Danmark Shu-bi-dua

Se solen stiger op over bilkirkegården
og malkepigen pumper sin ged
mens præstens kone står på hænder for sin bror
og kløvermarken står i flor.
Storken er en dejlig flyver
koen har et dejligt yver,
Danmark er et dejligt land
Kornet vokser vildt på engen
bonden får sin mad på sengen
dansen er en dejlig mand.
Storken er en dejlig flyver
koen har et dejligt yver,
Danmark er et dejligt land
Kornet vokser vildt på engen
bonden får sin mad på sengen
dansen er en dejlig mand.

Der findes andre men'sker end dem der er danske
de bor i huler og slås hele dagen
Det har vi li' godt aldrig nogensinde gjort.
De varme lande er noget lort!
Storken er en dejlig flyver
den der si'r andet lyver.
Danmark er et dejligt sted at være,
der er nemlig atmosfære
Danmark er et yndigt land.
Storken er en dejlig flyver
den der si'r andet lyver.
Danmark er et dejligt sted at være,
der er nemlig atmosfære
Danmark er et yndigt land.

Er det mon alt sammen rigtigt ?

Danske holdninger og handlinger

Hvad der er samfundets **værdier** eller danskernes værdier er ikke let at blive klog på .Det er måske lettere at tale om vores opfattelse af **hvad der er godt og skidt** og hvordan vi i praksis **handler og taler** . Det udløser næppe så stærke følelsesreaktioner. *Men mon vi altid mener det vi siger ?*

Lighed	Økonomisk lighed /progressivt skattesystem / ”de brede skuldre bærer de tunge byrder” /”Hvor få har for meget og færre for lidt” / meget lav Gini koefficient. Lige uddannelsesmuligheder som basis for at komme frem i samfundet Samfundsmæssig solidaritet - ”Velfærdsstaten”- til en vis grænse , ”ret og pligt”. ”De ærligt trængende ” Det ”lige” skal behandles lige.Vi er vrede over et uretfærdigt ejendomsskattesystem, måske ikke så meget over skatternes højde som at det lige ikke beskattes lige. <i>Der synes i disse år at være tendenser i Danmark (og på verdensplan) til at uligheden mellem mennesker forøges</i>
Frihed <i>Frihed til og frihed fra</i>	Vi sætter frihed højt: Ytringsfrihed (<i>men er det kun det vi ka’ li at høre der må udtales ?</i>) Forsamlingsfrihed Foreningsfrihed Vi ønsker ikke ”overgreb” fra myndighedernes side Vi er ikke særligt autoritetstro, men har tillid til at ”myndighederne” er til for borgernes skyld og ikke for ”magthavernes” (staten, ”de rige”, ”politikerne” osv) <i>Sådan er det ikke i alle lande</i> <i>Vil vi i fremtiden skulle leve i et ”overvågningssamfund” ikke blot fra myndighederne side, men også fra virksomheder og organisationer der af ”egne – egoistiske ”grunde ønsker at påvirke vores handlemåde gennem at søge systematisk viden om vore meninger og behov for derefter at søge at påvirke dem ? Er det særligt rart ?</i>
Stor medmenneskelig tillid	”Foreningsdanmark” Høj valgdeltagelse ved alle valg ”Demokratiet ” som styreform har et reelt indhold Mange former for”nærdemokrati” (skolebestyrelser, foreninger, kommunalbestyrelser, ejerforeninger osv) Vi er glade for vore naboer og taler med dem. Omfattende lokalt (kommunalt) selvstyre, modsat central styring, men tendenser til øget centralisme. Informationssamfundet gør det i stigende grad vanskeligt for lokale enheder (Kommuner) at være forskellige. Alle vil have det bedste af det bedste,men ikke alle vil betale for det. Vi har skiftet regering utallige gange uden problemer Tradition for mindretalsregeringer Vi har en vis respekt for mindretal, men der synes at være en stigende tendens til at sager afgøres med små flertal ”Rød blok versus ”blå blok” Er vi mon på vej mod ”udenlandske tilstande” hvor ”the winner takes all”? Fra ”tillidskultur” til”sikkerhedskultur” ? (Weekendavisen 10/6 2016) Tilliden til politikerne er stærkt faldende i de senere år. Det er egentligt synd, men de er selv ude om det. De skaber en destruktiv offentlighed om sig selv.godt hjulpet af

	medierne. De skændes for meget om ligegyldigheder, prøver at fremhæve hvor de adskiller sig fra hinanden i stedet for hvor de er enige ,søger konfrontationen i stedet for at lytte til hinanden og finde de fælles løsninger. Retssikkerhed Danskerne stoler i vid udstrækning på, at domstolene behandler alle ens. Faktisk er Danmark det land i Europa, hvor tilliden til retssystemet er allerhøjest.. Også politiet nyder stor tillid i befolkningen herhjemme. Danmark er kun overgået af Finland i graden af borgernes tillid til politiet. Vi har accepteret et CPR nummer system med alle de muligheder det indebærer af samkøring af registre, noget som folk i andre lande vil betragte som en høj grad af uønsket overvågning
Ærlighed	Meget lav korruption Noget ”sort arbejde” (<i>svært at undgå</i>) Det er også et definitionsspørgsmål. Høj aftalemoral . Vi møder til tiden.(<i>Gør vi mon fortsat det ?</i>)
Danskerne er konsensusøgende	I politik (vi stiler mod kompromier selvom det ofte i TV ser ud som alt vedtages med 1 stemmes flertal – <i>Det gør det ikke.</i>) I det almindelige samvær mellem mennesker Vi finder en løsning fremfor at være fastholdt i en konfrontation
Vi passer rimeligt godt på det miljø vi overdrager til vore efterkommere	Vi accepterer ikke reklameskilte i det åbne land Vi passer (indtil videre) godt på vore kyster Vi har fået standset den værste forurening og er godt på vej til at gøre tingene bedre Der er god gang i ”genbruget” af ressourcerne
Danskerne er uformelle	I omgangsformer I påklædning Vi lever i stabile familiestrukturer uden at være gift
Danskerne er humanister	Vi sætter mennesket (<i>os selv!</i>) i centrum og ikke GUD Danmark er et sekulært samfund
Vi sætter (livslang) uddannelse højt	”efteruddannelse”
Danskerne er et flittigt folk <i>Men der er folk der arbejder mere end danskerne</i>	Vi sætter arbejdet højt – af og til frem for hensynet til familien (”<i>arbejde adler</i>”) Det første vi spørger om når vi møder en fremmed er ”<i>Hvad laver du ?</i>” Vi har en høj arbejds effektivitet (arbejdsproduktivitet) og en høj grad af selvstændighed i opgaveløsningen.
International (mellemmenneskelig) solidaritet	Tradition for høj U landshjælp og Fredsbevarende FN styrker Vi har til dato taget vor del af de internationale flygtninge – <i>gør vi det også i fremtiden?</i> Taksøe-Jensen rapporten opfordrer til en mere ”egoistisk” tilgang til dansk international interessevaretagelse.
Tolerance <i>Evne eller vilje til at acceptere det der afviger fra det normale; forståelse og accept af andre menneskers meninger, væremåde, kultur, religion el.lign.</i>	Er danskerne tolerante? Det afhænger vist meget af .overfor hvad og hvem ? Indvandrere, muslimer, støjende naboer, ”anderledes eksistenser” osv Vi praler af at vi både er tolerante og udviser frisind (fordomsfri tolerant indstilling) , men det er vi næppe i særlig høj grad.

Hvor ligger Danmark ? ”Det gamle Danmark”

Danerne og Danmark træder ud af historiens tåger omkring 500 e.v.t. (efter vor tidsregning). Hvor vi nævnes i udenlandske skriftlige kilder.

Omkring år 800 ved vi nogenlunde hvad ”Det gamle Danmark” bestod af, nemlig Jylland til Ejderen, Fyn og Sjælland med øerne samt Skåne og Halland, men ikke Blekinge og Bornholm, heller ikke Norge med bilande (Grønland, Færøerne, Orkney og Shetlandsøerne), Østersøprovinserne , Gotland, eller for den sags skyld de oversøiske kolonier der alle hører til i det langt senere ”Danske Imperium”.

En analyse af sproget peger på en oprindelig grænse mellem dansk og tysk, der omtrent følger Sli-Dannevirke-Husum linien. Nord for denne er der ingen tyske navne, syd for er der på få undtagelser nær ingen danske. Stednavnene dokumenterer således en ubrudt dansk bosættelse af hele den jyske halvø indtil Sli-Dannevirke-Husum linien. (Mette Winge <http://arkivet.thorvaldsensmuseum.dk/artikler/dansk-og-tysk-i-slesvig>).

Mon det er det, der er ”Det gamle Danmark” der skal bestå , ”så længe bøgen spejler sin top i bøljen blå” ?

Kong Gudfred er en af de første ”danske” konger der er nogenlunde historisk belæg for. Han dør i 810 . Han skulle – *efter hvad der fortælles* - have haft en søn Holger (Danske) der gik i Karl den Stores tjeneste og døde ved Roncesvalles i Nordspanien i år 778 i en kamp mod Baskerne (Rolandskvadet fra 1200 tallet) .

Tidligt bevis for danske internationale forbindelser !

Før dette havde vi haft massevis af **sagnkonger** siden Biblens kong Davids tid dvs. fra omkring 1000 fvt. Blandt andet kong DAN og kong SKJOLD.

Frode Fredegod levede efter sigende samtidigt med kejser Augustus og Jesus , dvs omkring år 0.

Vi har også haft en række regionale danske kongedømmer som nu i stigende grad kommer til syne gennem arkæologernes arbejde.

Det gælder magtcentrere omkring Himlingeøje og Tissø på Sjælland ,Gudme på Fyn samt magtkoncentrationen i Sønderjylland omkring Jelling og de mange voldanlæg der blev bygget der, fra 700 tallet.bl.a er Olmerdiget og Dannevirke bygget efter romersk model fra Limes med grav,vold og pallisade. En af disse sagnkonger var kong Vermund der havde en søn Uffe hin Spage. Det var ham der i kamp med Saxerne sikrede Danmarks historiske sydgrænse ved Ejderen .

Hvor ligger Danmark ? ”Det danske imperium”

Vikingerne riger /Normannernes riger/de nordiske riger i RUS

I slutningen af 700-tallet fandt de første vikinger ind i Gardariget, som dengang var navnet på det senere russiske rige.

Byen Staraja Ladoga var vikingerne indgang til Gardariget. Besøger man byen i dag, ser man vikingerne gravhøje langs floden Volkhov.

Byen opstod i slutningen af 700-tallet. Den havde mange af de samme træk som Hedeby og Birka, men blev samtidig brugt som ”rasteplads”, hvor handlende og varer ventede på egnet vejr til at kunne fortsætte den videre rejse mod syd (Byzans / Miklagaard)

Angrebet på klosteret i Lindisfarne i 793 starter vikingetiden i vest.

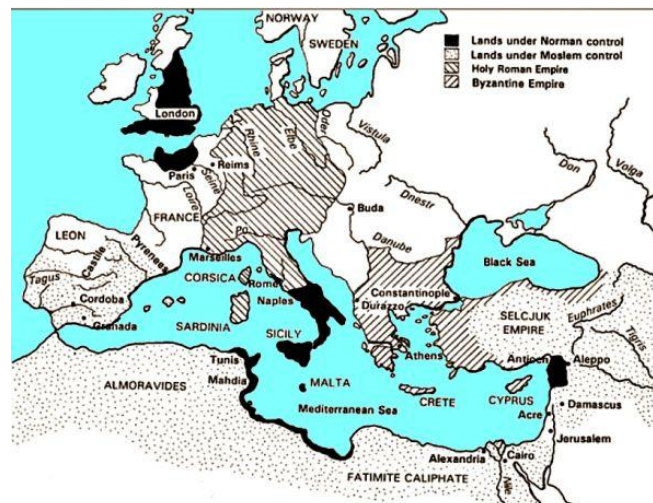
Af de mange egne i Nordvesteuropa, som i 800-tallet blev hærget af vikingeangreb, var Normandiet en af dem, det gik hårdest ud over. Det var her, i Normandiets kirker, at de plagede indbyggere under messen fremførte bønnen:

Fri os fra de vilde normanner, som o Gud, hærger vort rige, myrder skarer af gamle og unge og også jomfruer og drenge. Vi beder dig: Afvend alle ulykker fra os.¹

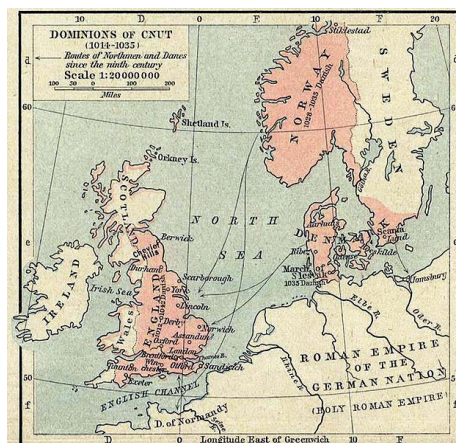
Det er ”mændene fra Nord”, som har givet Normandiet dets navn og historie. Vikingerne slog sig ned fra det 9. århundrede i op til flere omgange, hvor de invaderede landet.

I 1000-tallet e.v.t., begyndte en ny generation af eventyrere og krigere fra Normandiet at tage til Syditalien for at tjenstgøre hos egnens fyrstehuse. En af disse, Robert Guiscard (»den snarrådige«), kom til Italien omkring år 1047 e.v.t. for at gå i tjeneste hos hertugen af Apulien.

Efter at have indgået en alliance med paven blev Robert 12 år senere selv hertug af Apulien. Sammen med sin bror Roger erobrede han senere Sicilien og størstedelen af det sydlige Italien. Dette blev grundlaget for et nyt kongedømme i Syditalien, som overlevede under forskellige former op til 1800-tallet.

Knud den Stores Nordsøimperium 1014 -1035

Ved slutningen af 1020'erne var Knud den Store en af de mægtigste herskere i Europa. Som konge af England og Danmark, nordmændene og en del af svenskerne, strakte hans imperium sig på tværs af Nordsøen, og hans regeringstid var præget af stor stabilitet.

Valdemarenes østersøimperium

1157-1182 *Valdemar 1. den Store*

1182-1202 *Knud 6.*

1202-1241 *Valdemar 2. Sejv*

1241-1250 *Erik 4. Plovpenning*

1250-1252 *Abel*

1252-1259 *Christoffer 1.*

1259-1286 *Erik 5. Klipping*

1286-1319 *Erik 6. Menved*

1319-1332 *Christoffer 2.*

1332-1340 *Interregnum*

1340-1375 *Valdemar 4. Atterdag*

1375-1387 *Oluf 2.*

1387-1412 *Margrete 1.*

Korstog til Estland 1219

1227 Valdemar d 2 taber slaget ved Bornhøved .Nu går det tilbage med det danske imperium.

Jyske lov 1241

Salget af Estland til den tyske orden 1346. Valdemar Atterdag mangler penge.

Danmark og Hansestæderne

Hanseforbundet var en sammenslutning af nordeuropæiske byer i et handelsforbund. Hanseforbundet opstod i 1200-tallet omkring det rige Lübeck, Hanseforbundets medlemmer var først købmændene senere byerne. De mødtes efter år 1356 jævnligt ved de såkaldte Hansedage, der oftest blev afholdt i Lübeck. Der blev oprettet kontorer i London, Brügge, Bergen og Novgorod. Da Hanseforbundet efterhånden opnåede monopol på handelen gennem Østersøen, kunne det drage betydelige fordele af handelen i hele Nordeuropa. Den udbytning kunne de nordiske riger ikke leve med, og især de danske konger førte hyppige og lange krige mod Hanseforbundet. Omkring 1400 begyndte de såkaldte Ummelandsfarere, hovedsagelig nederlandske og engelske købmænd, at sejle nord om Skagen. Herved brød de Lübecks monopol på østersøhandelen, og forbundet mistede efterhånden sin indflydelse, og mange meldte sig ud.

Fredsftalen i Stralsund i 1370. var en militær våbenstilstand mellem Hansestæderne og Danmark, forhandlet mellem stæderne og Henning Podebusk på vegne af kong Valdemar Atterdag. Aftalen gav Hansestæderne slottene i Helsingborg, Malmø, Skanør og Falsterbo i besiddelse i 16 år, kontrol over Skånemarkedet samt ret til indsigelse ved tronskifte i Danmark. Hansestædernes magt var dengang på sit højeste.

Margrete den 1 (1387-1412) og Kalmarunionen

Kalmarunionen 1397- 1523

Efter det Det Stockholmske Blodbad i 1520 gjorde svenskerne oprør (Den Svenske Befrielseskrig) , og 6. juni 1523 blev Gustav Vasa konge, hvilket betød en afslutning på Kalmarunionen..

”Frihet är det bästa ting” – de svenske rødder til ”Frihed er det bedste guld”.

Digtet stammer fra 1439 og menes at være skrevet af den svenske biskop Thomas Simonsson af Strängnäs (ca. 1380-1443). Baggrunden for dets tilblivelse var 1430ernes magtkampe i den nordiske union, Kalmarunionen, mellem kongen, kirken og adelen.

Frihed er altså også **frihed fra danskerne**

Shetlandsøernes historie har været præget af skiftende tilhørsforhold til andre stater. Shetland var en del af Norgesveldet under navnet Hjaltland og hørte siden under Danmark-Norge, indtil øerne sammen med Orkney blev pantsat til den skotske konge af den dansk-norske konge Christian 1. i 1469 for 8.000 rhinske gylden. Shetlands motto er Með lögum skal land byggja, som er hentet fra Frostatingsloven og på dansk kendes fra Jyske Lov.

Reformationen 1517/1536 (i Danmark) og 30 års krigen 1618-1648

Den Westfalske fred 1648

Danmark fik intet ud af 30 års krigen andet end militære nederlag, store udgifter samt at Sverige fik lagt grunden til sin stormagtsstatus (*så længe den varede!*)

Da Christian IV i 1643 udenrigspolitisk havde manøvreret Danmark op i en krog, hvor landet stod uden allierede, udnyttede svenskerne situationen ved at lade den svenske hærfører Torstensson rykke op igennem Slesvig-Holsten og besætte Jylland. Efter tre års krig, hvor krigslykken bølgede frem og tilbage, men hvor svenskerne dog til sidst fik overtaget, blev der efter fransk-nederlandsk pres indgået en fredslutning i Brömsebro, hvor Danmark-Norge måtte aflevere Halland, Gotland, Ösel samt de norske områder Jämtland og Härjedalen til Sverige.

Svenskekrigene .

Svenskekrigene omfatter Den Nordiske Syvårskrig 1563-70, Kalmarkrigen 1611-13, Torstenssonfejden 1643-45, Karl Gustav-krigene 1657-58 og 1658-60, Den Skånske Krig 1675-79 samt de dansk-svenske krigshandlinger 1700 og 1709-20 under Store Nordiske Krig

Roskildefreden 1658

Danmark måtte afgive Skåne (og Bornholm) og Blekinge samt norske Bohuslän og Trondheim len til Sverige.

Den bornholmske opstand i 1658 var et oprør mod de svenske myndigheder på Bornholm. Opstanden medførte, at Danmark i 1660 kunne tilbagekøbe øen fra Sverige.

De to sidste svenskekrige Skånske Krig 1675-79 og Store Nordiske Krig 1709-20 indledtes af Danmark-Norge for at få Skåne, Halland og Blekinge tilbage. Selv om Danmark gik sejrrigt ud af krigene, var der ingen hjælp at hente ved fredsslutningerne, idet de europæiske stormagter ingen interesse havde i at ændre på status quo. Grænsen gennem Øresund lå fast.

Ved Roskildefreden i 1648 tabte Danmark for første gang den vigtigste del af ”Det gamle Danmark”

Det er langt det største tab Danmark nogensinde har lidt, langt større end Sønderjylland der altid har været tysk og Norge der altid har været norsk. Skåne var kærnedansk

Danmarks kolonirige

Tranquebar 1618- 1845

Guldkysten 1658- 1850

De vestindiske øer 1672- 1917

De europæiske landes kolonisering af resten af verden begyndte ved ”opdagelsen” af Amerika i 1492 og søvejen til Indien i 1498.

Især Spanien, Portugal, Storbritannien, Frankrig og Holland blev magtfulde og rige ved at kolonisere områder i den nye verden og sende værdifulde varer hjem til Europa.

Trankebar Fra begyndelsen af 1600-tallet besluttede den danske konge at oprette egne kolonier, og i 1618 sendte kong Christian 4. en ekspedition ledet af kaptajn Ove Gjedde af sted til Ceylon (Sri Lanka) og Indien. Ekspeditionen endte i den lille fiskerby Tharangambadi, på dansk kaldet Trankebar, på den østlige side af Indien.

Her opførte Ove Gjedde et fort og en fabrik. En koloni så langt fra Danmark var dog ikke uden problemer. Fx var den lokale hersker ikke altid så samarbejdsvillig. Trankebar var en dansk koloni, indtil den i 1845 blev solgt til England.

Guldkysten Danmark sendte også en ekspedition til Afrika, hvor man i 1658 oprettede en koloni ved Guldkysten i det, der i dag er staten Ghana. Hovedformålet med kolonien var at sende afrikanske slaver tilbage til Danmark, og da slavehandel blev afskaffet i Danmark, mistede kolonien en del af sin betydning. I 1850 blev den solgt til England.

Dansk Vestindien Den danske handelsstand ønskede del i de kostbare varer som sukker, tobak og kaffe, som kolonimagterne kunne hente fra Amerika. Derfor oprettede man i 1672 en koloni på øen St. Thomas i det caribiske hav ud for Amerika. 11 år senere udvidede de kolonien til også at omfatte øen St. Jan og i 1733 købte de øen St. Croix af Frankrig.

Dansk Vestindien blev den største af de danske kolonier og nåede op på et indbyggertal på næsten 50.000. Det var på danske hænder indtil 1917, hvor det efter en folkeafstemning blev solgt til USA for 25 millioner dollars. I dag er området kendt som Jomfruøerne.

Den florissante handelsperiode 1750 -1807

Den florissante handelsperiode var en højkonjunktur for handel og søfart under dansk flag i sidste halvdel af 1700-t. og frem til krigen med England i 1807;

1773 Mageskifter i Holsten/Gottorp/Oldenburg

Napoleonskrigene

Tabet af Norge i 1814

For tabet af Norge fik Danmark som en lille kompensation Svensk Pommern og Rügen, som dog året efter på Wiener-konferencen blev byttet væk til hertugdømmet Lauenburg med Preussen

De slesvigske krige

I perioden fra 1815 op til krigen i 1864 udgjorde den tysktalende befolkning i Sydslesvig, Holsten og Lauenburg en tredjedel af den samlede befolkning i **Helstaten** (Danmark, Holsten, Slesvig og Lauenburg). Situationen havde været uholdbar i adskillige år, idet Lauenburg og Holsten deltog i det Tyske Forbund og var fuldstændigt tyske - kulturelt og sprogligt – mens Slesvig var nationalt og sproglig delt.

1 verdenskrig til nu

Salget af de vestindiske øer til USA 1917

Island selvstændighed 1918 – 1940 /1944

Island formelt en uafhængig republik den 17. juni 1944

De nordlige sønderjylland tilbage til riget i 1920 efter folkeafstemning.

1864-1920: Kongeå-grænsen. Efter Anden Slesvigske krig i 1864 tabte Danmark de tre hertugdømmer Slesvig, Holsten og Lauenborg til Preussen (fra 1871 Tyskland).

Fra 1920: Genforeningen af Sønderjylland med Danmark efter Tysklands nederlag i 1. verdenskrig i 1918.

II. Den ”genetiske” dansker.

Hvem var så de danskere /Danere der boede i ”Det gamle Danmark”?

Der har ”levet” mennesker i Danmark i over 100.000 år. Om de har ”boet” her, er et andet spørgsmål.

Jagten efter ”nutidsdanskeren” skal nok startes efter sidste istid for ca 12.000 år siden.

Der var så at sige ikke rigtig plads til at slå sig ned, så længe landet var dækket af indlandsisen..

At de kom indvandrende sydfra og østfra , og at de kom af flere omgange i perioden efter sidste istid er der vist enighed om. De var først og fremmest jægere. De havde ingen faste /permanente bopladser.De var ikke specielt ”danske”,men en del af en nordeuropæisk fælleskultur

Kloge mennesker mener at der i den første tid efter istidens ophør højst har levet ”tusind” individer i Danmark (*Hvor de så ved det fra*)

For ca 5000 år siden kom **Indoeuropæerne** der var kvægnomader til landet og blandede sig med den fastboende befolkning der dengang var der.Der var sikkert heller ikke tale om ret mange mennesker, og der er heller ikke rigtigt enighed om der var tale om en fysisk indvandring eller om den kulturelle og handelsmæssige kontakt var så omfattende at man kunne se en markant udvikling i skikke,teknologier osv uden at der egentlig var tale om en egentlig indvandring

Det er nok under alle omstændigheder det menneskemateriale vi stammer fra.

Men husk på at **Egtvedpigen** ganske vist er fundet i Egtved, men at hun stammer fra Sydtyskland Hun døde ca år 1370 fvt. så vi har længe haft forbindelser sydover.

Der har været mange kontakter på kryds og tværs i Europa i mange tusind år tilbage.

Befolkningsudviklingen fra tidlig middelalder til dato

Den danske befolkning har aldrig været så stor, som den er i dag. Der er få og korte perioder før år 1600, hvor befolkningen bestod af mere end en halv million mennesker. Generelt har befolkningens størrelse varieret en hel del. Der har været perioder, hvor man har kunnet producere et overskud, og hvor befolkningen er vokset stille og roligt, og så har der være perioder, hvor der var flere mennesker, end man rigtigt kunne brødføde især i dårlige høstår. Fra midten af jernalderen – omkring år 400 efter vores tidsregning – til midt i middelalderen – omkring år 1300 – voksede befolkningens størrelse nogenlunde jævnt, men langsomt. Den kulminerede med en størrelse på lidt under én million mennesker i det nuværende Danmark. I midten af 1300tallet blev hele Europa ramt af Den Sorte Død. Og i flere epidemiske udbrud af pesten reducerede den befolkningen til i år 1400 at være under det halve af, hvad den var i år 1300. Gennem middelalderens sidste 150 år holdt den sig nogenlunde konstant på dette lave niveau, knap ½ million danskere. Den befolkningstilvækst, som har gjort at vi i dag er 5.6 million danskere, satte først for alvor ind i midten af 1700-tallet.(kilde Syddansk universitet)

Allerede på Kong Godfreds tid omkring år 800 evt. var ”danerne” en pose blandede bolsjer.

Men siden er opblandingen af generne fortsat med forskellig årsag, danske erobringer (fanger og slaver der sætter deres spor), fredelig og ufredelig indvandring, flygtninge ,hidkaldte udlændinge i samfundets tjeneste, handelssamvirke ,ægteskaber, adoption af udenlandske børn osv.

Fortidens befolkningsmønster var præget af høj fertilitet og høj dødelighed.Kvinderne fik de børn de kunne få.Børnedødeligheden og kvinders død i barselsseng var meget stor.For 1000 år siden levede man sjældent længere end 35-40 år, mod nu ca 80 år.

Det tog ikke så lang tid før ”indvandrerne” var ”blandet op” med de lokale.

Indrejse og bosættelse har i forskelligt omfang altid været søgt reguleret af ”myndighederne” (Kongen, Adlen og Byerne) og af religiøse hensyn.

Som regel var det kun landets egne ”borgere” og ”de frie mænd” (dvs adel med skattefrihed) der kunne nyde godt af alle samfundet goder . Skulle ”andre” nyde samme rettigheder krævede det tildeling af særlige

”privilegier” (”Kongens gunst”), som dog kunne tildeles - frivilligt – eller mod betaling til by eller konge - f.eks”jødernes privilegier”, eller Hansekøbmændenes privileger som de kæmpede sig til .

Man kunne også smides ud igen . **Landsforvisning** var en straf i gamle dage selvom man var ”dansker” (fredløshed).P.A.Heiberg blev landsforvist juleaftensdag 1799.

Reformationen i Danmark og betydningen for indvandringen.

I den kirkelige nyordning i overensstemmelse med Luthers lære understregedes det, at riget kun ønskede **tilflyttere af luthersk tro** at tage varigt ophold i landet, og denne bestemmelse blev med få undtagelser og opblødninger taget alvorligt praktisk taget helt op til moderne tid. I de tilfælde, hvor katolikker, reformerte eller jøder blev bevilget opholdstilladelse, fordi man skønnede, at de kunne blive en økonomisk gevinst for landet, blev opholdet gjort betinget af, at der ikke måtte drives missionsvirksomhed blandt danskerne

I 1569 skrev kong Frederik II under på en lov om "nogle visse Vilkaar oc Artickler, som de Fremmede, der begære at bygge oc bo her i Rigerne, skulle indgaa."

Fremmede, der ville bo i det danske kongerige, skulle lære 25 artikler, eksamineres i dem og sværge på, at de var enige.

Nægtede man, skulle man straks forlade riget sammen med kone, børn og gods. Ellers vankede der straf.

http://www.vigerust.net/tore/immigrant/vedlegg1569_religion.html

Det handler mest om at have den rette religion.

Indfødsretten

Siden 1776 har udlændinge haft mulighed for at søge om dansk indfødsret (statsborgerskab).

I 1776 fastslog Christian 7.s forordning om dansk indfødsret for embedsmænd, at alle embedsstillinger skulle besættes af folk født i det danske monarki. Det vil sige, at embedsmænd skulle være født i Danmark, Norge eller hertugdømmerne, med mindre deres arbejde var påbegyndt inden 1776 og de havde fået tilkendt et "Naturalisations-Brev". Begrundelsen for forordningen var blandt andet, at "Landets Børn skal nyde Landets Brød (Fødestedskriterium)

EU regler om arbejdskraftens fri bevægelighed

Schengen samarbejdet

Flygtningeregler

Flygtningekonventioner

Gældende danske immigrationslove

Sammenfattende har antallet af ”indvandrere” over århundrederne kun udgjort en meget beskeden del af den danske befolkning inden 1960 , men indvandrene har på grund af deres uddannelse, og økonomiske magt nok haft en væsentligt **større indflydelse på det danske samfunds udvikling end deres antal betinger.**

Kilde : <https://danmark.wordpress.com/2006/06/13/dansk-indvandrings-historie/> (kilden er noget farvet)

Hvilke folkeslag har bidraget til det Danmark vi oplever idag ?

På trods af kontinuerlig indvandring til Danmark gennem historien var Danmark omkring 1960'erne et nogenlunde homogent samfund uden store synlige etniske skel.

Indvandringen har til alle tider været af beskeden omfang, foregået over lange perioder og først og fremmest været af "nabofolk" der lignede os selv, men de der vandrede ind har ofte været toneangivende i samfundet

Industriens behov for arbejdskraft i 1960'erne og flygtningestrømme i de følgende årtier ændrede Danmark til et mere multietnisk samfund.

Indvandringen 1960 -73

I slutningen af 1960'erne ændrede indvandringen karakter. Hvor indvandrerne tidligere typisk var kommet fra nabolandene, begyndte man nu at hente arbejdskraft fra primært Tyrkiet, Jugoslavien og senere også Pakistan. Den økonomiske vækst var høj i 1950'erne og 1960'erne, og dette krævede mere arbejdskraft end der kunne skaffes fra nabolandene.

I 1950'erne og 1960'erne var adgangen til Danmark reguleret af udlændingeloven fra 1952. Den gav relativt fri muligheder for, at udlændinge kunne indrejse, finde sig et job samt få en arbejdstilladelse. I praksis betød dette, at det stort set kun var udlændinge der ikke havde penge nok til at forsørge sig selv samt til hjemrejsebilletten, der blev afvist ved grænsen.

Loven var således, at indvandrere frit kunne opholde sig i Danmark i op til 3 måneder. Fandt de i den periode arbejde, kunne de få ubegrænset opholds- og arbejdstilladelse. De gæstearbejdere der kom til Danmark var hovedsageligt mænd, der var rejst ud for at tjene penge i et par år og derefter vende hjem. De havde intet ønske om at blive landet, men for manges vedkommende endte det sådan.

I 1969 var antallet af arbejdssøgende udlændinge blevet så højt, at man begyndte at afvise dem ved grænsen. Fra 1970 skulle der søges arbejdstilladelse fra hjemlandet og ansøgningen skulle være ledsaget af et arbejdstilbud fra en dansk arbejdsgiver, samt dokumentation for at man havde forsøgt at skaffe dansk arbejdskraft først. I 1973 blev der indført totalt indvandringsstop i Danmark, men antallet af udenlandske statsborgere steg fortsat bl.a. i kraft af indvandrernes ret til familiesammenføring

I Danmark bor der i 2016 ifølge Danmarks statistik personer fra næsten alle verdens lande. Omkring to tredjedele af alle førstegenerationsindvandrere har bibeholdt deres udenlandske statsborgerskab. For efterkommerne er det modsat. Her har ca. to tredjedele dansk statsborgerskab.

Venderne

Vore vestslaviske naboer mod sydøst

- Valdemarenes krige i Østersøen skaber tæt kontakt til venderne. Først som fjender siden som forbundsfæller.
- Alle danske konger siden Valdemarene og indtil Margrethe 2 har været ”de Gothers og Venders konge”
- Harald Blåtands (958 - 986) kone Tove var en vendisk prinsesse, datter af fyrst Miskivoj.
- Ved slaget i Estland i 1219 faldt Dannebrog næppe ned, men hvad mere sandt er, er at den danske konges vendiske forbundsfæller gennem tapper indsats vandt slaget for Danmark.
- De danske konger havde vendiske lensmænd .f.eks. Bugislav 1., ca. 1130-87, hertug af Pommern. Bugislav regerede hertugdømmet sammen med sin bror Kasimir 1. i en tid med udvidede kontakter til Danmark, Polen og Lübeck. Han blev kejser Frederik 1. Barbarossas vasal i 1181, kæmpede i 1184 mod ærkebiskop Absalon, men måtte i 1185 sammen med abodritterfyrsten Niklot aflægge lensed til kong Knud 6. af Danmark, som dermed også kunne kalde sig "vendernes konge".
- Vendiske bosættelser på de sydlige danske øer har sat sit spor i mange vendiske stednavne
- Podebusk er slægtsnavnet for en rygisk fyrsteslægt, som nedstammede fra fyrst Stoislav 1. af Rygen, der levede i slutningen af 1100-tallet. Stamfaderen Boranto fik slottet Podebusk eller Putbus, beliggende 2 km fra Rygens sydkyst. Slægtens første mand i Danmark (1353) var sønnen, **drosten Henning Podebusk**, som tjente Valdemar 4. Atterdag og Margrete 1. Det var ham der forhandlede og administrerede Stralsundfreden i 1370 med Hansestæderne. Drosten var kongens øverste embedsmand.
-

Tyskerne

- Indvandring af tyske bønder i Holsten i 1200 tallet (Den dansk/tyske sproggrænse rykker mod nord) .(Samtidigt med tyskernes ”drang nach osten”). Der boede nok ikke ret mange mennesker i forvejen.
- Tyske handlende til alle tider
- Hansetiden og skånemarkedet
- Flere danske konger har (mere eller mindre frivilligt) anerkendt den tyske kejser som lensherre
- Kongerne brugte mange tyske lejetropper
- Mange tyske gejstlige, købmand, videnskabsmænd, kulturpersonligheder og håndværkere indvandrede i 1700-årene til Danmark. Omvandrede tyske håndværkssvende kendte man allerede fra 1600-tallet i Danmark, men da forholdene i Danmark blev roligere i 1700-årene, kom der mange tyske håndværkere primært til København og Nordsjælland. De tyske lav krævede ophold i tre år i udlandet, før svenden kunne vende hjem og blive mester. Derfor er det heller ikke overraskende, at en tredjedel af de københavnske tømrersvende i 1730 således var tyskere. Halvdelen af de ca. 2.000 mennesker, som i 1742 arbejdede i manufakturfabrikkerne i København og Nordsjælland var udlændinge, primært tyskere og til dels nederlændere.
- Tyske kongelige embedsmænd helt op til Struense (herunder nordtysk adel udenfor slesvig og Holsten)
- 1585 St Petri kirke var en af de fire katolske sognekirker i København , blev i år 1585 af kong Frederik II overdraget til den tysksprogede menighed i hovedstaden. Menigheden var sandsynligvis blevet grundlagt ti år tidligere. Kirken var et samlingspunkt for Københavns politiske, økonomiske, kulturelle og militære elite, der ligesom hoffet først og fremmest benyttede sig af det tyske sprog. I gravkapellerne ligger der mange kendte personer, som f.eks. Ernst Henrich Berling og (muligvis) Johan Friedrich Struensee.
- Da Frederik V ønskede at få den jyske ”Alheden” opdyrket lod han via en agent tyske bønder fra Rhinlandet hverve med løfte om skattefritagelse, gratis bygninger og redskaber. Fra de to små fyrstendømmer Pfalz og Hessen-Darmstadt kom der i 1759 29 familier, og i maj 1760 ankom yderligere 400 kolonister. Man kan forestille sig hvilken skuffelse og forfærdelse synet af Alheden har udløst blandt disse fattige mennesker, som selv efter datidens forhold blev budt de horribleste betingelser. De fleste tog da også tilbage til Rhinlandet. I 1766 var der kun ca. 60 tyske familier tilbage på heden, som bl.a. ved hårdt arbejde bidrog til at opdyrke Alheden med kartofler, deraf navnet kartoffeltyskere.
- Herrenhutterne Christiansfeld (1771)
-

- Tyskerfejden i 1789-90 (reaktion på den tyske indflydelse på magten i Danmark efter Struenses fald)
-
- I 1930'erne modtog Danmark mange flygtninge fra Hitlers Tyskland.
- Den tyske besættelse 1940-45
- Tyske flygtninge i Danmark efter 2 verdenskrig (*det er vist ikke en historie vi skal være stolte af*)
-
- Dansk /tyske mindretal (København-Bonn-erklæringerne af den 29. marts 1955 fastslår rettigheder og principper for det danske og det tyske mindretal i grænselandet, og de anses som en art 'grænselandets grundlov'. Erklæringerne skabte en principiel løsning på et belastet naboskab i det dansk-tyske grænseland gennem mange årtier gennem beskyttelse af mindretallene mod blandt andet diskriminering og sindelagskontrol.) *Det kan vi til gengæld være stolte af.*
-
- **Berømte tyskere i dansk tjeneste :**
- Johan Rantzau (1492 – 1565) hærfører
- Daniel Rantzau (1529-1669) hærfører
- Johann Georg von Langen (22. marts 1699 i Oberstadt – 25. maj 1776 i Jægersborg) var en tysk forstbotaniker. Langen var født i Thüringen. Han tilbragte 25 år af sit voksne liv under dansk herredømme, deraf 12 i Norge og sine sidste fra 1763, hvor Frederik 5. på initiativ af overjægmester Carl Christian von Gram hentede ham til Danmark for at indrette kronens skove i Nordsjælland til økonomisk rationel tømmerproduktion.
- Peter Andreas Bernstorff (1735-1797)(statsmand)
- Johan Hartwig Ernst Bernstorff (1712-1772)(statsmand)
- Carsten Niebuhr (1733-1815) Opdagelsesrejsende
- Heinrich Schimmelmänn (1724-1782) finansmand
- Adam Gotloob Moltke (1710-1792) (statsmand)
- Johan godske Moltke (1746-1818) (statsmand)
- Adam Wilhelms Moltke (1785-1864) (statsmand)
- Frederich Kuhlau (1786-1832) komponist
- F.L.Æ.Kunzen (1761-1817) komponist
- **Mange flere der har påvirket danskernes opfattelser f.eks**
- Luther
- Sepp Piontek , Hansi Hinterseer og Angela Merkel (ifølge Sigfried Matlok)
-
- Min farmor var tysk/lette

Nordmænd

Vi var en del af det samme rige i 400 år.

- Norge som en del af det danske rige fra Kalmar unionen (1397/1523/1536) til 1814
- dansk/norske embedsmænd
- Nordmænd bemandede den danske flåde
- Norske **russer** ! Norske studerende i Danmark
- **Berømte nordmænd i Danmark.**
- Johan Herman Wessel (6. oktober 1742 i Vestby i Akershus – 29. december 1785 i København) var en dansk-norsk digter og skuespilforfatter. Storebror til matematikeren og kartografen Caspar Wessel og grandnevø til Peter Wessel Tordenskjold.
- Henrik Steffens (1773-1845) forfatter
- Ludvig Holberg (forfatter mm)
- Christian Colbjørnsen (29. januar 1749 på gården Sørum i Romerike – 17. december 1814 i København) var en dansk-norsk jurist og embedsmand der havde stor indflydelse på lovgivning indført sidst i 1700-tallet vel og mærke love for hele Danmark-Norge. Han gik meget ind for frihed men var også med til at begrænse pressefriheden. Hans bror, Jacob Edvard Colbjørnsen, var også jurist.
- Olaf Rye
- Schleppengrell
- Mange flere

Svenskere

Flygtninge fra Skåne efter Roskildefreden i 1658 og den hårde ”forsvenskning”

Efter Sveriges annektering af Skåne og Blekinge i 1658 udvandrede gradvist hen ved 35.000 fra de svensk besatte områder til primært København og Sjælland.

Fra industrialiseringens gennembrud i Danmark frem til 1930 fandt en stor regulær indvandring af svenske faglærte og ufaglærte arbejdere sted. Svenske arbejdere tog del i bygge- og anlægsarbejder, såsom boligkvarterer i København, fabriksanlæg, havne- og jernbaneanlæg, kystsikringsarbejder etc. Teglværker, stenhuggerier, smedeværksteder, støberier, maskinværksteder, væverier, glasvarefabrikker og skibsværfter benyttede sig i tiden op til 1. verdenskrig i vid udstrækning af svensk arbejdskraft, og afhængig af branche i et vist omfang også af tysk. Eksperter har regnet sig frem til, at den svenske indvandring i perioden androg ca. 50.000. Den indvandrede svenske arbejdskraft kom altovervejende fra det sydlige Sverige; de faglærte fra de skånske byer og de ufaglærte fra de skånske landdistrikter. De svenske indvandrere var unge, og der var lidt flere kvinder end mænd. Kvinderne, der stort set alle var ufaglærte, arbejdede primært i København og på Sjælland som tyende, mens de kvindelige sæsonarbejdere arbejdede i sommerhalvåret på bondegårde.

Indtil 1914 havde imidlertid kun omkring 5.700 svenskere opnået dansk indfødsret, som indtil århundredeskiftet havde været særdeles restriktiv. Assimileringen gik hurtigt for dem, der ikke rejste tilbage til Sverige, som følge af indgåede ægteskaber med især danske mænd og den store overensstemmelse i sprog og kultur.

- Bellman og andre svenske troubadurers indflydelse på den danske sangtradition
- svenske roepiger (1874/5 -1900 ca 4000 piger pr år) Erstattes af polske piger
- dansk/svensk godsadel i Skåne
- efter Øresundsbroen er kommet er der mange fra Malmø der arbejder i København
-

Polakker

To ud af tre af de polakker, der for tiden (2016) er bosat i Danmark, har intentioner om at blive i landet permanent.

Polen er det land, Danmark oplever den største indvandring fra.

I dag bor der ifølge Danmarks Statistik 35.588 polske indvandrere.

De polske indvandrere adskiller sig fra andre indvandrere, fordi polske indvandrere i højere grad bor uden for byerne.(de store byer?)

Derfor er de polske indvandrere bedre integreret, mener Ph.d. Stipendiat på Københavns Universitet Jonas Felbo-Kolding.

Når de bosætter sig blandt danskere, kommer de også til at bo steder, hvor der er ikke er så stor en koncentration af andre polakker,

Undersøgelsen viser også, at 61 procent af de polske indvandrere bor i Danmark sammen med deres familier frem for alene eller med kolleger.(DR nyheder sept 2015)

- Polske roepiger
- Polske flygtninge .Under kommunismen i Polen, var der perioder hvor jøder var mere end uønskede – blandt andet i perioden fra 1969 – 1971. Danmark tog dengang imod 2.000 polske jøder, Polske håndværkere efter Polen i EU
- Organisten i Lyngby kirke er fra Polen

Franskmænd

- Ansgar (801-865) var en fransk munk
- Flygtninge af religiøse grunde. Huguenotterne efter Bartholomæusnatten i 1572 og effekten af at Ludvig d XIV ophævede Nantes ediktet i 1685. Der flygtede i den forbindelse mere end en halv mio dygtige franskmænd til udlandet og den danske konge inviterede – lige som andre europæiske monarker – de flygtede franskmænd til at tage boplæ i Danmark
- Enrico Mylius Dalgas (16. juli 1828 i Napoli – 16. april 1894 i Aarhus) var en dansk officer og vejingeniør, medstifter af Det danske Hedeselskab og i 1866 og selskabets første direktør 1866-1894. Han var efterkommer fra én af de franske Huguenotfamilier, der flygtede fra fædrelandet i 1685.
- Philip de Lange (1700-1766) arkitekt
- Franske officerer i den danske hær
- August Bournonville var fransk 2 generationsinvandrer. Moderen var svensk.
- Min første kone var fransk

Spaniere

- Spanierne på Koldinghus i 1807/8 i forbindelse med napoleonskrigene.
- Dels brændte de slottet af da de frøs, dels besvangrede de en del lokale piger og fik flere berømte efterfølgere.
-

Hollændere

- Hollændere har til stadighed gennem historien været i kontakt med befolkningen i de syd og sønderjyske områder langs kysten via Friserne
- Den første bogtrykker der slog sig ned i København, var hollænderen Gotfred af Ghemen. Han har bl.a. trykt den ældste kendte trykte bog på dansk, Rimkrøniken, i 1495.
- Omkring 1518 kom de første større antal hollændere til Danmark, og tre år senere i 1521 flyttede 184 hollændere med Christian II's velsignelse til Amager. De fik ret omfattende privilegier af kronen, såsom ejendomsret til jorden omkring St. Magleby og fritagelse for hoveri og pligtkørsel for kongen. Endvidere fik hollænderne lov til at vælge egen ledelse og egne dommere samt ret til fiskeri og fuglefangst.
- 10% af Helsingørs indbyggere var i 1500 tallet hollandske indvandrere. De stod for 1/3 af skatteindtægterne. Den hollandske udvandring skyldes i mange år hollændernes problem med det katolske Spanien
- **Sigbrit Villoms**, kaldet mor Sigbrit var mor til Dyveke, som var den danske kong Christian 2.s elskerinde. Hun stammede fra Holland og flyttede til Bergen i Norge. I 1513, da Christian 2. blev konge af Danmark, flyttede hun sammen med sin datter til København. Mor Sigbrit var Christian 2.s højre hånd, og hun hjalp ham i statssager. Kongen og Sigbrit så en række muligheder på Amager, som var et stort stykke agerland tæt på København. De inviterede hollandske bønder herop for at dyrke jorden og lære danskerne om dyrkning af grøntsager. 1520/21
- Frederic de Connick (1740-1811) Købmand
- I nutiden har mange hollandske landmænd købt gårde i Danmark da de er billigere end i Holland

Jøder

- De første jøder bosatte sig i Glückstadt i Holsten da de kom i 1634 (Chr IV). Der var i årene derefter mange begrænsninger på deres aktiviteter.
- I 1849 fik jøderne med Grundloven fastslået retten til fri udøvelse af deres egen religion.
- Omkring århundredskiftet (1900) var der adskillige pogromer (jødeforfølgelser) i Østeuropa;. Millioner af jøder flygtede til Vesteuropa og mange videre til USA. Menigheden i København voksede derfor støt, og det var ikke altid til glæde for de "gamle danske jøder", der var særdeles velintegrerede i Danmark, at de nu fik fattige trosfæller i landet, som ikke engang talte dansk. Disse jøder bosatte sig i de fattigste arbejderkvarterer i København. Deres børn avancerede dog hurtigt i de sociale lag i samfundet, og den jødiske integrationshistorie er således en succes hver generation overgår den forrige. Over 10.000 russiske jøder rejste gennem København og omkring 3.000 slog sig ned.

Sigøjnere i Danmark / Tatere

Indvandrere 1500 - 1970

Romaer (sigøjnere) har altid været uønskede fremmede i Danmark ligesom i resten af Europa. Denne position har været opretholdt i gennem hundrede af år af Danmarks strenge antisigøjnerlovgivning, der alene havde til formål at fjerne romaer fra Danmark. Danmark og resten af Vesteuropas kurs overfor romaer betød at romaerne i Danmark levede et liv hvor de var nødt til at rejse fra sted til sted. De var konstant afhængige af borgere og myndigheders velvillighed.

Historien viser at velvilligheden manglende. Romaerne var og er i dag stadig uønskede. Udover at lukke grænserne for romaer blev romaerne i 1554 gjort fredløse (Høiris 1983). Alle havde dermed ret til slå dem ihjel og tage deres egendele. Romaerne blev som følge heraf kontant udsat for forfølgelser og havde kun yderst sjældent mulighed for at ernære sig gennem almindeligt arbejde. De havde derfor ikke andet valg end at prøve at overleve ved konstant at være på rejse/flugt. Samtidig måtte de ernære sig ved tvivlsomme erhverv som f.eks at sætte folks gryder og pander i stand.

Romaerne var fredløse indtil 1736. Herefter var det ikke tilladt at dræbe romaer i stedet skulle romamændene fanges og sættes i tugthuse. Her skulle de på livstid udføre hårdt arbejde. Kvinderne skulle derimod i fængsel i 3 dage og derefter køres til grænsen, børnene blev taget og kom i børnehuse hvor de skulle opdrages til håndværkere eller tjenestefolk. Sådan lød det i den holstenske fattiglov fra 1736 (Dyrlund 1872).

Antal sigøjnere i Danmark skønnes nu mindre end 500

Kinesere

Kineserier.

Vestens efterligning af kinesiske kunstformer. Allerede fra 1300-tallet blev kinesisk silke kopieret i Italien, og importeret kinesisk porcelæn blev i 1500- og 1600-tallet inspiration for "det falske porcelæn" på fabrikker i Italien, Nederlandene, Tyskland og Frankrig.

Efter de ostindiske kompagniers oprettelse omkring 1600 tog importen af kinesiske varer til, og indflydelsen på især kunsthåndværket voksede. I 1600-tallet slog kineseriet også igennem i boligkulturen;

For keramikens vedkommende benyttede man de kinesiske former, især efter at man i Meissen 1708-09 havde opdaget hemmeligheden ved fremstilling af "ægte" hårdt porcelæn. Rokokoen skylder i høj grad indflydelsen fra Kina sit særpræg. og forlæg til gobeliner, og blade fremstillet af tidens ornamentstikkere spredtes over hele Europa og brugtes som forlæg for tapeter, dekorationer på møbler, porcelæn, Interessen for Kina blev genoplivet med nyrokokoen ca. 1850, og i 1800-tallets sidste halvdel indtager Vilhelm Dahlerups Pantomimeteater i Tivoli (1874) en fremtrædende plads.

Kinesere i Danmark .

Ifølge Julie Brink (formand for dansk – kinesisk venskabsforening) er der nu formodentlig omkring 4.-5.000 kinesere i Danmark. De har forskellig baggrund, lige fra bådflugtninge fra Vietnam, der omfattede mange etniske kinesere, til kinesere fra Hongkong og studerende. Kineserne har en lang tradition for at rejse ud og bosætte sig andre lande. Den første kineser kom til Danmark i 1902, og Julie Brink fortæller at kineserne holder fast i deres kultur på en god og positiv måde. Ligesom jøderne har de, når de er rejst væk fra deres eget område, holdt fast i sproget og traditionerne, samtidig med at de har sat sig ind i de mest grundlæggende regler i det nye land. Som medborgere har de også ry for at klare sig selv, og holde deres problemer internt. På den måde, mener Julie at noget af den ro, der lader til at være omkring det kinesiske samfund i Danmark, kun er på overfladen. Indimellem kommer der også en eksplosion, hvor nogle underliggende problemer kommer op til overfladen efter at man har haft lagt låg på i længere tid. Derfor er der, ifølge Julie Brink, ingen grund til en idylisering af kineserne og kineserne i Danmark, blot fordi de ikke så tit dykker op på bistandskontoret. Kinesere er også mennesker og der findes f.eks. de kriminelle mafialignende triader der også kan operere på dansk grund.

1952 Dansk/kinesisk venskabsforening

Wienerbørnene

Efter schweizisk forbillede blev der i årene 1919-1925 formidlet, organiseret og afviklet ca. 25.000 ophold for børn fra Wien, wienerbørn, i Danmark. Dette skete på privat grundlag som en humanitær håndsækning til fattige og sultne børn, præget af den alvorlige krise, som ramte Østrig og specielt Wien efter nederlaget i 1. verdenskrig og opløsningen af det østrig-ungarske monarki. Efter ophold af 3-12 måneders varighed vendte børnene tilbage til Wien, solbrændte, velnærede, velklædte og raske. I nogle tilfælde havde børnene nærmest glemt deres tyske modersmål ved hjemkomsten, og mange beholdt deres danskundskaber resten af livet, da båndene til Danmark blev opretholdt ved gensidige besøg og ved danskundervisning i Wien.

På dansk side var den ledende personlighed **overretssagfører Sigurd Jacobsen**, der under et ophold i Wien, medens den spanske syge hærgede, var blevet opmærksom på børnenes behov.

Også i årene efter 2. verdenskrig kom der wienerbørn til Danmark, i alt ca. 14.000. Opholdene var dog kortere og anderledes organiseret, idet en del af dem fandt sted i feriekolonier.

Finnebørn er betegnelsen for de omkring 75.000 finske børn, der under Vinterkrigen 1939-40 og Fortsættelseskrigen 1941-44, blev evakueret til de skandinaviske lande, først og fremmest Sverige og Danmark og Norge. Der kom ca. 4.000 af de såkaldte finnebørn til Danmark; de blev fordelt hos plejefamilier over hele landet. Størstedelen vendte tilbage til Finland efter kort tid, men mange valgte at blive i Danmark til krigen var overstået. Lidt over 10% af finnebørnene blev i Danmark for bestandigt.

Vietnam	- Bådflygtninge 1975/85 (ca 7000)
Palestinensere	- Flygtninge i 1980'erne (Ca 24000)
Tamiler	- Flygtninge 1986 (ca 3000)
Thailand	- Koner til ensomme danske mænd - Danske mænds TOP 10 I 2014 giftede danske mænd sig hovedsageligt med kvinder fra: 1 Danmark 20331 2 Thailand 276 3 Filippinerne 195 4 Tyskland 118 5 Polen 104 6 Sverige 98 7 Norge 91 8 Ukraine 60 9 Kina 54 10 Rusland 52 Kilde: Danmarks Statistik Grafik: Mads Rafte Hein
Philipinerne	- Au pair piger (ca 2000 -3000 piger) og sømænd på danske skibe (ca 2000-3000 ifølge 3F)
Tyrkiet	- Gæstearbejdere - De 60.000 tyrkerne og deres efterkommere udgør den største gruppe indvandrere i Danmark. De udgør 1,1 procent af hele befolkningen i Danmark.
Pakistan	- Gæstearbejdere (ca 24000)
Ungarn	- flygtninge fra opstanden 1956 (ca 1400)
Chile	- flygtninge 1973 (ca 900)
Balkan	- flygtninge fra balkankrigene
Afganistan	- flygtninge (?)
Afrika	- Flygtninge fra Somalia (ca 20000)
Mellemøsten	- flygtninge fra Syrien og Irak (?) -
Korea	- Adoptivbørn fra Korea og andre steder -
Italien	- Guiseppe Cassetti (1749-1826) fra Italien indfører pantomimen i Danmark (<i>Tivoli og Bakken</i>) - Der er mange ”italienske” restauranter i Danmark -
andre	- indvandrere fra EU og Norden under reglerne om fri bevægelighed.

Flygtninge i Danmark

Hvor mange kommer, og hvorfra?

Af Michala Clante Bendixen

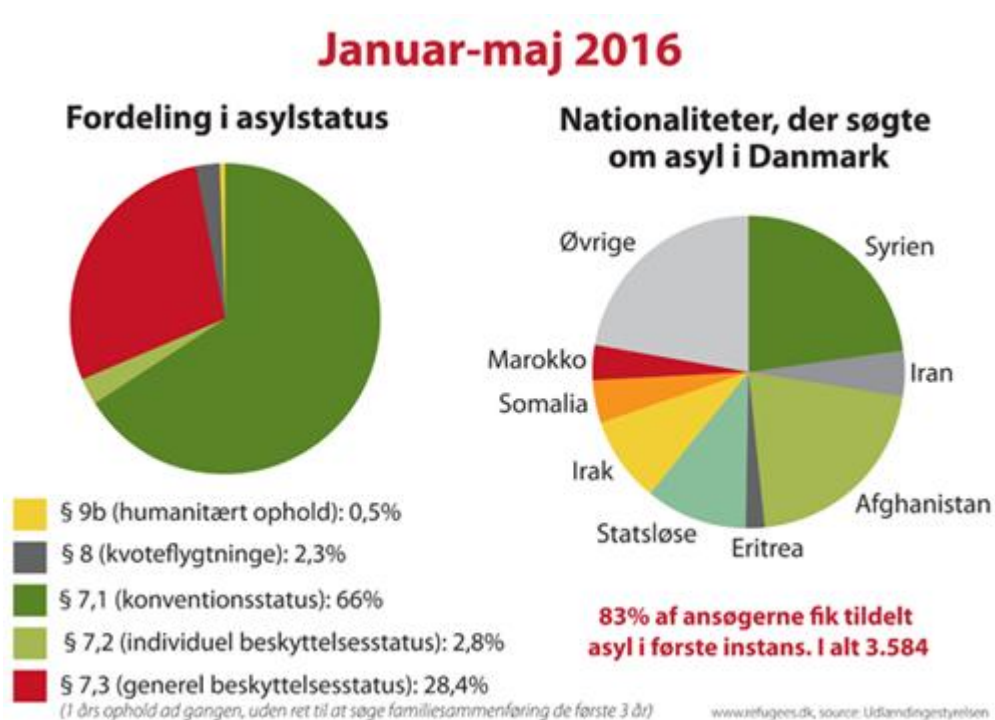
I 2016 er der frem til 31. maj indgivet 3.793 ansøgninger om asyl (bruttotallet). Der er sket et ret hurtigt fald fra rekordmåneden november i 2015 med 5.094 ansøgninger frem til maj 2016 med 366 ansøgninger. Der er i øjeblikket 16.300 indkvarterede i asylcentre, og der verserer 12.500 asylsager og 10.500 familiesammenføringssager (hvoraf mange er flygtninge).

Top 5 nationaliteter, som har søgt asyl i Danmark de første 5 måneder af 2016: Syrien, Afghanistan, Statsløse, Irak, Iran. Siden 2013 har syrere udgjort den største gruppe, men er de seneste måneder blevet overhalet af afghanere. Procentdelen, som får asyl, er 83%, en af de højeste i Europa, hvilket især hænger sammen med, hvilke lande ansøgerne kommer fra.

41% af asylansøgerne i 2016 er børn under 18 år. Andelen af uledsagede mindreårige har været stigende siden efteråret 2015, lige nu er lidt mere end hver fjerde asylansøger en uledsaget mindreårig.

Andelen af flygtninge, som får den omdiskuterede nye status §7,3 er steget fra 10,4% i 2015 til 28,4% i 2016.

nationaliteter og asylstatus i danmark 2015

Top 5 nationaliteter for asylansøgere i Danmark 2011-2014

2011	2012	2013	2014
Afghanistan 906	Somalia 919	Syrien 1.710	Syrien 7.210
Iran 462	Syrien 822	Rusland 982	Eritrea 2.275
Syrien 429	Afghanistan 577	Somalia 965	Statsløse 1.140
Serbien 321	Serbien 559	Serbien 466	Somalia 700
Rusland 300	Iran 549	Afghanistan 426	Rusland 520

Kilde: Udlændingestyrelsen

Hele sidste år kom der i alt 21.225 asylansøgere til Danmark, men en del blev sendt retur til andre europæiske lande via den såkaldte Dublin-aftale. Det var således kun 10.573, der fik deres sag behandlet i Danmark, og 10.856 fik asyl (heraf 591 kvoteflygtninge). En ansøger kan være ankommet året før, derfor kan tallene ikke umiddelbart trækkes fra og lægges sammen. Mange af dem, der får asyl nu, søger om familiesammenføring med ægtefælle og børn, og derfor er det et større antal, som skal modtages i kommunerne.

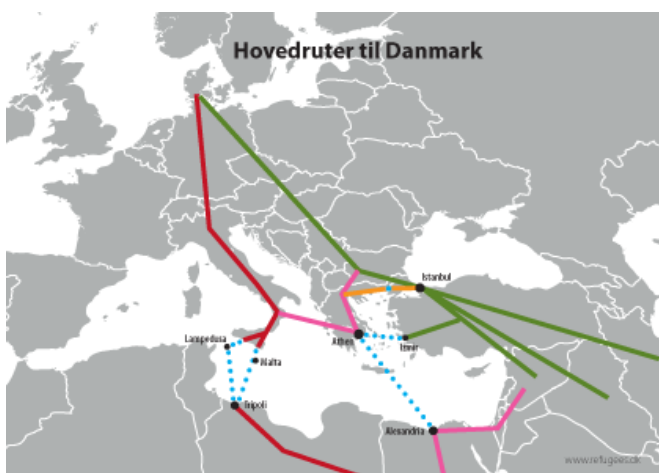
Top 5 nationaliteter var: Syrien, Iran, Afghanistan, Eritrea, Statsløse. Overraskende mange iranere kom i oktober og november.

Der er sket en stigning i antallet af asylansøgere, som kommer til Danmark gennem de seneste år. Denne stigning har dog været meget større andre steder i Europa, og den skal ses i lyset af, at det samlede antal flygtninge i verden er det højeste nogensinde. I 2015 er der kommet mere end 1,2 mio til Europa, og det er dobbelt så mange som året før.

Samtidig er det næsten alle, der får asyl nu, hvorimod størstedelen fik afslag nogle år tilbage. Det skyldes, at de største grupper kommer fra lande med en meget høj risiko. Danmark har dog tidligere modtaget store antal, se under "Hvor mange flygtninge har Danmark taget imod gennem årene?"

I alt fik 84.684 opholdstilladelse i Danmark i 2015, heraf var kun hver ottende flygtning. Resten fik ophold pga. arbejde, studier eller familiesammenføring.

Hovedruter til Danmark

III. Påvirkninger af Danmark og Danskerne udefra

a. Handel

-
- Handel med resten af Europa går flere tusind år tilbage
- Ravruten nord/syd (Fra østersøens sydkyst til Romeriget)
- Kystruten langs Jyllands vestkyst til Frisland/Holland/Normandiet
- Hoby bægrene (gaver fra romere ved Danmarks sydgrænse til danske stormænd som et led i fredeligt handelssamkvem eller hvad ?)
- Karl d. stores aftaler med Kong Godfred (o. 805 ?)
- Da islams erobringer i stigende grad lukker Middelhavet begynder handelsruterne via de russiske floder og Konstantinobel at blive vigtige for Europas forsyning af varer fra østen efter år 700 evt.
- Vikingerne var ikke kun pirater, de handlede også *når der ikke var andet at gøre.*
- Hansaforbundet og Danmark
- EFTA samarbejdet
- "Det indre marked" i EU
- Danmarks udenrigsomsætning er meget stor i forhold til BNP
- Danmarks skibsfart (Containerfart) er meget stor på verdensplan. Vi er en af verdens store søfartsnationer.

b. Religion

Kristendommen

- Tidlige kristne begravelser i Danmark fra i hvert fald 100 år før kristendommens "officielle" indførelse i Danmark i 965. Danskerne kendte kristendomme fra deres kontakt med udlandet længe før Danmark officielt blev et kristent land.
- Det latinske sprog som kulturbærer og internationalt kommunikationsmiddel
- Klosterbevægelsen. Praktiske erfaringer videregives, f.eks bragte munkene teglstensbrænding fra Italien til Danmark før det blev almindeligt i Nordtyskland. Cisterciensermunkene i Sorø kloster indførte meget avanceret vandmølleteknologi til Danmark omkring 1205,
- Samarbejdet (og til tider stridigheder) mellem den danske kongemagt og den katolske kirke
- 1104 Danmark/Norden blev sin egen kirkeprovins med ærkesæde i Lund
- 1241 Jyske lov indføres med retsprincipper fra den kannoniske ret der afviger fra de tidligere landskabslove
-
- Kirketugt - Kirken kan nægte borgerne sine sakramenter som tvangsmiddel som et supplement til den verdslige magt.
-
- Københavns universitet 1479 (præsteskolet)
-
- 1536 Protestantismen i Danmark. Da protestantismen lagde stor vægt på at folk skulle kunne læse Biblen, var protestantismen et stærkt incitament til at lære at læse.
- **Den danske kirkeordinans** er stærkt påvirket fra Tyskland Kirkeordinansen 1537/39 (Den rette Ordinants), er den danske reformationskirkes "grundlov" og forelå 1537 i en latinsk udgave, 1539 i en dansk. Den nyordnede Danmarks og Norges kirke- og skoleforhold efter reformationen og der gik en meget grundig udarbejdelse forud ved flere kirkekommissioner og gennemsyn af reformatorerne i Wittenberg. Kirkeordinansen bygger i høj grad på tyske forbilleder, dog tilrettelagt efter danske forhold. 1542 fik den et vigtigt tillæg i de såkaldte Ribeartikler, der især angik præstevalget, men bevarede i øvrigt sin almene gyldighed til indførelsen af Danske Lov i 1683 og kirkeritualet i 1685, hvori dog mange af dens bestemmelser er optaget.
-
- **Luthers katekismus** Som led i reformationen udgav tyskeren Martin Luther (1483-1546) i 1529 sin Lille Katekismus for at bidrage til den kristne oplysning af lægfolk. Luthers Lille Katekismus blev

efterfølgende oversat til en række sprog, herunder også dansk i 1532. Bogen var lille, og Luthers intention var, at den skulle læres udenad. Den Lille Katekismus skulle vejlede præster, lærere, og fædre (*hvad med mødre ?*) i den kristne undervisning og opdragelse af børn og unge. Udformet som spørgsmål og dertilhørende svar, gennemgår Luther i Den Lille Katekismus De Ti Bud, trosbekendelsen, Fadervor og sakramenterne. Luthers Lille Katekismus blev grundlaget for kristendomsundervisningen i de lutherske lande, og den er også i dag del af den danske Folkekirkes bekendelsesgrundlag. I mange år skulle skoleelever og konfirmander lære den udenad. Blandt dens kritikere var Grundtvig (1783-1872), der ikke mente, at troen skulle være genstand for terperi, og Den Lille Katekismus havde derfor ingen rolle at spille i Grundtvigs "skole for livet" og hans idé om "det levende ord".

-
- **Pligt til kirkegang.** Ifølge Danske Lov af 1683 var det en pligt at gå i kirke, men det kneb alligevel med kirkegangen mange steder (*derfor havde man lavet loven*) - og i det tidlige 1700-tal indskræpedes denne pligt i flere kongelige forordninger. Frederik d. 4. indførte i 1730 en ret streng kirkegangspligt i en sabbats-forordning. Ifølge denne skulle man indfinde sig i kirken på søn- og helligdage, både til højmesse og aftensang. Ellers fik man bøder, og kunne man ikke betale, kom man i gabestokken. Da hans søn, den pietistiske kong Christian d. 6., kom til magten, afskaffede han denne i 1731, men indførte siden en anden og lidt mildere forordning fra 1735. Juridisk og formelt set blev pligten til kirkegang først ophævet i 1845.
- **Pietisme** er en kristen bevægelse med vægt på fromhed og levende, personlig tro. Bevægelsen opstod i slutningen af 1600-tallet i tysktalende områder. Mod slutningen af Frederik 4.s regeringsperiode kom bevægelsen til Danmark-Norge, hvor den vandt størst udbredelse under Christian 6., der selv var blevet pietistisk opdraget. I dansk sammenhæng er pietismen i særlig grad forbundet med personer som Hans Egede, Erik Pontoppidan og Hans Adolph Brorson
- **De stærke jyder** var en kristen vækkelsesbevægelse i 1700- og 1800-tallet. De stærke jyder var den første folkelige vækkelsesbevægelse i Danmark. Bevægelsen havde sin oprindelse i området mellem Horsens og Vejle i Jylland omkring byerne Hedensted og Løsning. Blandt de stærke jyder var både gårdejere, husmænd, håndværkere og tjenestefolk. Navnet De stærke jyder fik de først senere. De kaldte sig selv **De opvakte**. De reagerede mod Oplysningstidens tanker.
- **Oxfordgruppe-bevægelsen/ Moralsk Oprustning** var en kristen vækkelsesbevægelse, der kom til Danmark i 1930'erne og blev et markant indslag i offentligheden og i tidens kirkelige debat. Den blev siden til den anti-kommunistiske bevægelse Moralsk Oprustning, som spillede en vis rolle i Danmark i den tidlige efterkrigstid.
- 1948 kvindelige præster i folkekirken
- Den nye katolske pave er populær i Danmark
-

Islam

Går vi tilbage til højmiddelalderen (cirka 1054-1300), så ved vi fra årbøgerne i de danske klostre, at danskere deltager i korstog til Jerusalem. Muslimer er hedninge og derfor pavens, kristendommens og Danmarks fjender. Efter reformationen i 1536 antager Danmark Luthers fortolkning af kristendommen. Pavedømmet er nu hovedfjenden mod den sande kristendom, men islam bliver stadig bekæmpet som kætteri.

I oplysningstiden (1700-tallet) begynder historikere, blandt andre Ludvig Holberg, at interessere sig for Muhammed og i 1761 rejser en seks mand stor ekspedition på opdagelse i den arabiske verden. **Carsten Niebuhr**, er den eneste, der overlever ekspeditionen. Hans beskrivelser af den arabiske verden bliver af afgørende betydning for danskernes kendskab hertil.

Politiske og militære faktorer gør, at europæerne i løbet af 1800-tallet koloniserer dele af den islamiske verden. Det øger ønsket om kendskab til islam.

Dr Dampe erhvervede sig den filosofiske doktorgrad i 1812 på en afhandling om koranens etik. *Det gik ham senere ilde!*

I løbet af 1960'erne kommer der mange gæstearbejdere til Danmark, hvoraf hovedparten er muslimer. De kommer fra Tyrkiet, Jugoslavien, Nordafrika eller Pakistan. Typisk enlige mænd, der efterlader familie i hjemlandet. I 1970 indfører man stop for udstedelse af nye arbejdstilladelser, og i 1973 indføres indvandrerstop. Herefter kunne kun flygtninge få varig opholdstilladelse i landet.

Gæstearbejderne præger Danmark med deres kultur og religion. I 1976 opretter man Det islamiske Kulturcenter i København og i 1981 sender Tyrkiet den første Imam til Danmark, for at de herboende muslimer kan praktisere deres tro

-
- Muhammedtegningerne 30 september 2005
- Den danske krigsindsats i Afghanistan (2002-2015/17)
- Den danske krigsindsats Iraq (2003-2007)
- Den danske krigsindsats Libyen (2011)
- Den danske krigsindsats i Iraq/syrien konflikten mod ISIS (2014) og igen 2016 - ?
- Den danske krigsindsats i Mali (2014)
- Danske muslimer som syrienskrigere
- Diskussion om tørklæde , Burka , kvindeundertrykkelse , vold og social kontrol.
- Dommernes påklædning (*Vi skal ikke have en tørklædeklædt dommer !*)
- *Imamernes ytringsfrihed er under pres*

Jødedommen

- Jøder kan tage lovligt ophold fra 1622
- Den 29. marts 1814 satte kong Frederik VI punktum for den litterære jødefejde med den såkaldte *Kongelige Anordning af 1814*, der også betegnes som fundamentet for Mosaisk Troessamfund. Ifølge anordningen blev alle love om jøder ugyldiggjorte, og det blev forbudt at anvende ordet "jøde", da dette betragtedes som nedsættende. Der blev givet tilladelse til afholdelse af vielser, gudstjenester m.v.
- De russiske jøder omkring begyndelsen af det 20 årh.
- Nazismens jødeforfølgelser
- Polen. Kommunismens jødeforfølgelser
- Nathansens skuespil "Indenfor murene" En dansk klassiker.
- Der er mange berømte danskere af jødisk oprindelse

Andre religioner

- Mormonerne (Mormonerne har altid haft mange relationer til Danmark)
- Jehovas vidner
- "De åndelige bevægelser" fra øst i de seneste 100 år (buddhisme, genfødsel, sjælevandring, Hara Krishna osv)
- ASA troen genopfindes

c. Indvandring og udvandring – rejser

Indvandring (fysisk og ”magtmæssigt”) og erobring.

- Vendernes indflydelse i østersøområdet
- Svenskernes erobring af skånelandene
- Tyskerne rykker gradvist sproggrænsen mod nord i Jylland
- Den tyske adel der låner os penge kræver land til gengæld (ikke mindst som panter)
- Hansebyernes dominans/besættelse af Danmark (skat og kongevalg)
- Tyske og franske kongelige embedsmænd og militærpersoner
- Landbrugets og Industriens behov for arbejdskraft
- Flygtninge
- Nutidens salg af ”Danmark” til udenlandske kapitalfonde er også en slags invasion

Udvandring og *feed back* til det gamle land

- Nordiske vikinger i Rusland
- I den tidlige middelalder udvandrede der en del ”nordboere” til England (Danelagen) og Frankrig (Normandie)
- Den danske udvandring til Nord og sydamerika
- *Kristian Hvidt: Flugten til Amerika eller Drivkræfter i masseudvandringen fra Danmark 1868-1914. Skrifter udgivet af Jysk Selskab for Historie, Nr. 22.*
- *Der går altid både tilbage - tilbage til Danmark igen* (Holger fællessanger Hansen)
-

Dannelsesrejser m.v. for de rige og charterrejser for os andre

-
- Korstogene og pilgrimsrejserne ,herunder ”*Reijsen til Prøjsen*” med Den tyske orden. (*De nordlige korstog*)
- Munkenes kontakter til deres moderklostre udenfor Danmark og kontakten til Paven
- Kontakten til Pavestolen i retstvister. (Pavestolen som international domstol)
- Adlen uddannes hos hinanden i Europa og gifter sig med hinanden
- Danskere der har råd besøger de europæiske universiteter
- Nutidens charterrejser (fra o. 1950)

d. Sociale nydannelser

-
- Fra slægtssamfund til individualisme
- Fra kønsbestemt opdragelse til ligebehandling af dreng og pige
- Fra standssamfund til privilegiefrit samfund
- Landboreformerne (ophør med landsbyfællesskabet, stavnsbånd og udflytning)
- Den kooperative bevægelse fra England
- Fattigforsorg fra Tyskland
- Velfærdsstaten (den har vi mest lavet selv)
- Det virtuelle samfund (internet og facebook)
- Deleøkonomien (er det mon ikke en døgnflue?)

e. Påvirkning af sproget

Det danske sprog er fyldt med ord der er kommet til os udefra Disse ord kan opdeles efter forskellige indlåningsperioder og forskellige långivende sprog. **Låneord** er ord der er fuldt integrerede i det danske sprog uden at man lægger mærke til deres udenlandske oprindelse f.eks mølle , mens **fremmedord** fortsat opfattes som udefra kommende f.eks kasus eller automobil.

De talmæssigt vigtigste låneord er kommet til dansk fra nedertysk (plattysk) i middelalderen. Senere kommer en række låneord ind i sproget fra længere ude i Europa, fx fra fransk. I nyere og nyeste tid lånes en stor mængde ord fra britisk og amerikansk engelsk. Jævn fordelt over hele historien, men med størst vægt hen imod nutiden, lånes en række 'lærde' og tekniske kulturord, mest fra de klassiske skriftsprog græsk og latin, men også fra fjernere og ikkeeuropæiske sprog. (f.eks. exegetik og divan)

- Den dansk/tyske sproggrænse har historisk bevæget sig noget opad i Jylland Sproggrænsen faldt oprindelig sammen med den naturgeografisk betingede stammegrænse. Den ældste grænsedragning kan ske på basis af marknavne. Sprogskiftet i området mellem denne og nutidens statsgrænse var oprindelig ikke en følge af erobring eller politisk styret fortyskning, men en følge af en kontinuerlig økonomisk og kulturel udvikling, som først blev politisk styret fra 1800-tallet. Se Mette Winge <http://arkivet.thorvaldsensmuseum.dk/artikler/dansk-og-tysk-i-slesvig>
-
- Latin som kirkesprog til reformationen
- Latin som videnskabeligt sprog til det 19 årh *Hans Ræder, 1869-1959, dansk klassisk filolog. Hans første studier gjaldt den oldkirkelige biskop Theodoretos; hans disputats herom (1900) var den sidste danske disputats på latin.* Latin som retssprog
- Tysk .Der opereres med begreberne plattysk og højtysk, som dækker over to forskellige tyske sprog. Plattysk er mere beslægtet med engelsk, hollandsk og skandinavisk end med højtysk. Kronologisk hører det til 1200-1600. Som hanseaternes administrationssprog er det i sin skriftlige form Nordens 'Lingua Franca', men i løbet af 1500-tallet fortrænges det af det sydfrå kommende højtyske skriftsprog. Geografisk hører plattysk til i hele det nordtyske lavland til en linie fra Köln over Hannover og Berlin til det nu polske Poznan.
- Tysk og fransk som overklassens sprog
- Holberg gør grin med anvendelsen af udenlandsk sprog
- 1772 forordning om oprettelse af et geheimestatsråd.Administrationen skal fremover ske på dansk.
- Kommandosproget i hæren er tysk indtil Struenses fald , men dansk/norsk i flåden.
- Mange danske konger talte ikke dansk
- Biblen foreligger først på dansk efter reformationen
- Første bog på dansk Rimkrøniken fra 1495
- Først i 1845 kommer den første lærestol i dansk på Københavns universitetet (professorat i nordisk filologi)
- Mellem de to Slesviske krige skete der en massiv "fordanskning" af den tyske befolkning i Slesvig:Det skal vi vist ikke være alt for stolte af, selvom tyskerne senere forsøger det samme med modsat fortegn efter 1864 . Svenskerne var også meget hårde ved danskheden i Skåne efter 1658
- Den øgede anvendelse af reklame der påvirker menneskets opfattelse af virkeligheden
- Det engelske/amerikanske sprogs dominans efter 2 verdenskrig
- At udenlandske film sendes på originalsproget med danske undertekster i biografen og på TV har betydet meget for danskernes sprogøre

f. Politiske ideologier og politisk praksis

Pax Romanum (*medtaget af nostalgiske grunde - den var hørt op efter de første årh. evt ,men man havde hørt om den.*)

Det tysk romerske rige (indtil 1806)

Religionsfreden i Augsburg 1555 (*Cujus regio, ejus religio.*)

- Den westfalske freds statssystem 1648
- Kongerne gifter sig altid med udlændinge (alliancer)
- Den amerikanske uafhængighedserklæring og Den franske revolution
- Den Hellige Alliance var en alliance, der dannedes mellem Rusland, Østrig og Preussen i 1815 på initiativ af zar Alexander 1. af Rusland. Formålet var at stå vagt om freden og den kristne verden, deraf alliancens navn. I realiteten blev det et politisk magtredskab i de årtier, der fulgte efter Wienerkongressen. Den østrigske udenrigsminister Fyrst Metternich benyttede alliancen til at beskytte den bestående samfundsorden og slå ethvert forsøg på revolution ned. Alliancen forsøgte at beskytte sig mod tendenserne fra den franske revolution, og den var imod demokrati, revolution og sekularisme. Med undtagelse af England, Vatikanet og det Osmanniske Rige støttede alle øvrige stater i Europa alliancen. Det var en konservativ bevægelse, der ønskede at bevare freden i Europa – inden for de enkelte landes egne politiske rammer. Efter zar Alexanders død i 1825 mistede alliancen sin betydning og opløstes i praksis.
-
- Konsekvenserne af de europæiske revolutioner i 1830 og 1848
- Tysklands samling under Prøjsen
- Demokratiet
- Liberalismen
- Konservatismen
- Socialismen og marxismen
- Neoliberalismen
- Arbejderbevægelsen/fagforeninger
- Det nordiske samarbejde (Nordisk pasunion , Nordisk råd ,Foreningen Norden m.m.)
- Kvindebevægelsen
- FN pagten
- Folkebevægelsen mod EU
- Tendenser til ”**parallelle**” retssystemer på familierettens område f.eks Sharia regler der de facto virker som regulerende for visse muslimske borgeres adfærd. Der har sikkert været tilsvarende parallelle regler indenfor Jødedommen og i religiøse sekter som Jehovas vidner , ligesom der sikkert har været adfærdsnormer indenfor rockermiljøet der de facto dominerede over dansk lovgivning.

Et eksempel på realpolitisk påvirkning. Struensee

Struensee, Johann Friedrich, 1737-1772, læge og statsmand

Søn af generalsuperintendent i Holsten Adam Struensee. Uddannet læge, stærkt påvirket af oplysningstidens idealer. I 1768 blev Struensee ansat ved hoffet som Christian 7.'s livlæge. Han havde en beroligende indflydelse på kongen, hvilket hoffet værdsatte, så man kunne undgå de skandaler, som Christian 7. ustandselig blev involveret i.

Herved fik Struensee i løbet af kort tid afgørende indflydelse på Christian 7., samtidig med at han indledte et forhold til den unge dronning Caroline Mathilde, med hvem han i 1771 fik datteren Louise Augusta. Struensee gennemførte i løbet af foråret 1770 en paladsrevolution og udøvede herefter magten gennem kabinetsordrer underskrevet af kongen eller mundtligt bemyndiget af kongen.

Struensee gennemførte i sin regeringsperiode en lang række reformer i Danmark, inspireret af de mere radikale ideer i oplysningstiden, hvorved han kom i modsætning til både hoffet og embedsmændene. Blandt hans reformer kan nævnes ophævelse af censuren, tildeling af ordener og titler indskrænkedes, en række helligdage blev fjernet m.m. Samtidig demonstrerede Struensee sin tyskhed meget direkte, hvilket også var en provokation mod de mere dansk-orienterede embedsmænd.

Denne modsætning til Struenses tyskhed er med til at lægge grunden til det senere danske fjendebillede mod tyskere, som træder tydeligt frem ved Tyskerfejden i 1789-90 og senere befæstes gennem de nationale krige i 1800-tallet og besættelsen i 1940-45.

Struensees moderne tanker om indretningen af et fædreland for alle, som uanset etnicitet virker der, står i skarp modsætning til den nationale ide om et fædreland for alle, som er født der og har modersmålet fælles. Denne modsætning eksisterer fortsat i den danske politiske debat.

Struensee blev styrtet ved et nyt kup natten mellem den 16. og 17. januar 1772 i forbindelse med et maskebal i Hofteateret på Christiansborg. Sammen med sin nærmeste medarbejder Enevold Brandt blev Struensee dømt til døden for at have forbrudt sig imod enevoldskongen. Struensee og Brandt sad fængslet i Arresthuset på Kastellet og blev offentligt halshugget på Østre Fæled den 28. april 1772. Efter henrettelsen blev ligene udstillet på Vestre Fæled og begravet der.

Den ledende person i kuppet mod imod Struensee var Ove Høegh-Guldberg, der herefter fik magten og få år senere indførte en række dansk-orienterede reformer. Han indførte f.eks. at dansk skulle være kommandosprog i hæren, at dansk skulle være et skolefag i latinskolen samt en ny indfødsretslov i 1776.

g Teknologiske gennembrud

Teknologiske gennembrud der påvirker menneskets opfattelser af samfundet (verden)

- Hjulploven eller muldfjælploven, som den også kaldes, afløste i 1100-tallet arden, som den mest anvendte plovtype i Danmark. Hjulplovens indførelse betød, at jordens ydeevne blev forøget, og at større arealer kunne pløjes på kortere tid. Den var den mest udbredte plovtype i 700 år frem til begyndelsen af 1800-tallet. (*Når bonden bliver rigere kan han tænke på andet end dagen og vejen*)
- Bogtrykkerkunsten i Danmark
- I Danmark blev den første bog trykt i 1482 af Johan Snell i Odense; det var Guillaume Caoursins beretning om belejringen af Rhodos *De obsidione et bello Rhodiano*. De første bogtrykkere i Danmark var tyske. De blev kaldt til landet for at trykke store værker på latin til brug ved messen. Et tidligt højdepunkt i dansk bogkunst er således det store Missale Slesvicense, trykt 1486. Ved siden af disse kirkelige bestillingsopgaver udgav de også mere folkelige bøger på dansk. Den første bogtrykker **der slog sig ned** i København, var hollænderen Gotfred af Ghemen. Han har bl.a. trykt den ældste kendte trykte bog på dansk, Rimkrøniken, i 1495.
- Offentligt postvæsen i 1624
- Dampmaskinen
- Jernbaner og færgeforbindelser binder riget sammen efter 1864
- Komfuret og vaskemaskinen er afgørende for kvindens frihed i forrige århundrede
- Bilen giver borgeren en stærkt øget geografisk frihed
- Fjernsynets indførelse fra 1932 (forsøg)/1951
- Fra en til flere TV kanaler (forskellige former for nyheder stilles til rådighed for danskerne) Sandheden bliver mangetydig.
- Grundsten til internettet blev lagt i 1960'erne af det amerikanske forsvar. I 1996 brugte 12 procent af danskerne internet i gennemsnit to timer om ugen. I 2016 viste en undersøgelse, at 95 procent af den danske befolkning, havde adgang til internet i deres husstand.
- Facebook er fra 2004
- P- pillen (fra omkring 1960) forøger kvindernes frihed.
- Nye broer binder landet sammen

h Kulturelle bevægelser

- Romerigets kulturpåvirkning af Danmark (f.eks Hoby bægrene eller bygningen af de jyske voldanlæg)
- De europæiske vandremyter (*Nibelungenlied*, *Bjoewulf* kvadet mm)
- De Europæiske ”guder” Odin/Wotan og alle de andre
- Kirkens indflydelse på byggeri, kunst, læsefærdighed osv
- ”Opdagelsesrejserne ” og verdensopfattelsen
- Renæssancen (*længslen efter antikken*)
- ”kineserier”
- Oplysningstiden i dens forskellige (nationale)former
- Romantikken fra Tyskland
- Kulturradikalismen (Brandes og de andre)
- Amerikas kulturelle indflydelse efter 2 verdenskrig (udveksling af unge mennesker)
- Globaliseringen
- ”Interrail”
- Ungdomsoprøret 1968
- (mere efter)

IV. "Danskhed" af mestendels egen avl

a. Skolen

- **Folkeskolen**
- "Folkeskolen" (katedralskoler, Rytterskoler, Folkeskoler på land og by (*de var forskellige*), Privatskoler, Friskoler, Efterskoler)
- ***Meningspåvirkning gennem Skolegang er ikke neutral men som oftest udtryk for en eller anden form for indoktrinering af de der går i skole, fra "de bestemmendes" side.***
- Christian 2.s Landlov af 1521 lagde op til frivillig skolegang for den brede befolkning.
- Da Danmark gennemførte den kirkelige reformation i 1536 blev der fra stat og kirke lagt stor vægt på at borgerne lærte at læse (men ikke nødvendigvis at skrive og regne) så de selv kunne lære Biblens budskab.
- Frederik 4. havde ladet opføre rytterskoler i de kongelige rytterdistrikter, som omfattede omkring en sjettedel af rigets areal. Flere private godsejere havde støttet initiativet ved at lade opføre skoler og gennemføre undervisning af børnene. Alligevel var undervisningen endnu ikke landsomfattende. I 1736 indførtes konfirmationen, hvilket blev en betingelse for, at man kunne fæste en gård eller blive gift. Derved måtte også de børn, som tidligere var blevet unddraget undervisning af deres forældre, nødt til at gå i skole. Ydermere fulgte enevælden op med den 23. januar 1739 at udstede en forordning om skolerne på landet, der blev læst op fra prædikestolene over hele landet, og hvori Christian 6. gjorde
 - "alle vitterligt, at som forfarenheden viser, hvilken usigelig skade kirken og landet derved tilvokser, at ungdommen, helst af den gemene almue, hidtil ej overalt har haft lejlighed nok, således som ske burde, at oplæres i kristendoms grund, samt i læsen, skriven og regnen, og derved til dels i sådan ynkelig uvidenhed er opvoksen, at de hverken i det åndelige eller legemlige véd rettelig at søge og befordre deres eget bedste: Så have Vi anset det for en af de største velgerninger for Vor kære og tro undersåtter og for en uforbigængelig nødvendighed for landet" at indføre almindelig undervisningspligt.
- Udgifterne til skoler, lærerlønninger og bøger skulle betales af alle lokalsamfundets medlemmer fra de øverste til de nederste. Tiltaget faldt imidlertid sammen med en alvorlig økonomisk krise. Dette bevirkede en storm af protester, og den 29. april 1740 måtte kongen ophæve sin forordning med en plakat. I stedet bekendtgjorde Christian 6., at
 - "Vi allernådigst formode, at Vores gudelige øjemærke til den opvoksende ungdoms nøjagtige undervisning i deres saligheds kundskab, kan erholdes, uden sådan alt for stor byrde og besværing for jordegodsets ejere og besiddere"
- idet kongen tillige gjorde godsejerne opmærksomme på,
 - "at som de nyde det legemlige af deres tjenere, de igen vil sørge for deres åndelige" og at de "derved have at vente den største velsignelse af Gud".
- Resultatet var imidlertid, at det var vidt forskelligt fra gods til gods hvilken undervisning, der blev givet.
- 1775 Forordning vedr. Skole-væsenets forbedring ved de publique latinske skoler. (Høegh-Guldberg) større vægt på dansk sprog. Mallings bog om "Store og gode gerninger" som del af pensum, både fsv det opdragende (dyderne) men også et forsøg på at skabe en ensartet dansk retskrivning.
- Den skolelov, der almindeligvis regnes for Danmarks første reelle folkeskolelov, nemlig anordningerne fra 1814, som kom til verden i lyset af oplysningstidens nye tanker.
- 1814-loven, som omfattede almueskolerne på landet, var et kompromis mellem reformivrige

oplysningsmænd og religiøs konservatisme, som udgjorde de to poler i den skolekommission, som blev nedsat i 1789. På den ene side skulle eleverne have fag, hvis hensigt var erhvervsrettet i forhold til bønderbørnenes virkelighed, såsom læsning, skrivning og regning, på den anden side indtog religionsundervisningen en meget central plads i loven. I forarbejdet til loven havde den nytteorienterede del af undervisningen som regning og skrivning indtaget en markant stærkere stilling, end det fremgik af den endelige lov, hvor den religiøse og standsopretholdende tænkning medvind efter 1800 kom til udtryk. Samtidig skulle eleverne også gives indføring i fædrelandets historie for at påvirke deres sindelag og udrydde fordomme, hvilket i praksis gik ud på at indgyde helstatspatriotisme og kongetroskab. Dette sigte med historieundervisningen, der indtil 1840'erne havde en meget ringe plads i undervisningen, skulle dog ændre sig til et nationalt sigte med vægt på fortællingen om det danske folks historie fra oldtiden og frem. Historieundervisningen blev tillagt betydning for skoleelevernes nationale identitetsdannelse, uden at faget dog nødvendigvis fyldte meget på skoleskemaet.

- Man regner med, at stort set hele befolkningen i kongeriget Danmark kunne læse i 1830'erne.
- I 1900 så Danmarks første læseplan for folkeskolen dagens lys. Det 'Styhrske cirkulære' gav detaljerede forslag til den såkaldte anskuelsesundervisning, der skulle udvikle børnenes sansning og forestillingsevne.
- Tre år senere, i 1903, skabtes det første skridt i retning af en demokratisering af den danske skole, idet loven gav mulighed for at både drenge og piger kunne gå fra 5. klasse over i en fireårig mellemskole til enten realklassen eller gymnasiet, der afløste latinskolen.
- Mellemskolen fra 1903 blev i 1937 suppleret med den eksamensfri mellemskole, også kaldet 'den praktiske mellemskole', der imødekom urbaniseringen og tilvæksten inden for industri og håndværk. **1937-loven var i øvrigt den første skolelov der brød med alle tidligere formålsformuleringer, ifølge hvilke skolens opgave først og fremmest var at danne gode, kristne borgere. Hovedmålet blev nu i stedet at udvikle barnets evner og personlige egenskaber.**
- Også begivenheder som 2. verdenskrig indvirkede på folkeskoleloven. I lyset af besættelsen lavede den radikale undervisningsminister Jørgen Jørgensen en markant tilføjelse til formålsformuleringen, idet etiske, nationale og mellemfolkelige værdier blev understreget. Det skete med bekendtgørelsen om Maalet for Folkeskolens undervisning, 24. maj 1941.
- Op til indførelsen af 1958-loven rasede debatten om den udelte skole. Resultatet blev afskaffelsen af mellemskolen og en fordeling af børnene efter 6. klasse efter standpunkt og evner i en almen og en boglig linje. Loven blev efterfulgt af en undervisningsvejledning, 'Den Blå Betænkning' i 1960, der var formuleret af et læseplansudvalg, for hvem folkeskolens formål var at skabe "harmoniske og lykkelige mennesker".
- Folkeskoleloven fra 1975 moderniserede den danske folkeskole med afskaffelsen af realskolen efter 7. klasse og inddragelse af elevernes demokratiske dannelse i formålsparagraffen. Men først med 1993-loven blev enhedsskolen i virkeligheden en realitet. Således erstattede idéen om 'undervisningsdifferentiering' opdelingen af eleverne i grundkursus og udvidet kursus.
- 'Faglighed' blev 1990'ernes og 00'ernes store mantra, og debatten herom fik stor indvirkning på lovbestemmelserne om folkeskolen under VK-regeringen (2001-2011).
- <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/skoler-og-undervisning-foer-1814/>
- <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/skole-og-undervisning-1814-2014/>

Universiteter

Københavns universitet 1479

Danmark har for tiden 8 universiteter

Folkehøjskoler

Første højskole i Rødding i 1844

Folkehøjskoler var oprindeligt skoler for voksne mænd og kvinder, hvor der blev givet en undervisning, som tog sigte på at gøre dem til "gode borgere". Med tiden er fokus blevet mere på personlig udvikling, og ofte specialiserer de enkelte skoler sig særligt i dele af dette. Grundstemningen var fra først af "den kristelig-historisk-poetiske", og undervisningsmetoden var "historisk", for så vidt der kan tales om metode i en undervisning, hvor lærernes personlighed var afgørende, og hvor eleverne mødte frivilligt for at få trangen til at "lære sig selv og sin Gud at kende" tilfredsstillt. Hovedfagene var fædrelandets sprog og historie, hertil kom samfundskundskab, verdenshistorie og litteratur, matematik, naturfagene og sundhedslære foruden de elementære fag som skrivning og regning. Der blev også lagt vægt på gymnastik. Eleverne boede og spiste sammen for det meste hos forstanderen, og på samliv mellem lærer og elever blev der lagt megen vægt. Med tiden forandrede fagene sig noget, men der lægges stadig vægt på fællesskabet.

Folkeuniversitetet

Folkeuniversitetet blev stiftet d. 1. juli 1898 med det formål at udbrede kendskabet til videnskabens metoder og resultater. Alle, der havde lyst og interesse, skulle have mulighed for at få indblik i forskningens verden. Undervisningen skulle derfor være tilrettelagt så alle og enhver uanset uddannelsesbaggrund kunne følge med og lære noget.

De folkelige oplysningsforbund

Organisationer, der varetager koordinering og administration af frivilligt folkeoplysningsarbejde. Det første oplysningsforbund, AOF, blev dannet af arbejderbevægelsen i 1924. I 1941 fulgte dannelsen af Dansk Folkeoplysnings Samråd, DFS, og i de første efterkrigsår oprettede både Venstre, Det Konservative Folkeparti og Det Radikale Venstre egne oplysningsforbund, hhv. LOF, FOF og FO. Socialistisk Folkeoplysningsforbund, SFOF, der blev oprettet i 1972, formåede ikke som de øvrige forbund at blive landsdækkende. Derimod viste der sig at være gode vækstmuligheder for DOF, som er et upolitisk oplysningsforbund, oprettet i 1973.

Folkebibliotekerne kom første gang på finansloven i 1882-1883, hvor der blev afsat 3.000 kr.

På landet fandtes der omkring 1885 sognebogsamlinger i 1.068 af landets 1.697 sogne. Som oftest var de baseret på medlemskab, således at medlemmerne betalte et årligt kontingent for at kunne benytte samlingerne. Andreas Schack Steenberg må siges at have noget af æren for tilblivelsen af de danske folkebiblioteker. Steenbergs engagement i folkebibliotekssagen blev indledt med artiklen "Offentlige Bibliotheker udenfor København" i *Berlingske Tidende* 25. november 1892. Her præsenterede han en ambitiøs plan om et system af lokalbiblioteker, bygget på grundlag af latinskolernes biblioteker og stiftsbibliotekerne.

I 1920 fik Steenberg – sammen med Thomas Døssing – iværksat en lov, der lagde grunden for udlån af bøger til hele befolkningen på lige vilkår. Ved vedtagelsen af denne lov, blev der også markeret et skift for biblioteksudviklingen, der blev flyttet fra foreninger til staten.

Igenom 1960'erne kom der ændringer for folkebiblioteket, da der med oprettelsen af Ministeriet for Kulturelle Anliggender kom et fokus på demokratisering af kulturen. Dette kom til udtryk i bibliotekssektoren ved en lov i 1964, der krævede, at alle kommuner skulle have et bibliotek for at sikre alle borgere adgang til litteratur.

Folkebiblioteket var under meget pres i 1980 og 1990'erne pga. økonomiske nedskæringer samt kulturel konkurrence. Denne konkurrence var f.eks. overfor videomediet, forskellige edb muligheder og andre nye medier som befolkningen benyttede sig af. Folkebibliotekerne skulle forholde sig til disse nye efterspørgsler, men havde problemer da de f.eks. ikke havde råd til at købe alle de materialer ind som de gerne ville.[I denne tid kunne folkebibliotekerne ses som værende mere markedsorienterede, hvor de indkøbte materialer skulle fastholde og underholde lånerne. Denne tankegang med at fastholde og underholde fortsætter ind i det nye århundrede hvor folkebibliotekets fokus er på at skabe oplevelser. Dette er dog del af en større politisk diskurs omkring kulturoplevelser som et krav for kulturinstitutionerne.

b. Sociale samarbejder .Danskerne er enestående i verden i graden af mellemmenneskelig tillid og i at etablere ”foreninger”

Selskabet for Borgerdyd (Borgerdydselskabet) var et selskab, som i tilslutning til tidens rationalistiske ideer og en optimistisk nationaløkonomi stiftedes i København 1785 af Aftenpostens redaktør Emanuel Balling, "lægen og menneskevennen" Johann Clemens Tode og Holmens ekvipagemester, kammerherre Andreas Henrik Stibolt. Med tydeligt henblik på almenvellet og det "til Borgerheld sigtende" bestemtes i selskabets love, at det skulle være "Borgerdyd i Almindelighed og Tarvelighed i Særdeleshed helliget", dog at "Tarvelighed er det første og vigtigste Formaal, fordi den for nærværende Tid kan anses som den Borgerdyd, der fremmer alle andre". Bemærk at tarvelighed på det tidspunkt betød beskedenhed.

Selskabet begyndte ret stort, udsatte præmier, lod afholde økonomiske og historiske forelæsninger, grundede et bibliotek og de to skoler i København og på Christianshavn, som indtil 2007 hhv. 2010 endnu bar selskabets navn (Borgerdydskolerne) og som blev den eneste frugt af dets virksomhed. For de øvrige bestemmelser til luksus' bekæmpelse, som medlemmerne forpligtede sig til i større eller mindre grad at overholde, og hvoraf mange var særdeles kuriøse, vakte kun spot og uvilje i den offentlige mening, især da "Borgerdyden" ville bryde staven over københavnernes nyeste og bedste fornøjelse, klubberne og de dramatiske selskaber. Efter kun få års eksistens standsede "Borgerdyden" sin tilværelse under indre bevægede kampe, og kun navnet og de to Skoler blev tilbage som et minde om en tidsalders filistrøse idealisme.

Selskabet for Efterslægten stiftedes i København 4. marts 1786 på foranledning af Johann Clemens Tode – der i fortrydelse var gået ud af Selskabet for Borgerdyd – af 17 kendte mænd, hvoriblandt digterne Edvard Storm, Thomas Thaarup, Ole Johan Samsøe, Tode, Knud Lyne Rahbek og magister Rasmus Nyerup.

Den pædagogiske retning, hvorfra selskabet inspireredes, var den filantropiske bevægelse, og dets formål var efterslægtens, dvs. ungdommens og børnenes oplysning i borgerlig retning, at uddanne dydige og duelige borgere med sunde begreber, gode grundsætninger og nyttige kundskaber, med fysisk styrke og legemlig færdighed. Det blev snart et blomstrende og virksomt selskab. Efter et års forløb havde det allerede 250 medlemmer og 1790 332, og højtstillede mænd (som Christian Ditlev Reventlow, Edvard Colbjørnsen, Sjællands biskop Nicolai Edinger Balle og flere) støttede det som overordentlige medlemmer.

De midler, ved hvilke selskabet virkede for sit formål, var underholdende og almeninteressante søndags- og aftenforelæsninger over emner inden for naturvidenskab, historie, geografi, lovkyndighed, praktisk filosofi osv. til "Børns og de til Skoleholderembedet bestemte Medborgeres Nytte", undervisning for ungdommen i en helst med legemlig øvelse forbundet nyttig kunst, fremme af almennyttig læsning blandt almenen (ved udgivelse af småskrifter og bl.a. også viser mod overtro og last og for dyd, arbejdsomhed, klogskab, lydighed mod øvrigheden, god børnetugt osv.) og endelig ved oprettelse af en borgerlig realskole, Efterslægtsselskabets Skole, der åbnedes 3. januar 1787, og med hvilken selskabet havde det held i Edvard Storm at finde en overordentlig nidkær og pædagogisk dygtig lærer og inspektør. For ham var skolens fremme en livsopgave, og den kom hurtig i en så ypperlig tilstand, at Rahbek med rette 1824 i en tale kunne nævne Efterslægtsselskabet som "den blomstrende Indretning, det skyldtes, at de for den dannede Borger fornødne Kundskaber ikke mere er Latinskolens Monopol". Og 1840 kunne skolens navnkundigste discipel, Adam Oehlenschläger, i en tale give selskabet den lovprisning, "at det havde givet det første Eksempel i at stifte Skoler, hvis Hovedhensigt ikke var at meddele Disciplene en død Lærdom, med Tilsidesættelse af det menneskelige, men at uddanne Barnets ædle Evner, idet man bibragte det nyttige Kundskaber".

Skolen blev senere en del af De forenede Skoler og har i dag navnet HF-Centret Efterslægten.

”Foreningsdanmark” Vi får først ”foreningsfrihed” med 1849 grundloven .
Fagbevægelse og arbejderbevægelse
Den kooperative bevægelse Brugsforeninger Andelsbevægelsen - Landbrugets fælles virksomheder til køb , salg og forarbejdning Det historiske udspring De første idéer om en andelsbevægelse kan føres tilbage til slutningen af 1700-tallet og udspringer af bestræbelser for at skabe økonomisk samarbejde mellem socialt ringe stillede mennesker for derigennem at forbedre deres kår. Mere konkret blev principperne for andelsvirksomhed udviklet af englænderne Robert Owen (1771-1858) og William King (1786-1865), og den egentlige tilblivelse dateres almindeligvis til året 1844 i Rochdale i Nordengland, hvor 28 fattige vævere oprettede den første brugsforening. Forudsætningerne i Danmark Forudsætningerne for andelsbevægelsen i Danmark går tilbage til 1700-tallets slutning, da landboreformerne moderniserede landbrugsstrukturen og sikrede det mellemstore gårdbrug som kernen i landbruget. Det var også afgørende for andelsbevægelsen, at selvejet fra slutningen af 1700-tallet til slutningen af 1800-tallet vandt almindelig udbredelse. I løbet af 1800-tallets første halvdel blev bondebefolkningen i stigende grad inddraget i administrationen af lokalsamfundet, og fra 1814 betød indførelsen af almindelig undervisningspligt, at analfabetismen forsvandt. Bønderne begyndte selv at organisere sig økonomisk i brandforsikringsforeninger og landboforeninger fra 1840'erne, og senere fulgte sparekasser og andre sammenslutninger i forbindelse med landbrugets produktion. Politisk indledte bondebevægelsen fra 1840'erne en bestræbelse for frigørelse og ligestilling, der fortsattes efter Grundloven . Der var altså i udgangspunktet tale om et relativt stort antal mindre eller mellemstore enheder — producenter og forbrugere — hvis interesser og sociale, politiske og kulturelle stilling var præget af stor ensartethed, og som ikke opfattede sig som værende i en direkte konkurrencesituation. Oprettelsen af den første brugsforening, Thisted Arbejderforening, i 1866 regnes for begyndelsen til andelsbevægelsen i Danmark. Stifteren, provst H.C. Sonne, var inspireret af de engelske brugsforeninger og ville bidrage til løsning af datidens sociale problemer. I de første år efter 1866 havde brugsforeningerne et klart filantropisk præg, og bevægelsen vandt indpas både i byerne og på landet. 1 andelsmejeri 1882 i Jedding. Mens brugsforeningerne i Danmark byggede på forbilledet fra England, så repræsenterede produktionsandelsvirksomhederne en særegen dansk nydannelse uden kendte udenlandske fortilfælde,
”Den danske model” på arbejdsmarkedet (Septemberforliget 1899)
Samarbejdende mindretalsregeringer

Velfærdsstaten (økonomisk solidaritet)
Det danske realkreditsystem I 1850 fik man den første kreditforeningslov, hvor kreditforeninger var foreninger af låntagere, der hæftede solidarisk. Det er ret unikt at det var låntagerne og ikke långiverne der stod sammen. <i>Lad os håbe det ikke forsvinder .</i>
Et eksempel på et nyt politisk parti der har bidt sig fast. Dansk Folkeparti (DF) er et dansk national- og socialkonservativt politisk parti, der p.t. er det næststørste i Folketinget. Det blev stiftet på Christiansborg den 6. oktober 1995 af Pia Kjaersgaard, Kristian Thulesen Dahl, Poul Nødgaard og Ole Donner, der indtil da alle var medlemmer af Fremskridtspartiet. Fra 2001 til 2011 var partiet VK-regeringens parlamentariske grundlag og støtteparti. Pia Kjaersgaard var fra grundlæggelsen og frem til 15. september 2012 formand og politisk ordfører for partiet. September 2012 trådte Pia Kjaersgaard tilbage som partiformand og efterfulgtes af Kristian Thulesen Dahl.

g. Et ukorrupt samfund

De danske enevoldskonger ønskede ukorrupte embedsmænd og straffede hårdt de der forsøgte at snyde.

Corfitz Ulfeldt (10. juli 1606 på Hagenskov ved Assens – mellem 14. og 20. februar 1664). Søn af rigskansler Jakob Ulfeldt og dennes hustru Birgitte Brockenhuus. Gift 9. oktober 1636 med Christian 4.'s og Kirsten Munks datter Leonora Christina. Opkaldt efter farbroderen. *Kendt som Danmarks største landsforræder.*

Peder Schumacher lensgreve Griffenfeld (24. august 1635 i København – 12. marts 1699 i Trondhjem i Norge) var en dansk statsmand og fra 1673 rigskansler. I 1676 faldt han i unåde og blev fængslet og dømt til døden for landsforræderi mv. Dommen blev ændret til livsvarigt fængsel; han blev løsladt efter 22 års fangenskab. (*Han snød vist ikke men havde næsen lidt for langt fremme*)

<http://videnskab.dk/kultur-samfund/hard-linje-i-1800-tallet-udryddede-korruption-i-danmark>

Vi kan formentlig takke et par enevældige konger for, at Danmark i dag topper listen over verdens mest ukorrupte lande.

Dansk forskning viser, at især Frederik 6. og Christian 8. op gennem første halvdel af 1800-tallet slog hårdt ned på korrupte embedsmænd.

Selv den mindste svindel blev straffet med fængsel på livstid, og sammen med nye regler for løn og pension til embedsmænd, har det sandsynligvis været med til at fjerne korruption fra det danske landkort.

»Hvis man ikke havde slået ned, kunne man sagtens have fået etableret en praksis, hvor korruption havde været gængs. I stedet fik man skabt en embedskultur, hvor man bliver straffet, og hvor risikoen for at blive opdaget er meget stor, fordi folk anmelder det. Det er formentlig grunden til nutidens ukorrupte forvaltning,« vurderer Mette Frisk Jensen.

Hun har skrevet og forsvaret sin ph.d.-afhandling om korruption blandt danske embedsmænd med fokus på 1800-tallet ved Institut for Historie, Internationale Studier og Samfundsforhold på Aalborg Universitet.

h. Censur og ytringsfrihed

Fra censur til ytringsfrihed og tilbage igen?

Det var bogtrykkerkunsten der gjorde behovet for censur til et praktisk problem.

Den lutheranske Reformation i 1536 medførte en centralisering på mange områder af samfundslivet, herunder bogtrykket. Fra da af blev langt de fleste bøger trykt i København.

I lighed med andre steder i Europa blev der nu indført systematisk censur i Danmark. I princippet skulle alle bøger gennemses af universitetets professorer før udgivelsen. Det viste sig dog i praksis at være vanskeligt at gennemføre. Censuren skulle især sikre at der ikke udkom bøger der stred mod gældende politiske og religiøse anskuelser, ligesom den skulle forhindre befolkningen i at blive påvirket i umoralsk retning. Censuren fik et langt liv: Den gjaldt helt indtil Grundloven i 1849, med undtagelse af den korte trykkefrihed under Struensee i årene 1770-72.

Jacob Jacobsen Dampe (10. januar 1790 i København – 22. december 1867 sammesteds) var en dansk teolog og politisk aktivist.

Efter at han var blevet student, skabte han sig en solid, akademisk løbebane ved først at vinde universitetets guldmedalje for besvarelsen af en prisopgave i æstetik og derefter at erhverve sig den filosofiske doktorgrad i 1812 på en afhandling om koranens etik.. Samtidig fulgte han intenst med i de politiske bevægelser, som dukkede op i Europa under Den Hellige Alliance.. Samtidig indså Dampe, at kampen mellem konservative og liberale principper, mellem reaktion og fremskridt, måtte blive stadig skarpere, og han følte sig overbevist om, at bevægelsen også ville forplante sig til Danmark. På baggrund af den forventning besluttede han at blive politiker og reformator. Han lagde en plan, der i store træk gik ud på at få sammenkaldt en nationalforsamling, som skulle sætte en forfatningsmæssig regering i stedet for enevælden, om nødvendigt med anvendelse af våbenmagt. Dampe havde næppe nogen klar forestilling om projektets gennemførlighed, og det blev kvalt allerede under de første forberedelser. Han blev via stråmænd lokket til at fremsætte sine synspunkter offentligt, og efter at være blevet forrådt af en af sine fortrolige blev han arresteret i november 1820, og hans papirer blev konfiskeret. Han blev tiltalt for højforræderi og majestætsforbrydelse og dømt til døden. Straffen ændrede Frederik 6. dog til livsvarigt fængsel, og Dampe var derefter indsat som fange først i Kastellet og derefter på Christiansø i 20 år. Da han var statsfange og ikke forbryder, betød det, at hans materielle vilkår var tålelige, og han modtog dagpenge til indkøb af daglige fornødenheder. Han havde en soldat til oppasser, som han kunne tale med, men ellers fik han ikke lejlighed til at omgås eller tale med andre mennesker. Christian 8. lempede hans vilkår i 1840, og indtil 1848 levede han i Rønne under polititilsyn. Ifølge den amnesti, som Frederik 7. udstedte i forbindelse med sin tronbestigelse den 20. januar 1848, fik Dampe fuldstændig frihed og kunne flytte til København.

Peter Andreas Heiberg, 1758-1841, dansk forfatter. Et par år efter sin filologiske embedseksamen 1777 flygtede Heiberg til Sverige på grund af gæld, lod sig hverve som soldat og blev senere kontorist i Bergen. Tilbage i København 1785 fik han arbejde som assistent for notarius publicus og bestalling som translatør. I de følgende år involverede Heiberg sig som en stridbar samfundskritiker og satiriker i adskillige polemikker og retssager. Udfaldene mod fx tyskeriet, adelen, tallotteriet og tidens projektmagere publicerede han i føljeton-tidsskriftet *Rigsdalersedlens Hændelser* (1787-93), i klubviser og i en hektisk dramatisk produktion i årene omkring 1790 omfattende især syngespil som *Indtoget* og *Chinafarerne*, komedier og operaparodier.

De Vonner og Vanner blev efter tre opførelser i januar 1792 forbudt pga. satiren over officerskorpsets tyske dominans, og for visen med ordene "Ordener hænger man paa Idioter" faldt der en bøde på 150 rigsdaler. Et hib til den engelske konge i en anden vise kostede det dobbelte.

Heiberg følte sig forfulgt af Kancelliet og Christian Colbjørnsen, og da han — bl.a. i den fiktive ordbogstekst "Sproggranskning" — angreb regeringen, slog man endeligt til; juleaftensdag 1799 blev den ubekvemme kritiker forvist fra "Kongens Riger og Lande" og vendte ikke siden tilbage.

"Skrivefrækheden" Ophavsmanden til udtrykket var ingen ringere end rigets kronprins, den senere Frederik VI, som efterhånden var noget fortørnet over, hvordan debatten udartede i aviser, bøger og tidsskrifter. Intet var længere helligt, alt og alle kunne gøres til genstand for kritik, og selv kongehuset blev

udsat for spot og spe.

Liberal adresse til Frederik VI 20. februar 1835. Kong Frederik 6 ønskede i sammenhæng med trykkefrihedsdebatten at stramme trykkefrihedslovgivningen. En række fremtrædende borgere overrakte kongen en liberal skrivelse, med ønske om at den gældende censurlovgivning ikke skulle strammes.
- Kongens svar på den liberale adresse – ”**Vi alene vide**”, Svaret blev, at kongen selv vidste bedst, hvad der tjente folkets og landets bedste. Svaret er blevet sammenfattet i den berømte sætning ”Vi alene vide”.

Majestætsfornærmelse

Ytringsfrihed

Trykkefrihedsforordningen

Struenses love – en kort periode uden censur

Censuren under besættelsen

Filmcensuren

Frigivelse af billedpornoen (1969)

”Muhammedtegningerne” og den erfaring vi fik

Censur og selvcensur

<http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/censur-i-danmark-fra-1750-til-1849/>

- i. **Landboreformerne** . Det var noget der ændrede samfundet totalt. Langt de fleste danskere dengang var bønder.

Når der i dansk historie tales om landboreformer uden nærmere angivelse af tid og sted, menes der de gennemgribende reformer af dansk landbrug i sidste halvdel af det 18. århundrede. En del af disse reformer ses stadig i dag med det blotte øje som store sammenhængende marker i modsætning til de mange små strimler, der prægede landskabet før reformerne.

Reformerne kørte ad tre spor:

1. Ophævelse af landsbyfællesskabet og dermed bondebrugets driftsmæssige selvstændiggørelse uanset ejendomsforhold.samt udflytningen af bygningerne fra landsbyern til det åbne land
2. En reform af fæstevæsenet og dermed bedre betingelser for de fæstebønder, der forblev knyttet til godserne.
3. Fæstevæsenets gradvise ophævelse og bøndergodsets overgang til selveje.

Det er karakteristisk, at reformerne kun i begrænset omfang blev gennemført som tvangsforanstaltninger.

Ved landsbyfællesskabets ophævelse var der kun tale om, at regeringen stillede procedurer og metoder til rådighed for dem, der ønskede ændringer. Derimod var der i forbindelse med reformerne af vilkårene for de tilbageblevne fæstebønder tale om direkte påbud. Først i 1919 kom påbudet om ophævelse af de sidste rester af fæstevæsenet.

j. Danmark er med på vognen

Fri abort (1973), ,
homoseksuelle ægteskaber (2012)
Christiania og Thylejren og de andre kollektiver (Maos lyst)
Kvindefrigørelsen
Vi går igen i krig

k. Danmark som krigsførende rige

Danmark er et fredeligt lille land !

Er vi nu det ?

Det har vi ikke været i hovedparten af vor historie , og det er vi heller ikke nu.

Forløberen for den moderne værnepligt og et stående landehærsberedskab var det gamle ledingssystem, kendt fra vikingetiden, hvor herreder (hærreder) og lægder stillede med folk: Én våbenfør karl for hver 10 gård til Kongens tjeneste. Dette overgik senere til en landmilitis oprettet af Frederik 4. i 1701 i forbindelse med Store Nordiske Krig. Hver fjerde fæstegård skulle stille en soldat, og de blev udvalgt af godsejeren, og blev ofte betragtet som en straf, da den fratog karlene deres fritid. Den militære træning foregik om søndagen efter kirketid, og blev som regel ledet af tysktalende officerer, og var særdeles forhadet, blandt andet så blev de ulydige straffet med at sidde på en træhest. Landmilitisen blev ophævet i en kort periode omkring 1730 men genindført med stavnsbåndet i 1733.

Almindelig værnepligt blev indført i Danmark som et resultat af stavnsbåndets ophævelse, men stadig kun for landbefolkningen. I købstæderne blev værnepligt først indført i 1848, hvor også det særlige danske lodtrækningssystem blev indført, og i hele landet ved lov af 12. februar 1849.

Grundloven fastsætter nu i §81 følgende:

"Enhver våbenfør mand er forpligtet til med sin person at bidrage til fædrelandets forsvar efter de nærmere bestemmelser, som loven foreskriver".

Vikingetogterne

Mod Vesteuropa helt til Sicilien

Nordsøimperiet

Mod RUS og østeuropa

Stort set alle de danske monarker, som var ude i krigeriske opgør, fra Erik Menveds tid op til og med den sindsforvirrede kong Christian VII, benyttede en kombination af tvangsudskrevne danske bondsoldater og hvervede tyskfødte soldater. Under Frederik III og Christian Vs krige mod svenskerne blev hæren moderniseret efter prøjsisk og fransk forbillede.

Da en stor del af officerskorpset i sidste halvdel af 1600-årene blev tysk, blev hæren ikke kun tyskpræget, også kommandosproget blev tysk. Flåden derimod var norsk og dansk

Valdemarene østersørige

Magt og korstog

Piratbekæmpelse i Østersøen

Erobringen af Estland

Underlæggelse af venderne

Krigen mod Hansebyerne

Erobringen af Gotland

Valdemar Atterdag (1320-1375) fortsatte sine erobringer med i 1361 at indtage hansestaden Visby og erobre hele Gotland, som forblev dansk til 1645. Krigstogtet på Gotland, som kulminerede ved Slaget ved Visby, var usædvanlig blodigt.

Visby, som var en af den tids mest velhavende byer, var især beboet af tyskere, der handlede i Rusland og tjente store penge. Men nu var det for meget for Hansestæderne og de erklærede krig, og den vandt de.

Tabet af Skånelandene (og skatterne fra disse) for 15 år ved freden i Stralsund 1370

Chr IV og 30 års krigen

I begyndelsen af 1600-tallet var Christian 4. en af de mest magtfulde protestantiske konger i Nordeuropa. England, Frankrig og Nederlandene ville have ham til at stå i spidsen for kampen mod den tyske katolske kejser, Ferdinand 2., og den katolske alliance. De tre lande lovede at hjælpe Christian 4. i kampen. Og Christian 4. ville gerne - også fordi han var bekymret for, at den svenske konge, der allerede deltog i krigen, skulle lede de protestantiske tropper.

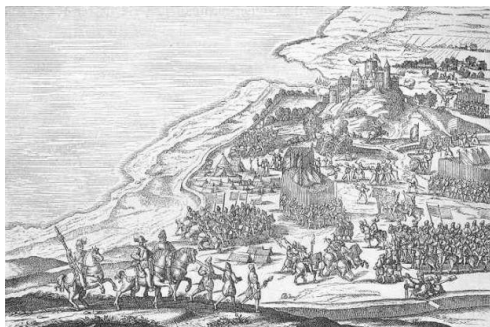
Men Christian 4. skulle have Rigsrådets tilladelse til at gå i krig. Og den ville Rigsrådet ikke give ham. Christian 4. var også hertug af Holsten. Og som holstensk hertug lod Christian 4. i 1625 sig sig vælge til militær leder af en sammenslutning af nordtyske stater, Den Nedersachsiske Kreds.

Christian 4. fik dog ikke den hjælp fra England, Frankrig og Nederlandene, han var lovet. Alligevel lykkedes det ham at opbygge en stor hær. I begyndelsen - i 1625-26 - gik det godt. Men i sensommeren 1626 vendte krigslykken

De 20.000 mand, Christian IV stod i spidsen for ved Lutter am Barenberg, blev knust af Tillys kanoner, så kongen måtte flygte i spidsen for kun 80 ryttere.

Svenskekrigene

1520 Det Stokholmske blodbad (Chr 2)

For 450 år (1564) siden red Sveriges kong Erik 14. til Ronneby i Blekinge og slagtede 2.000 danskere. Skønt det var en af Nordens største massakrer, er den ikke husket af ret mange.

Svenskekrigene omfatter Den Nordiske Syvårskrig 1563-70, Kalmarkrigen 1611-13, Torstenssonfejden 1643-45, Karl Gustav-krigene 1657-58 og 1658-60, Den Skånske Krig 1675-79 samt de dansk-svenske krigshandlinger 1700 og 1709-20 under Store Nordiske Krig

Roskildefreden 1658

Danmark måtte afgive Skåne (og Bornholm) og Blekinge samt norske Bohuslän og Trondheim len til Sverige.

.

De to sidste svenskekrige Skånske Krig 1675-79 og Store Nordiske Krig 1709-20 indledtes af Danmark-Norge for at få Skåne, Halland og Blekinge tilbage. Selv om Danmark gik sejrrigt ud af krigene, så var der ingen hjælp at hente ved fredsslutningerne, idet de europæiske stormagter ingen interesse havde i at ændre på status quo. Grænsen gennem Øresund lå fast.

Niels Juel, 1629-1697, dansk admiral. Som 14-årig blev Juel page hos ærkebiskoppen af Bremen, hertug Frederik (den senere Frederik 3. af Danmark), og efter fem år her studerede han en tid i Sorø, før han i 1650 begav sig til Holland for at lære søkrigskunsten.

Niels Juel tjente i den hollandske flåde under admiralerne Maarten Tromp og Michiel de Ruyter, hvor han under krigen med England deltog i en række slag, og hvor han også fik lejlighed til at sætte sig ind i hollandsk skibsbyggeri.

Niels Juel vendte hjem i 1656, og året efter blev han udnævnt til chef for Holmen, samtidig med at han i perioder var udkommanderet til søs.

Niels Juel deltog med hæder i krigen 1657-60, men hans egentlige bedrifter fandt sted under Den Skånske Krig 1675-79.

Peter Jansen Wessel (28. oktober 1690 i Trondhjem – 12. november 1720 i Gleidingen) var en søhelt i den dansk-norske flåde. Han er adlet Tordenskiold. Han var som 15-årig skibsdreng på rejse på trekantsruten: Guinea (nuværende Ghana), Vestindien og Danmark. Han blev optaget på Søkadetakademiet i 1709 og fik i 1712 kommando over den nybyggede Fregat Løvendals Galej på 20 små kanoner. Med den erobrede han snart efter et svensk kaperfartøj.

Han blev adlet i 1716 under navnet Tordenskiold, og samme år vandt han en opsigtsvækkende sejr ved Dynekilen, hvor en svensk forsyningsflåde blev ødelagt. Det var stærkt medvirkende til, at Karl XII måtte opgive sit forsøg på at erobre Norge. Han blev øverstkommanderende for Kattegat-eskadren, og i 1719 erobrede han Marstrand og ødelagde kort efter resten af den svenske flåde i Göteborg. Herefter blev han udnævnt til viceadmiral, men det var afslutningen på krigen og Tordenskiolds bedrifter.

-

Det danske kolonirige

Den florissante periode (hvor vi som neutrale kunne handle med alle) og den danske slavehandel gav mange penge til danske købmænd

1770 A Royal Danish Navy fleet bound for Algiers departs from Copenhagen to bomb the city in response to the recurrent pirate attacks in the Mediterranean Sea.

Danmark i Napoleonskrigene

1801 slaget på reden

1807 Københavns bombardement

1808/9 Spanierne på Koldinghus

De slesvigske krige

De danske borgerkrige

- *Hvorfor har vi så svært ved at omtale disse krige som borgerkrige?*

Forsvarssagen

Københavns Befæstning, der kan opfattes som byens tredje befæstningssystem (de andre var fra middelalderen og renæssancen), bestod af militæranlæg, i begyndelsen hovedsageligt på landsiden (også kendt som Københavns Landbefæstning) og siden i stigende omfang på søsiden (Københavns Søbefæstning), opført i anden halvdel af 1800-tallet. Befæstningen, hvis mest kendte element er Vestvolden, havde sin storhedstid fra midten af det 19. århundrede til slutningen af 1. verdenskrig og var midtpunktet i en central politisk konflikt i Danmarkshistorien. Landbefæstningen blev definitivt nedlagt 1920, mens Søbefæstningen levede videre indtil henholdsvis 1922 og 1932.

-

- Skytteforeninger, Danmarks første idrætsforeninger, dannet fra 1861 på initiativ af kaptajn Valdemar Mønster (1822-66), der var inspireret af de frivillige skyttekorps i England. Fra første færd havde foreningerne tætte bånd til staten, der nok ville opmuntre befolkningens forsvarsvilje, men ikke ønskede en egentlig folkevæbning. Skytteforeningerne blev snart indbyrdes splittede: Et stort mindretal med tilknytning til partiet Venstre ønskede at oprette korps med selvstændig militær betydning for derigennem at understrege befolkningens indflydelse på forsvarspolitikken. Under Estrups regering 1875-94 førte det til skærpet kontrol med foreningerne, og den civile fløj, der dyrkede skydning som idræt med et nationalt sigte, blev med tiden næsten enerådende.

-

- Partiet Højres rolle

-

Danmark under 1 verdenskrig

Neutralitet og mineudlægning

Goulashbaroner

Klemmt mellem Tyskland og England

Danmark under 2 verdenskrig og tiden indtil da.

Danskere i den spanske borgerkrig
Danskere i den finske vinterkrig
Besættelse og modstandskamp
Island ,Færøerne og Grønland
Kaufmann i New York
De danske søfolk
Danskere i tysk tjeneste
Danskere i allieret tjeneste

Forsøg på at etablere et nordisk forsvarsforbund

1945-1948

Danmark i NATO

Grønland og thulebasen
fodnoterene

Koreakrigen

Hospitalskibet Jutlandia

”Den kolde krig”

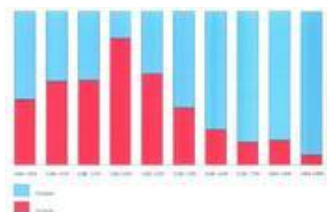
Danske fredsbevarende styrker

Cypern
Palestina
Balkan
Afrika

Danmarks seneste krige

Afganistan
Iraq
Libyen
Iraq/syrien (ISIS)
Afrika
Danske borgere der går i krig i mellemøsten uden officiel dansk accept (Straf?)

Krigsår og fredsår fra år 1000 til nu .Søjlerne er 100 år .Det røde er de år hvor Danmark er i krig

Danmark i krig i nutiden

Siden 1990 har godt 28.000 danske soldater været sendt i krig, nogle adskillige gange og i alt har Danmark sendt soldater af sted over 42.000 gange. Ved nye operationer skal et flertal i Folketinget stemme for beslutningen. Det er sket mange gange siden 1990.

Udover at yde militærbistand til de markerede områder på kortet (Irak og Afghanistan mm) , besluttede Folketinget den 18. marts 2011 at sende 4 F-16 kampfly til en militærbase i Sicilien for at håndhæve flyveforbuddet over Libyen. De danske F-16 fly gik første gang på vingerne søndag den 20. marts og har efter 5 måneder fløjet 488 missioner, hvor de har kastet 796 bomber over Libyen.

Andre områder hvor Danmark har ydet eller stadig bidrager militært er i Vestsahara, Albanien, Eritrea, Makedonien, Sudan, Libanon, Somalia og Afrikas Horn.

1. Det er åbenbart politisk **ømtåleligt offentligt at drøfte Danmarks rolle som krigsførende nation** i de seneste årtier samt at undersøge resultatet af indsatsen.

Hvorfor mon det er så svært ?

2. De moderne danske krige er som hovedregel **"landkrige"** borstset fra piratbekæmpelse ved Afrikas Horn. I gamle dage var det oftere **"søkrige"**. Hvorfor satser vi ikke mere på Flådens muligheder til at bidrage til Danmarks og verdens sikkerhed ?

B. Hvad er det hele blevet til idag ?

a. Det danske og det U-danske

Det danske Når vi taler om ”det danske” er det så : 1.noget som danskerne har for sig selv? 2. noget som danskere har men som andre også har ? 3. hvor mange danskere skal ”have” det (være enige om det) før det er dansk ? 4.Bliver noget ”dansk” ved at vi afholder en ”folkeafstemning” om det ? Over 60.000 danskere har i 2015 stemt på deres favorit til Danmarks nationalret. Stegt flæsk er kåret som nationalret med 27.893 stemmer Danmarks nationalfugl I 1960 fastlagde Undervisningsministeriet, at <u>sanglærken</u> var Danmarks nationalfugl, men efter en seerafstemning i tv-udsendelsen <i>Du med dyrene</i> i 1984 fik <u>knopsvanen</u> æren.	Det er dansk at flage med Dannebrog <i>Danskere flager mere end andre folk</i> Historisk kendes Dannebrog siden 1300-tallet At flaget skulle være faldet ned fra himlen i 1219 under slaget ved Lyndanisse virker ”tvivlsomt”, men at det alligevel er blevet mindet med et offentligt betalt mindesmærke i Tallin virker endnu mere utroligt (men sandt er det) I begyndelsen var Dannebrog kun et KONGEFLAG og et statsflag anvendt på statens bygninger og skibe samt i militæret. Almindelige borgere måtte ikke bruge det. En undtagelse var private handelsskibe, der førte flaget for at vise, at de stod under Danmarks beskyttelse. Privat flagring med Dannebrog i større omfang synes at være begyndt i slutningen af 1700 tallet .Dette førte i 1833 til drøftelser i den enevældige regering om at tillade privat flagring,men kongen modsatte sig dette. Der blev som følge heraf indført flagforbud for borgere i 1834. I 1840’erne fik flaget imidlertid et gennembrud som folkeligt nationalt symbol i forbindelse med bl.a. første Slesvigske krig og forfatningskampen. Flagforbudet blev reelt ikke længere håndhævet, og blev senere helt ophævet ved Kgl. Resolution af 1. juli 1854. Flagning med udenlandske flag var fortsat forbudt. <i>Kilde : Statsmagtens og nationens symboler Inge Adriansen</i> - - ”danskerne er det lykkeligste folk i verden” <i>Er det særligt dansk at være lykkelig ?Næppe !</i> - ”danskerne er det folk i verden der har størst tillid til hinanden” - ”danskerne er meget ”lige” økonomisk og kulturelt (indtil videre) - Man skal ikke ”føre sig frem” (Janteloven) - Danskerne er uformelle - Danskerne betragter sig selv som ”ligestillede” (lige så gode som alle de andre - Dronningen evt undtaget) - Det er dansk at brokke sig ! (Hvis det er rigtigt er det ikke nogen særlig god egenskab) - Danskere er ikke lette at komme ind på livet af for fremmede - Det er dansk at være ”bedrevidende” og at ville ”eksportere” (missionere) sin måde at organisere samfundet på.Vi kan simpelthen ikke forstå hvis andre ikke vil gøre det samme som os (<i>Et hårdt statement – er det rigtigt ?</i>) - Omfattende lokalt (kommunalt) selvstyre - ”foreningsdemokrati” - Man kender sine nære naboer og hilser på dem (<i>Godt naboskab er en god ting</i>)
---	---

	- Det er dansk at beklage sig (?) – Selv om det går godt. Vi svælger i negative ord ”Bolignød”, krise, forsinkelser, ventelister, sort arbejde osv. Vi taler sjældent om hvor fint et samfund vi har , med lav arbejdsløshed, stor økonomisk lighed osv . Vi tager meget for givet f.eks gratis uddannelse ,et social sikkerhedsnet osv som de fleste andre lande ikke har. Vi burde i højere grad styrke ”det gode” frem for at beklage os over ”manglerne og fejlene” ved det ”gode” - Danskerne er glade for kongehuset selvom vi <i>naturligvis i princippet</i> er republikanere
Kandidater til det danske	- At skrive lejlighedssange - Smørrebrød - Det flettede julehjerter til juletræet - Julemærket (Holbøl) Et ægte dansk produkt. - Ris a l’amande
Det U-Danske <i>Det er lettere at sige hvad der ikke er dansk</i>	- Det er udansk at prale med sin rigdom (<i>er det fortsat det ?</i>) - At tro man er noget (Janteloven) - Sætte sig ved siden af en anden man ikke kender i bussen eller toget , hvis der er ledige sæder på andre rækker - Springe over i køen - Køre over for rødt lys (<i>det er ved at ændre sig</i>) - Spise julefrokostens retter i forkert rækkefølge - Politikere og embedsmænd må ikke ”tage selv ” af den fælles ”kasse”. Hvad de i øvrigt laver i privatlivet er en ”privat”sag. -

c. ”Danskhed” genfundet i prosa og digt og anden kunst gennem tiden

Skal vi vide noget om danskerne, mener digterne at vi skal søge tilbage til rødderne

”Som dybest brønd gir altid klare vand ” siger Jeppe Aakjær, i 1916

Som dybest brønd gi'r altid klare vand,
og lifligst drik fra dunkle væld udrinder,
så styrkes slægtens marv hos barn og mand
ved folkets arv af dybe, stærke minder.
Din egen dag er kort, men slægtens lang,
læg øret ydmygt til dens rod forneden:
årtusind toner op i gråd og sang,
mens toppen suser imod evigheden!

Valdemar Rørdam taler i 1917 om ”Danmark i 1000 år”

Danmark, i tusend År,
længer end saga når,
vor Stammes Arv,
hærges og frugtbargjort,
Hjemstavn og Verdensport:
Lær os at råde stort
så rig en Arv!

Så det er vel et tusind år tilbage eller deromkring at vi skal søge vore aner og deres holdninger :

Det fysiske /historiske Danmark Magten over territoriet	Det litterære og kulturelle Danmark Hvad synger vi ,hvad fortæller vi , hvad skriver vi om og hvornår er det skrevet.
Før 1000 tallet Sagnkongerne De nordiske vikingeriger fra Normandiet til Syditalien (900 tallet og videre) Maritimt nordisk sprog har påvirket det franske sprog. Lindisfarne 793 De nordiske riger i RUS og Kiev	The Germania , written by the Roman historian Publius Cornelius Tacitus around 98 CE and originally entitled <i>De Origine et situ Germanorum</i> , was a historical and ethnographic work on the Germanic tribes outside the Roman Empire. <i>Danskere var i denne sammenhæng også Germanere.</i> Beovulf , er hovedpersonen i et angelsaksisk heltekvad med den mest almindelige titel "Beovulfkvadet. Kvadet består af 3182 linjer i form af stavrim. Det er typisk nævnt som et af angelsaksisk litteraturs vigtigste værker.Kvadet er overlevet i form af et enkelt manuskript, kendt som Nowellkodekset. Dets komposition, der er udført af en ukendt angelsaksisk digter, er dateret til mellem det 8. og tidlige 11. århundrede. I 1731 blev det originale manuskript slemt beskadiget af en brand, der gik gennem en bygning, der husede en samling af middelalderlige håndskrifter, der tilhørte Sir Robert Bruce Cotton. Kvadet gik derefter i glemmebogen i nogle årtier, og dets eksistens blev ikke almindeligt kendt, før det blev trykt i 1815 i en tryksag, der var udarbejdet af den islandsk-danske forsker Grímur Jónsson Thorkelin. I kvadet kommer Beovulf, en helt fra folkeslaget geaterne i Skandinavien, for at hjælpe danernes konge Hroðgar, hvis hal - mjød-hallen Heorot - flere gange har været angrebet af et uhyre kendt som Grendel. Efter at Beovulf har fældet Grendel, angriber

	Grendels mor hallen, men Beovulf besejrer også hende. Sejrrig drager Beovulf hjem til Geatland i Sverige og bliver senere geaternes konge. Efter ca. 50 år dræber Beovulf en drage, men bliver undervejs dødeligt såret. Efter sin død bliver han begravet i en gravhøj i Geatland. Wulfstan af Hedeby var en rejsende og handlende i slutningen af 800-tallet. I følge Orosius rejste Wulfstan fra Hedeby til Truso i 880. Han mødte mange folk på sine rejser, bl.a. danskere – og han kan have været en af de første personer som anvendte ordet "Danmark" i sin beskrivelse. Ottar af Halgolands rejsebeskrivelsen fra 890 Et af de ældste vikingeportrætter stammer fra den arabiske diplomat og rejsende Ibn Fadlan. Han var medlem af en delegation, der i 921-922 blev sendt fra kalifatets hovedstad i Bagdad til Volgaområdet i det nuværende Rusland. Efter hans hjemkomst nedfældede Ibn Fadlan sine oplevelser, hvor blandt andet mødet med et folk han kalder "Rus" havde gjort særligt indtryk. Dette folk var formentlig nordiske vikinger på handelsrejse ved Volga. I malende og underholdende vendinger beskriver Ibn Fadlan de, i hans øjne, mærkværdige vikinger, og han bidrager med værdifulde kulturelle oplysninger, som ofte ikke er til stede i de kristne kilders beskrivelser af vikingerne. Vikingerne beskrives som usofistikerede, vulgære og uhygiejniske. De har tatoveringer fra hals til fingernegle, de har en meget frivol omgang med hinanden, og deres personlige hygiejne er nærmest ikke-eksisterende. Ibn Fadlan giver også en udførlig beskrivelse af vikingernes begravelsesritualer med menneskeofringer og ligbrændinger på skibene. Ibn Fadlans tekst er fundet i andre forfatteres overleveringer, men i 1923 fandt man en afskrift af Ibn Fadlans eget originale manuskript i Iran. Adam af Bremen (født ca. 1040 – død ca. 1081) var magister scholarum ved katedralskolen i Bremen i Tyskland; han var præst, forfatter og historiker og en af de mest betydningsfulde tyske kronikører i middelalderen. Han er berømt for sin krønike om ærkebispedømmet Hamborgs historie, <i>Gesta Hammaburgensis ecclesiae pontificum</i> (De Hamborgske ærkebiskoppers store gerninger) eller Adam af Bremens krønike, som er en vigtig kilde til danmarkshistorien fra o. 850 til ca. 1074 med vigtige oplysninger om livet i Norden. Han beskrev som den første Grønland og Vinland. Desuden tegnede han et særdeles vellignende kort over Skandinavien målt i dagsrejser. Gude og heltesagn i mundtlig form
--	---

1000 årene Knud den stores nordsørige (1014-1035) Engelsk indflydelse i Danmark Dansk indflydelse i England Danelagen	Knud den store sendte engelske gejstlige til Danmark for at bekæmpe den tyske gejstlige indflydelse .
1100 årene Lund som ærkesæde 1104	Et af de tidligste eksempler på dansk lovgivning er Vederloven, der fastsatte regler for kongens personlige hær, også kaldet hirden, fra omkring 1180. Kongen Hird bestod af ”aristokratiets” sønner fra forskellige dele af riget. De må have haft forskellige måder at opføre sig på siden det var nødvendigt at fastlægge fælles regler for ”god opførsel” Landskabslovene . Den ældste nedskrivning af retten synes at have fundet sted i anden halvdel af 1100-t.; ingen af disse oprindelige tekster er bevaret. Hvad de bevarede tekster angår, opfattes <u>Valdemars Sjællandske Lov</u> og <u>Eriks Sjællandske Lov</u> samt <u>Skånske Lov</u> almindeligvis som <u>retsbøger</u>, i modsætning til den kongegivne Jyske Lov, om end de tre førstnævnte sandsynligvis er resultater af forhandlinger mellem landsting, kirke og konge. De bevarede tekster af lovene er løbende redigeret og suppleret med nye bestemmelser i løbet af 1200-t. Kalkmalerier blev skabt i Danmark mellem 1100 og 1600. De findes i dag næsten udelukkende i vores kirker, fordi de verdslige bygninger er borte eller bygget om. Kalkmaleriernes samliv med bygningerne giver dem en århundredlang lokalhistorisk forankring og forklarer en forskel på motiver og maletidspunkter i Øst- og Vestdanmark. De tidligste romanske malerier fra 1100-tallet til midt i 1200-tallet er ofte malet al fresco, dvs. på det våde puds. De har ofte blå baggrund, hvilket var meget kostbart, da pigmentet er pulveriseret lapis lazuli. De senere gotiske er påført den hvide kalk med et bindemiddel. Baggrunden er hvid, med eller uden mønster.
1200 årene Valdemarenes østersørige ”Korstogsimperium” Dannebrog falder ned i Estland 1219 1227 Valdemar 2 taber slaget ved Bornhøved .	Sven Aggesen var en dansk historiker fra det 12. århundrede. Han blev formentlig født mellem 1140 og 1150. Af de historikere, som vi kender navnet på, var han den tidligste til at forsøge at skrive en sammenhængende danmarkshistorie: Brevis Historia Regum Dacie (den anonyme Roskildekrønike er dog skrevet nogle årtier tidligere end Aggesens værk). Saxo Grammaticus (ca. 1160 – efter 1208) var en dansk skriver og historiker fra middelalderen. Man ved så godt som intet om hans liv, men der findes et par oplysninger i hans eget værk, Gesta Danorum (Danernes bedrifter). Her nævner han selv, at både hans far og hans farfar havde tjent som krigere under kong Valdemar 1. den Store, og at han kunne ønske sig at tjene Valdemar 2. Sejr, men helst på en mere åndelig måde. Desuden ved vi fra biskop Absalons testamente, at skriveren Saxo fik eftergivet et lån. Gesta Danorum blev fordansket af Anders Sørensen Vedel 1575

	De islandske sagaer (o.900 tallets Norden nedskrevet o 1200) Jyske lov fra 1241 er skrevet på dansk som en dansk udgave af kannonisk ret 1200 -1400 Folkeviser i mundlig tradition
1300 årene Dronning Margrethes Kalmarunion 1397- 1523	Peder Laale, var en dansk ordsprogssamler, som levede i sidste halvdel af 1300-tallet. Vi kender intet til Peder Laales liv, hverken hvor eller mere præcist hvornår han levede. Kendt er hans berømte samling af danske og latinske Parabolae (Ordsprog). Der bliver han omtalt som legista, det vil sige kyndig i civil ret. Han var muligvis præst.
1400 årene	Biblia Pauperum ("de fattiges Bibel") var bøger, der var meget udbredte i det 14.-15. århundrede.(<i>blokbog, bog trykt som bloktryk, dvs. med træstokke (blokke), hvori hele bogsiden er udskåret, tekst såvel som billeder.</i>) De blev anvendt af prædikanter til at formidle bibelhistorier fra Det Gamle Testamente og Det Nye Testamente til den store hovedpart af befolkningen, der ikke kunne læse. Biblia Pauperum blev ofte anvendt af tiggermunkene til deres prædiker. Før reformationen var Biblia Pauperum også et vigtigt grundlag for prædikenteksterne. Sydrak er et middelalderligt populærvidenskabeligt værk, en slags tidlig encyklopædi, der benytter dialogform. Værket var kendt over det meste af Europa, men stammer sandsynligvis fra Frankrig omkring 1243. På dansk kendes der et enkelt manuskript fra ca. 1480. Værkets navn stammer fra Daniels Bog i Det Gamle Testamente, hvor kong Nebukadnesar af Babylon efter erobringen af Jerusalem lader udvælge nogle af israelitterne: "unge mænd uden legemsfejl, smukke, med indsigt i al slags visdom, med kundskab og forstand og med evner til at gøre tjeneste i kongens palads" (Dan 1,4). Blandt disse er Daniel og tre af hans venner, og en af disse venner er Sydrak. I den autoriserede danske bibeloversættelse fra 1992 gengives navnet Shadrak, mens Christian 3.s bibeloversættelse fra 1550 havde formen Sidrach. Daniel og de tre venner beskrives videre i Daniels Bog som fulde af indsigt og visdom, og derfor har den ukendte forfatter til <i>Sydrak</i> valgt at lade værket fremstå som en afskrift af et originalt værk skrevet af Shadrak for at give det ekstra autoritet. Værket vandt stor udbredelse og de fleste fyrstebiblioteker havde et eksemplar i slutningen af 1300-tallet. I 1486 kom den første trykte udgave (på fransk). Dialogformen er bygget op om en række spørgsmål fra en ulærd person, kong Bochtus, der besvares af en lærer, Shadrak, der sidder inde med al visdom. Indledningsvis berettes om Bochtus'

	omvendelse ved Shadrak, en beretning fuld af mirakler. Blandt emnerne, der behandles, er blandt andet forholdet mellem rig og fattig, hvor alle stændersamfundets fire stænder ses som lige nødvendige. Målgruppen har nok først og fremmest været borgere og bønder, mens et andet værk af samme type, Lucidarius, har haft lavere gejstlige som sognepræster og munke som målgruppe. Hundredevisebogen (Anders Sørensen Vedel 1561)
--	---

1500 årene Reformationen 1517/1536 Grevens fejde 1536-1660 er Adelsvældets tid i Danmark	Den første trykte danske bibeloversættelse brugte Luthers oversættelse af Bibelen til tysk som forlæg. Den blev trykt i 1524 og var bestilt af Christian II Den tyske indflydelse på kirkeordinansen i Danmark Peder Palladius (1503 -1560) var luthersk superintendent (biskop) over Sjællands Stift i tiden umiddelbart efter reformationen. (Visitatsbog) Luthers lille katekismus Luthers salmer (bl.a Vor gud han er så fast en borg) <i>På Tave bondes ager</i> <i>Tekst: B. S. Ingemann, 1843</i> Sangen – der er skrevet ca 300 år senere end begivenhederne - handler om Hans Tausen, 1494-1561, som regnes for den betydeligste lutherske reformator i Danmark. Efter teologiske studier i Tyskland prædikede han lutheranismen i Danmark, blev præst ved Nicolaj Kirke i København, professor ved Københavns Universitet og endelig biskop i Ribe. Som præst ved Nicolaj Kirke lagde han sig ud med biskop Rønnow. Striden endte med at biskoppen måtte opgive en planlagt kætterproces mod Hans Tausen. (1400 /1500) - 1600 Folkeviserne nedskrives ”Folkebøger” f.eks Lucidarius (et latinsk skrift af den i Tyskland bosatte gejstlige Honorius fra Autun fra 1200 tallet, på dansk i 1510) og Christiørn Pedersens ”Olger Danskes Krønike” (1534), I Folkekirken anvendes normalt Den Danske Salmebog. Den udkom i 2003 i en ny autoriseret udgave. Den afløste salmebogen fra 1953 som den 15. i rækken af autoriserede salmebøger i den danske kirke siden reformationen. Det er menighedsrådet der bestemmer hvilken salmebog der skal anvendes i den enkelte kirke. Salmebøger før Reformationen • 1528: Malmø-Tidesangbogen (red.: Claus Mortensen)
---	--

	• 1533: Malmø-salmebogen (red.: Christiern Pedersen) Danske autoriserede salmebøger[• 1569: Den danske Psalmebog (Hans Thomissøns Salmebog) • 1699: Dend Forordnede Ny Kirke-Psalme-Bog (Kingo Salmebog) • 1740: Den Nye Psalme-Bog (Pontoppidans Salmebog) • 1778: Psalme-Bog eller En Samling af gamle og nye Psalmer Guldbergs Salmebog – autoriseret 1783 • 1798: Evangelisk-kristelig Psalmebog til Brug ved Kirke- og Huus-Andagt • 1844: Psalmebog – autoriseret 1847 til brug for de dansktalende menigheder i Slesvig • 1845: Tillæg til den evangelisk-christelige Psalmebog • 1855: Psalmebog til Kirke og Huus-Andagt (Roskilde Konvents Salmebog) • 1873: Tillæg til Psalmebog for Kirke- og Huus-Andagt • 1889: Evangelisk-luthersk Psalmebog for de dansktalende Menigheder i Slesvig (Nordslesvisk Salmebog) • 1890: Nyt Tillæg til Psalmebog for Kirke- og Huus-Andagt • 1899: Psalme-Bog for Kirke og Hjem • 1925: Den sønderjydske Salmebog • 1953: Den Danske Salmebog – en revideret udgave med et ændret noteapparat, men med de samme salmer, blev autoriseret i 1988 • 2003: Den Danske Salmebog
--	--

1600 årene Den westfalske fred 1648 Efter 30 års krigen Sverige stiger op som magt i Nordeuropa Tabet af Skåne - Roskildefreden 1658	Forsvenskningen af Skåne efter 1658 Svend Poulsen Gønge (1610 – 1679) var en dansk friskyttekaptein, der i omkring 1645 fik tilnavnet Gøngehøvdingen, som leder af snaphanerne i de dansk-svenske krige i 1600-tallet. Svend Poulsen Gønge er forlæg for hovedpersonen i Carit Etlars romaner Gøngehøvdingen og Dronningens vagtmester Etlar, Carit: Gjøngehøvdingen (1853) Etlar, Carit: Dronningens Vagtmester (1855) Skuespillet ”Gøngehøvdingen” baseret på Carit Etlars romaner er opført utallige gange og i utallige udgaver. I Det Ny Teaters udgave fra 1942 havde Kai Normann Andersen skrevet ny musik med nogle gode sange. bla. Gøngemarchen. Peder Pedersen Syv (født 1631 i Syv ved Roskilde, død i 1702) var en dansk sprogforsker, folklorist og præst. Han samlede også på ordsprog. Danmark dejligst vang og vænge . Tekst: Laurids O. Kock, omkr. 1685 Melodi: P. E. Rasmussen, 1811 Danmark, dejligst vang og vænge, lukt med bølgen blå, hvor de voksne danske drenge kan i leding gå mod de sakser, slaver, vender,
--	---

	hvor man dem på togt hendsender, én ting mangler ved den have: ledet er af lave. <i>(der er mange flere vers)</i> Sangen, der kaldes Danmarks første fædrelandssang, blev skrevet af præsten på Refsnæs, Laurids Olufsen Koch og kom første gang på tryk i "200 Viser om danske Konger, Kæmper og andre", udgivet 1695 af Peder Syv. 1600 årene til slutningen af 1900 tallet Skillingsviser
1600 årene 2 halvdel. Kongeloven 1665 er forfatningsloven for det danske enevælde (1660 - 1849) Danske lov 1683	Thomas Kingo, 1634-1703, er den store danske barokdigter. Han er født i Slangstrup i det nordøstlige Sjælland, hvortil han efter en periode som huslærer vendte tilbage som præst. Senere blev han biskop over Fyns Stift. I 1674 udgav Kingo første del af sin andagtsbog Åndeligt sjungekor. Anden del fulgte i 1681. Sangene er karakteristiske for barokken. Deres indhold svinger fra stærk tro på en overordnet verdensplan til stor utryghed ved den svigefulde verdens ubestændighed. Ofte indeholder sangene voldsomme udfald mod ugudelighed og stor bekymring for syndens styrke. Kingo fik til opgave at tilvejebringe en fælles salmebog for hele riget. Men på grund af bagvaskelse, rygtespredning og misundelse blev opgaven overdraget til andre. Et mæglingsforslag resulterede i 1699 i den såkaldte Kingos salmebog, som indeholder 300 salmer, heraf 85 af Kingo. Denne salmebog har i visse egne af landet været i brug helt op til moderne tid.
1700 årene Loven om Indfødsretten	"Kong Kristian stod ved højen mast" (Fiskerne) (1779 Ewald) Pontoppidans Lærebog fra 1737 og Balles fra 1794 Pontoppidan var en aktiv forfatter, der pga. sin higen efter kundskab havde et vidtforgrenet interessefelt.. Størst udbredelse fik dog hans katekismusforklaring fra 1737, Sandhed til gudfrygtighed, der blev lovbeftet til brug for undervisning i kristendom. Titlen til denne katekismusforklaring er hentet fra Bibelen (Paulus' brev til Titus kapitel 1 vers 1). Bogen er bygget op med en lang række nummererede spørgsmål med efterfølgende svar. Indholdsmæssigt er det nærmest en direkte bearbejdelse af pietismens "fader" Speners katekismus, dog mærkes en anden vægtlægning end hos Spener. Pontoppidan fandt nemlig større sympati for den såkaldte Halle-pietisme, der også var den, der var statskirkens tro. Hvor Spener var mere interesseret i at beskrive livet efter omvendelsen, så er Pontoppidan interesseret i processen op til den. Dette gav sig udtryk blandt andet i at man i bogen ser en vægtlægning af angerens nødvendighed, omvendelse og advarsler mod at fanges af syndens lyst. Omvendelsen skal være en kulmination på en lang og smertefuld bodskamp. De radikale tendenser i pietismen i retningen af afstandtagen til kirken blev afbalanceret ved betoningen af lydighedspligten mod al øvrighed, ikke mindst præsterne. Selv om præsteembedet fremhæves, så betones samtidig, at der også blandt præsterne findes ugudelige lærere og falske profeter, især dem, der gør det for nemt at komme i himmelen. Enhver henvises til egen eftertanke. Da denne bog blev lovbeftet til brug i skole

	og kirke lagde den grunden til de senere gudelige vækkelser i 1800-tallet. I Danmark var den lovpligtig frem til 1794, hvor den blev afløst af biskop Balles Lærebog. Balles Lærebog er en populære betegnelse for en udgave af Luthers Lille Katekismus med forklaringer, som biskop Nicolai Edinger Balle (1744-1816) udgav i 1791 med titlen Lærebog i den evangelisk christelige Religion til brug for alle skoler i Danmark til afløsning for Pontoppidans Forklaring af Erik Pontoppidan den yngre. I 1849 blev den delvist afløst af biskop Balslevs (1805-1895) Luthers Katekismus med en kort Forklaring; men de to var indtil 1856 de eneste autoriserede til anvendelse i skolen. Brugen af Balles Lærebog vakte en del modstand, hvor det særligt blandt De Stærke Jyder mellem Horsens og Vejle, hvor der var tale om deciderede "lærebogskampe" i Korning Sogn 1812-1820 og i Øster Snede Sogn 1830-1847 i forbindelse med de gudelige vækkelser. Et resultat af striden blev, at man fra 1839 tillod De Stærke Jyder selv at sørge for undervisningen af deres børn. I årene herefter blev der oprettet flere friskoler på denne baggrund. Skolebøger I dag er det skolebestyrelsen, hvor forældrene udgør et flertal, der principielt skal godkende alle undervisningsmidler. Sådan har det været siden 1970, da skolenævn med forældrevalgte repræsentanter blev obligatorisk ved alle skoler. Fra vedtagelsen af skoleloven af 1814 og frem til 1970 var det skolekommissionens ret - og pligt - at vælge de bøger, der skulle undervises efter. Før den tid var det de gejstlige myndigheder. I praksis har det siden 1904 i stigende grad været lærerne, der foretog valget, som blev forelagt og normalt godkendt, men i enkelte tilfælde, hvor der var tale om kontroversielle bøger specielt om seksualundervisning og bøger med et politisk indhold, gjorde forældrene brug af deres ret til at afvise disse .
Oplysningstiden var en periode i Europas historie fra omkring 1690 til omkring 1800. Begrebet "oplysning" hentyder til, at filosofien og naturvidenskaben udvidede menneskets viden om verden og brugte resultatet til at sætte spørgsmålstegn ved autoriteter som kongemagt og kirke. Begrebet oplysning har siden	Ludvig Holberg (født 3. december 1684 i Bergen, død 28. januar 1754 i København) var en epokegørende norsk-dansk forfatter. Holberg er blevet kaldt "den danske litteraturs fader". Han var en produktiv og lærd forfatter, der udgav bøger om en lang række emner. Holberg skrev således både lærde videnskabelige værker om historie, geografi og filosofi, foruden nu klassiske skønlitterære værker indenfor genrerne komedie, roman og poesi. Derudover var han en lærd akademiker af internationalt format, som indførte mange af den tidlige oplysningstidstanker i Danmark-Norge. Mange af hans komediefigurer, såsom Erasmus Montanus, Jean de France, Jeppe på bjerget og den Politiske Kandestøber er blevet optaget som genkendelige arketyper i danske sprogbrug.

oldtiden betydet både religiøs og filosofisk klarsyn. "Oplysningstid" stammer fra Immanuel Kants værk Beantwortung der Frage: Was Ist Aufklärung? fra 1784:	
Den florissante periode (1720-1814) Danmark som slavenation Landboreformerne	Tyskerfejden var en offentlig strid 1789-90, hovedsagelig i København; den opstod som følge af dansk uvilje mod de mange tyskere på fremtrædende poster i administrationen og kulturlivet. Allerede i 1740'erne havde man i danske akademiske og borgerlige kredse forfægtet et moderne fædrelandsbegreb baseret på fælles fødested, fortid og sprog. Under Struensees kortvarige diktatur 1770-72 blev fremmede det samme som tyskere. I 1776 sejrede den danske nationale identitet foreløbig med loven om Indfødsretten, der fastslog, at man for at opnå et embede i staten skulle være født i staten. Staten indbefattede imidlertid også Hertugdømmerne, og mange opfattede de tysksprogede og tyskkulturelle undersåtter herfra som fremmedelementer. Modsætningerne afspejledes særlig i forskellen mellem de borgerlige danske klubber og det aristokratiske og højborgerlige litterære tyske salonmiljø i hovedstaden. Frustrationerne eksploderede i en litterær strid om oversættelsen til tysk af Jens Baggesens danske libretto til syngespillet Holger Danske. I en derpå følgende offentlig debat krævede en stærkt følelsesbetonet dansk opinion, at tyskerne skulle blive danske i sprog og kultur, mens tyskerne hævdede deres statsborgerlige ligeret. Fejden ebbede ud, men skabte i et længere historisk perspektiv det skel mellem dansk og tysk, der skulle blive oplysningstidens triste arv til det romantiske 1800-tallet Tyge Rothe.: Tanker om kiærlighed til fædrelandet (1759) Eiler Hagerup : Brev om kiærlighed til fædrelandet (1767) Ove Malling : Store og gode handlinger af danske, norske og holstenere (1777) Suhm : Historien af Danmark,Norge og Holsten 1776 (?)

1800 årene Napoleonskrigene De engelske angreb på København i 1801 og 1807 Tabet af Norge i 1814 Romantikken er en kulturstrømning i 1805-1870 i Europa. Slesvig holstens betydning i riget	Romantikken som et filter for vor nuværende historieopfattelse 1818 konkurrence om en ny nationalsang (<i>Den der vandt blev ikke brugt</i>) Rosen blusser alt i Danas have (Poul Martin Møller, 1820) Der er et yndigt land (1823) og ”Guldhornene” (digte af 1803) (Oehlenslæger) Elverhøj af Johan Ludvig Heiberg med musik af Friedrich Kuhlau (1828) er det danske nationalskuespil. <i>Elverhøj</i> blev skrevet på bestilling af kong Frederik VI, der ønskede et festspil til brylluppet mellem sin yngste datter Vilhelmine Marie og prins Frederik Carl Christian (den senere Frederik VII), der fandt sted den 1. november 1828. Fem dage efter, den 6. november, havde <i>Elverhøj</i> premiere. Heiberg foreslog at bygge dramaet op over tegn om klinge- eller elverkongen på Stevns og en historie om forbyttede børn. Kong Christian IV optræder som en slags detektiv, der afslører sagens rette sammenhæng. Historien er typisk for sin tid, hvor romantikken var dominerende åndsretning. Heiberg har næppe kunnet forudse, at dette lejlighedsarbejde skulle blive nationalscenens største succes. Det kan efter 175 år stadig trække publikum. Det var længe en tradition, at dette stykke skulle være det første, børn fik at se på Det Kongelige Teater. Heiberg blev belønnet med 665 rigsdaler samt fast ansættelse ved Det Kongelige Teater som digter og oversætter. Kuhlau fik 400 rigsdaler i honorar samt en professortitel. Stykket har været opført over 1.000 gange på Det Kongelige Teater. I årene mellem 1824 og 1836 udgav digteren Bernhard Severin Ingemann (1789-1862) bl.a fire historiske romaner. Bøgerne udgør i kronologisk forstand et helt og afsluttet værk. De handler om danske kongers politiske bedrifter i Middelalderen. Bøgerne blev masselæsning og har haft stor indflydelse på dansk national selvforståelse. Værket blev affattet efter Danmarks nederlag i Napoleonskrigene og tabet af Norge i 1814 og skulle tjene til at genrejse Danmark i hårde tider. De spørgsmål, som Ingemann stillede, var: Hvad er Danmark og hvem er danskere. I alle de riger og lande (B. S. Ingemann, 1837) Om Holger Danske Grundtvig : Utallige salmer og sange Sol er oppe, skovens toppe (N. F. S. Grundtvig, 1817) Sagnet fortæller om Rolf Krake som boede i kongeborgen i Lejre. Hans halvsøster Skuld var gift med den skånske jarl Hjarvard, som ville være konge i Danmark. Hjarvard sejlede derfor på familiebesøg til Lejre, men hans skibe var lastet med krigsfolk. Da de danske krigere var gået i seng, satte Hjarvard og hans folk ild til skoven omkring Lejre. Hjalte, som kom lidt sent hjem den aften, opdagede fjenden og skyndte sig til kongeborgen, hvor han sang det berømte Bjarkemål for at vække de sovende krigere. Det kom til et blodigt slag. Rolf Krake og alle hans mænd, med undtagelse af den trofaste Vigge, blev dræbt. Få dage senere dræbte Vigge Hjarvard.
---	---

	Langt højere bjerge så vide på jord (N. F. S. Grundtvig, 1820) Grundtvig holdt sine berømte Mands Minde-foredrag på Borchs Kollegium i slutningen af 1830'erne. Her fortalte han levende samtidshistorie, hvor han knyttede bånd mellem sit eget livs fortælling og den store historie. H.C. Andersens eventyr og sange I Danmark er jeg født (1850) Eventyret Laserne der fortæller om hvad der er dansk og norsk
o. 1850'erne Skandinavismen	Skandinavisme var en politisk bevægelse fra midten af det 19. århundrede. Skandinavisme støttede idéen om en forenet region eller direkte et rigsfællesskab mellem de skandinaviske lande, Danmark, Norge og Sverige. Det baserede sig på den fælles sproglig, politiske og kulturelle arv. Bevægelsen blev startet af danske og svenske studenter i 1840'erne. I starten blev bevægelsen støttet af aviser som Fædrelandet og Aftenbladet, der så det som en vej til at skabe en balance i forhold til de konservative kræfter. Specielt i Treårskrigen mellem Danmark og Preussen i 1848, hvor Sverige-Norge tilbød støtte i form af en ekspeditionsstyrke, der dog aldrig kom i kamp. Bevægelsen led et hårdt nederlag, som den aldrig helt overvandt, da den 2. Slesvigske Krig brød ud, og Sverige-Norge trods en række positive tilkendegivelser om at sende tropper, afstod fra at deltage i krigen på dansk side. Karl 15. forsøgte at presse sin regering til at støtte Danmark militært, men denne ville ikke risikere en konfrontation med Preussen, der fremstod som den kommende tyske magtfaktor i Europa. Skandinavisterne led et yderligere nederlag, da Norge i 1905 brød ud af personalunionen med Sverige, hvilket mindskede chancerne for et rigsfællesskab mellem de skandinaviske lande. Den moderne skandinavisme kan ses i form af et tæt samarbejde, såsom Nordisk Råd, Foreningen Norden, SAS eller Royal League.
De slesvigske krige Tabet af Slesvig og Holsten	Dengang jeg drog af sted Tekst: Peter Faber, 1848 Melodi: E. Horneman, 1848 Denne sang udkom i særtryk den 10. april 1848. Dagen før havde de danske tropper besejret den slesvig-holstenske styrke i slaget ved Bov, treårskrigen's første militære træfning. Påskekløkken kimed mildt Tekst: Carl Ploug, 1848 Melodi: Færøsk folkemelodi Slaget ved Slesvig udkæmpedes påskedag 1848. De danske soldater stod over for en stor fjendtlig styrke, en forenet slesvigholstensk-prøjsisk hær. Til sidst måtte danskerne opgive og trække sig tilbage. Slaget var tabt og Danevirke var på tyske hænder. Sangen er skrevet i maj 1848 til en koncert i Kasino i København til fordel for de sårede og de faldnes efterladte. Melodiens omkvæd er fra en færøsk dansevis. I natten klam og kold

Tekst: Adolph Recke, 1849
Melodi: E. Horneman

I sommeren 1849 var fæstningsbyen Fredericia belejret af slesvig-holstenske tropper. Men det lykkedes general Bülow med list at drive fjenden på flugt og dermed vinde en afgørende sejr. Mange danske soldater ofrede deres liv i kampen, heriblandt general Rye. To gange blev hans hest skudt væk under ham, hvorefter han stormede frem til fods for til sidst selv at blive ramt af en fjendtlig kugle.

Det var en sommermorgen

Tekst: N. F. S. Grundtvig, 1850
Melodi: P. A. Heise, 1864

Slaget på Isted Hede nord for Slesvig varede to dage. Om aftenen den 25. juli 1850 havde den danske hær slået tyskerne på flugt. Men sejren var dyrekøbt, mange faldt på dansk side, deriblandt den norske officer Schleppegrell og danskeren Læssøe, som var den dygtigste af alle de danske officerer. Da sejren var vundet, drog de danske soldater sydpå for at genbefæste Danevirke, som tyskerne havde erobret i slaget ved Slesvig i 1848. Det fortælles at soldaterne på vej til Danevirke sang "Danmark dejligst vang og vænge" - og ændrede sidste linie fra "ledet er af lave" til "ledet er i lave". Grundtvigs to sønner, Svend og Johan, deltog begge i kampene.

Det haver så nyligen regnet

Tekst: Johan Ottosen, 1890
Melodi: Dansk folkemelodi

Efter tabet af Sønderjylland i 1864 blev danskerne i Nordslesvig udsat for et stigende pres. Bismarcks jern-og-blod-politik afskaffede næsten helt det danske sprog. Hvis man sang danske sange eller blot brugte navnet Sønderjylland, blev man retsforfulgt. Men danskheden lod sig ikke knække. I 1889 grundlagde historikeren Johan Ottosen Studenter-Samfundets Sønderjyske Samfund, som appellerede til offentligheden nord for Kongeågrænsen om støtte. Nærværende sang er skrevet af Johan Ottosen til brug ved foreningens besøg i København i marts 1890. Først 30 år senere blev Sønderjylland igen dansk. I sidste strofe gentages de sidste 3 linier. Melodien stammer fra en ældre folkevises af samme navn.

Venner, ser på Danmarks kort

Tekst: Chr. Richardt, 1889
Melodi: N. K. Madsen-Stensgaard, 1906

Chr. Richardts store digt Vort Land gennemgår i 72 strofer alle de danske landskaber og deres historiske minder.

40 Fortællinger af Fædrelandets Historie er en populærhistorisk bog fra 1882 skrevet af historikeren og rigsarkivaren A.D. Jørgensen.

Peters Jul er en samling af digte omhandlende dansk jul i slutningen af 1800-tallet. Den blev udgivet første gang i december 1866. Historien er af Johan Krohn med delvis håndkolorerede tegninger af Otto Haslund og forfatterens bror Pietro Krohn. Bogen er på "ret heldige" vers. I 1870 udkom den alene med Pietro Krohns tegninger, og udgaven fra 1889 var

	den første farvetrykte med tegningerne bearbejdede af Frants Henningensen. Den tredje illustratør af Peters Jul er Herluf Jensenius', hvis udgave kom på Gyldendal i 1947. Troels Lund (1840 -1921) <i>Dagligt Liv i Norden i det sekstende Aarhundrede</i> som udkom første gang 1879-1901 under navnet <i>Danmarks og Norges Historie i Slutningen af det 16de Aarhundrede</i>. At beskrive dagliglivet var et nyt fænomen i historieforskningen, som traditionelt kun havde beskæftiget sig med statslige institutioner. At Troels-Lund blev kritiseret for manglende nøjagtighed i visse detaljer, overskygger ikke hans banebrydende indsats på det kulturhistoriske område. I 1894 blev den første højskolesangbog udsendt med titlen Sangbog udgivet af Foreningen for højskoler og landbrugsskoler og 506 udvalgte sange..Fra 11. udgave hed bogen mere mundret Folkehøjskolens Sangbog, og det store gennembrud kom med 13. udgave fra 1939, som var den udgave, der blev brugt under 2. verdenskrig i forbindelse med for eksempel de store alsangsstævner. Fædrelandssangene havde funktionen som de almindelige danskeres stille protest mod den tyske besættelse, og derfor udkom denne udgave i 335.700 eksemplarer fordelt på 14 oplag, inden den i 1951 blev afløst af 14. udgave.Den 15. udgave af sangbogen blev udvidet med sange på tysk, engelsk og fransk som supplement til de danske samt øvrige nordiske sprog, der havde været at finde hidtil. Den 16. udgave fik titlen Folkehøjskolens Sangbog, mens den 18. og seneste udgave har titlen Højskolesangbogen.Tilsvarende til højskolesangbogen fandtes i Sønderjylland i den tyske tid Den blå sangbog
1900 årene Udvandringen fra Danmark til nord og sydamerika Salget af de vestindiske øer 1916	300.000 danskere brød op og tog til USA Danskerne "sivede" roligt ud af landet i den store udvandringsperiode fra 1850-1920. Godt 300.000 tog den store beslutning og købte billet til fremtiden og det løfterige God's own country, hvor mulighederne lå til højrefoden, og retten til at søge lykken stod i grundloven.Fordi danskernes afsked med det gamle land foregik i skvæt, og de danske udvandrere ikke som irere og italienere fremstod som veldefinerede, talstærke og magtfulde kolonier i det fremmede, blev både myte og historieskrivning mere afdæmpet og betød mindre for den tilbageblevne danske nationale fortælling om fænomenet. Danmark og danskamerikanerne fik ikke en møbergs udvandrersaga, der var ikke volumen til det. Men Holger fællessanger Hansen sang Der går altid både tilbage.
Sønderjylland tilbage til riget 1920	Det lyder som et eventyr, Digt af Henrik Pontoppidan (1857-1943) Digtet blev trykt første gang i Berlingske Tidendes ugetillæg Ude og Hjemme juledag 1918, kun godt en måned efter afslutningen af 1. verdenskrig, hvor ca. 30.000 dansksindede sønderjyder havde været

	soldater på tysk side, og hvor flere end 4.000 faldt. Titlen "Det lyder som et eventyr" henviser til, at krigen er slut og at Sønderjylland nu kan blive genforenet med Danmark. Henrik Pontoppidans interesse for Sønderjylland kendes fra hans forfatterskab, bl.a. Lykke-Per, som handler om det Danmark, som forsøgte at rejse sig efter krigen mod Preussen og nederlaget i 1864. Pontoppidans stil er samfundsrevserens, men i dette genforeningsdigt anslår han helt andre lyriske toner.
1 og 2 verdenskrig – besættelsen Den tyske indflydelse Samarbejdspolitikken under besættelsen Den dansk /tyske grænse Danmark som leverandør til Tyskland	Poul Henningsen (1894 –1967) var en dansk lysmager, arkitekt, revyforfatter, filminstruktør og samfundsrevser kendt under initialerne PH. Kjeld Abell (1901 – 1961) var en dansk dramatiker. Besættelsestidens sange: De mørke fugle fløj Der rider en konge Danmarks frihedssang En lærke letted Man binder os på hånd og mund Alsang er betegnelsen for en række fællessangsstævner, der fandt sted i de første år af den tyske besættelse af Danmark 1940-45. På stævnerne sang tusindvis af deltagere fædrelandssange og gav dermed udtryk for sammenhold og nationalfølelse. Fænomenet begyndte i Nordjylland i juli 1940 og kulminerede den 1. september 1940, hvor flere hundrede tusinde mennesker deltog i alsangsstævner over hele landet. Morten Luther Gudmund Korch (1876–1954) var en dansk forfatter, der var den mest læste i sin samtid. Korch var handelsuddannet og arbejdede bl.a. som grossist, forlægger og teglværksdirektør, men fra 1916 helligede han sig forfatterskabet. Han udgav i alt 123 titler, og modtog i 1937 Ridderkorset. Han var en folkekær forfatter, hvis foretrukne miljø var det gammeldags landbrug, småindustrien og købmandsgården, som bundet i traditioner. Det præindustrielle Danmark, som hviler i gamle traditioner, bliver forstyrret af et udefra kommende element. Personerne er 'flade', og problemerne skildres via kampen mellem det gode og det onde, som dog altid ender lykkeligt. Morten Korch var konservativ og patriarkalsk i sine holdninger og troede på konservative kristne moraler.
1918 / 1944 Island selvstændigt	Tabet af Island. <i>Hvorfor var der ingen sange der beklagede tabet af Island ?</i>
1900 årene Efter 2 verdenskrig Den amerikanske kulturs indtog i Danmark (soft power) TV indflydelse på folkeopinionen (TV på forsøgsbasis fra 1932 -1951 derefter regelmæssige	Halfdan Rasmussen (1915–2002) var en af Danmarks mest populære digtere. I den brede offentlighed er det nok hans børnerim, der er mest kendt. I 1958 vandt han De Gyldne Laurbær for digtsamlingen Torso, der var produktet af en rejse til juntaens Grækenland. I 1978 modtog Halfdan Rasmussen Herman Bangs Mindelegat og i 1988 Det Danske Akademis Store Pris. Halfdans ABC er fra 1967

udsendelser) 1953 grundloven Det nordiske samarbejde EFTA og EU samarbejdet Danmark følger England ind i EU Danske EU forbehold Danmark i NATO Danske fodnoter Fremmede i Danmark efter 1960 erne	Rasmus Klump er en dansk tegneserie for børn, skabt af Carla (19. september 1906 – 6. december 2001) og Vilhelm Hansen (6. maj 1900 – 3. december 1992), der fortæller om de eventyr, Rasmus Klump og hans venner oplever. Rasmus Klump optræder altid i røde smækbukser med hvide polkaprikker og rejser jorden rundt på "Det gode skiv Mary", som han og vennerne byggede i det første album. Rasmus Klump-tegneserien er udgivet i mere end 20 lande siden 1951, og antallet af solgte hæfter har passeret 20 mio. eksemplarer. Rasmus Klump hedder Bruin på engelsk, Rasmus Nalle på svensk og Petzi på fransk, tysk, italiensk og portugisisk. Rasmus Klump er oprindeligt opkaldt efter Carla og Vilhelms underbos hund, der hed Klump. Koncepten med tv-julekalendere stammer oprindeligt fra Sverige, men har også bredt sig til Danmark, Norge, Finland og Island. Sveriges Television har sendt årlige julekalendere siden 1960, DR siden 1962, NRK siden 1970, TV 2 siden 1990 og TV 2 Norge siden 1992. Matador er en dansk tv-serie i 24 afsnit produceret i 1978-1981. Den er instrueret af Erik Balling efter en idé af Lise Nørgaard, der sammen med Paul Hammerich, Karen Smith og Jens Louis Petersen skrev manuskriptet, mens tegneren Arne Ungermann stod for de vignetter, der indleder og afslutter hvert af de 24 afsnit. Seriens musikalske tema er komponeret af Bent Fabricius-Bjerre Olsen bande filmene Olsen-banden er en serie af danske kriminalkomedier, der handler om Egon Olsen, Benny Frandsen og Kjeld Jensen og deres utrættelige bestræbelser på at stjæle millioner. Serien består af 14 film og er produceret af Nordisk Film fra 1968 til 1998. De er blandt de mest sete film i danske biografier. Piet Heins GRUK Shubidua <i>"Danmark" er en dansk popsang af og med Shu-bi-dua, udgivet på gruppens femte album, 78'eren fra 1978. "Danmark" er en af de 12 evergreens, der kom med i kulturkanonen, og er af nogle betegnet som en uofficiel dansk nationalsang.</i> TV2 - Kom lad os brokke os - Kys bruden 1996 <i>Den dejlige dansken,</i> <i>hvis vi skal tage udgangspunkt i Shu-bi-dua's Danmark, sidder i denne sang i sofaen med en kold bajer, højst sandsynligt.</i> <i>Der er for meget vold, for lidt Susse vold og for meget bøsset opera sanger Ulrik Kold.</i> <i>Fodbolddrengene taber til Spanien også bliver vi spist af med håndboldpigerne, som jo er kønne nok. Dansken er i denne tekst en mandschauvanist, og nok også ganske konservativ. De kvinder får efterhånden får meget magt og de gode gamle danske folkekomedier med</i>
--	---

Susse bliver sjældent sendt.

Volborg siger det vil regne, en quiz, lidt sport også var det den dag, og ovenikøbet stiger licensen.

Denne mand hvis liv udspiller sig foran fjernsynet, betaler licens og får kun "dårligere" og nyere tv, han må altså brokke sig.

Verden ændre sig, føj.

Det er synd for dem i krig men det kommer jo ikke rigtig os ved...

Vi har kun ét liv. og manden her mener at han kun får noget udefra at brokke sig over, han har/får intet fornuftigt at lave, kun - Noget at rive i.

Danmark af Gnags.

Vi i Danmark er ensomme og mangler forandring.

Gnags sangen beskriver os danskere som nogle mennesker der ikke gider at deltage i det danske samfund nok. Et lille pust af andre nationaliteter er velkomne, er dette mon en hentydning til vi skal skabe mere revage og gøre Danmark et mere kompliceret land at leve i ?

Peter AG

Danskeren er en kaffedrikker, som udadtil velkommer "Ligemeget hvem man er, og lige meget hvor man kommer fra", men indebag dette, har danskeren bevæget sig længere væk fra de oprindelige rødder end nogensinde før. Danskeren er i flg. Gnags og peter AG, mere selvisk, end man hidtil har oplevet. De mener at danmark har brug for kærlighed og omsorg, for at komme på rette spor, og igen at kunne videregive den kærlighed og omsorg som trofast hviler i hjertet af hver en danneborger.

Benny Andersen Verdensborger i Danmark

Benny Andersen eksemplificerer på en satirisk måde, hvordan vi danskere har taget udenlandske ting til os, integreret dem om til noget der minder om danskhed. Han påpeger for eksempel at uanset hvad vi drikker, så sejler vi op af åen på dansk! Alt i alt påpeger han hvilken kulturel diversitet og mangfoldighed, det danske land bærer præg af. Vi har altså givet slip på mange af vor sande danske rødder, på godt og på ondt. Pære Dansk flæskesteg med sovs og kogte kartofler? - da kun i højtiderne, ellers står den på italiensk pizza, med amerikansk cola og selvfølgelig de uundgåelige Franske kartofler!

Skipper Klements morgensang

Et godt eksempel på historiebrug fra den nyere danske sangskat finder man i Ebbe Kløvedal Reichs "Skipper Klements morgensang" fra 1971. Sangen handler om de jyske bøndernes kamp under Grevens Fejde fra 1534-36, men er som så meget andet historiebrug et bedre sindbillede på sin samtid og kontekst.

Sangen blev flittigt brugt op til EF-afstemningen i 1972, og er senere blevet en nyklassiker der kan kalde tårer frem i øjenkrogene om næsten enhver, der har gået på højskole, efterskole, ølejr, universitetet eller AMU-kursus

2000 årene – NU	Øresundsregionen - Får vi Skåne tilbage? ”Den økonomiske krise ” Er krisen stadigvæk i vores sind selv om den er væk ? Vender den kolde krig tilbage? Rusland under Putin Den fortsat høje ungdomsarbejdsløshed i Europa Flygtninge og grænsekontrol Kinas rolle Stigende mistillid mellem befolkning og politikere i Danmark Danmark som krigsførende land igen uden offentlig debat EUs udvikling. Melder UK sig helt ud af EU i de kommende år ?
Læremateriale til indfødsretsprøven 2015	http://uibm.dk/nyheder/2016-03/laeremateriale-til-indfodsretsproven-af-2015-er-offentliggjort Man skulle tro at dette læremateriale svarer til det staten mener at man skal kunne for at være ”dansk”. Prøv selv om du er dansk nok.

Danmarkskanonen

	Hvad er vi rundet af? Kender vi vores kulturelle DNA? Det skal vi finde ud af med kulturminister Bertel Haarders projekt Danmarkskanonen, der skal sætte gang i den folkelige debat om den kultur og de værdier, som i særlig grad har formet samfundet og befolkningen. Formålet med Danmarkskanonen er at starte en dialog om den danske kultur, ikke nødvendigvis den fysiske kultur, men immateriel kultur som gennem vaner, traditioner og tankesæt er med til at forme os som danskere og som befolkning. <i>”Jeg vil indbyde offentligheden, dvs. alle, til at være med til at udpege de kulturelle og historiske elementer, som har haft størst betydning.</i> <i>Altså, hvad er det, vi er rundet af? Jeg ender formentlig med at kalde den en Danmarkskanon.</i> <i>Og denne Danmarkskanon er et dannelsesprojekt, som har til formål at bevidstgøre os alle om den kultur og de værdier, som i særlig grad har formet os alle og vores land.”</i>
--	---

	<i>”En Danmarkskanon er et dannelsesprojekt om den historie og kultur, der har formet vores samfund. Den skal skabe debat og bevidsthed om vore værdier, ikke fordi vi er bedre end andre, men fordi vi skal kende os selv og vore forudsætninger. Det aktualiseres af flygtningestrømmen og globaliseringen. Som forfatteren Jens Christian Grøndahl skrev i går i Politiken, bør de, der vil være danskere eller europæere ’have meget klarere besked om, hvad det indebærer, og hvad der er uforeneligt med livet her.’</i> <i>Altså: Vi skal være mere tydelige, når det gælder vore værdier og det, ’der er uforeneligt med livet her’. Vi skal ikke trække os tilbage, blot fordi der kommer nogle med en anden ballast. Det gælder også den kristne kultur. De fleste muslimer lader gladeligt deres børn gå til kristendomsundervisning, julegudstjeneste og salmesang. De har intet imod, at Danmark er et kristent land. Det er ateisterne, de ikke forstår!</i> <i>Eksempler på, hvad der kan indgå i en Danmarkskanon er: ’Tillidskulturen’, som gør os til verdens mindst korrupte samfund, ’frihed og folkestyre’, som jeg fik indskrevet i både friskole- og folkeskoleloven, ’højskolekulturen’, ’andelsbevægelsen’, ’arbejderbevægelsen’, ’kvindebevægelsen’ o.m.m.”</i>
	Berthels 5 første bud på danskhed : 1. Kvinders ligestilling 2. Ytringsfriheden 3. Højskolekulturen 4. Et arbejdende folk 5. Cykelkulturen
	Zenia Stampes fem danske værdier 1. Det store velfærdsfællesskab 2. Frisind 3. Horisont/udsyn 4. Demokratisk dannelse 5. Humor
	Dan Jørgensens fem danske værdier • Lighed

	• Solidaritet • Tillid • Deltagelse • Bæredygtighed
	Er det de ”kendte personers ” værdier som vi- resten af danskerne skal tilslutte os- eller kan vi tillade os at mene noget helt andet og stadigvæk være danskere?
Maj 2016	Peter Taksø-Jensens rapport om Danmarks udenrigs og forsvarspolitik. Han efterlyser et ”dansk værdigrundlag” (et officielt værdigrundlag ?)

d. Hvad har udlændinge ment om Danmark gennem tiderne ?

- Historikeren **Kristian Hvidt** udgav i 2001 en bog med titlen ”De om os”, der beretter om 39 fremmedes syn på Danmark fra år 845 til 2001.
- Der er bidrag fra diplomater, forfattere, embedsmænd, politikere m.fl. Der er både tale om meget positive og meget negative udtalelser om Danmark og danskerne.
- Et enkelt citat fra bogen kan måske anslå tonen
-
- ” *Danskernes mission her i verden er at hjælpe resten af verden med at indse hvor vidunderligt Danmark er. De har undt af de stakler der ikke er danskere, aldrig har besøgt landet, eller på anden måde levet i uvidenhed om landet der flyder med mælk og honning.* ”

Dansk identitet Fortidens og nutidens ”danskhed” ses ofte gennem ”briller” der ”passer” den seendes forventninger om det han/hun vil se.

Ingemann og Grundtvig er skyld i megen forvirring om Danmarks historie. Men naturligvis kun for de der tilstræber at vide hvad det egentlig var der skete.

a .Hvem bestemmer hvad der er dansk?

Er ”danskhed et objektiv begreb ? eller afhænger det af øjenene der ser? Eller er der tale om ønsketænkning om hvordan vi burde være ?

Systematisk påvirkning af ”den kollektive erindring” i en bestemt retning (fra politisk side eller fra andre interesseorganisationer)

Man ”håndplukker” det man kan bruge fra historien så kan man manipulere ”danskheden” (og andre begreber efter behov)

Eksempler :

” Danmark overimplementerer EU’s landbrugspolitik”

”Chr IV var en god konge ” (Nej ! det var han ikke ! Han var kvindeplager og heksebrænder og en økonomisk katastrofe for Danmark)

Chr 4 havde mindst 23 børn med sine koner og elskerinder.(Det skal han ikke høre noget ondt for)

Han respekterede ikke sin håndfæstning og Rigsrådets beslutninger (udemokratisk) men førte selv Danmark ind i 30 år krigen.

Og han brændte hekse og brugte for mange penge !

Christian 4. udsendte 12. oktober 1617 en forordning om troldfolk og deres medvidere som led i en åndelig stramning fra kirkens og statens side. Stramningen havde sit udspring i flere forhold:

- *en forestilling om, at Gud greb direkte ind i verden og kunne finde på at straffe lande, hvor moralen var i forfald, f.eks. med sygdom og krig.*
- *en mere udfarende statsmagt, som efter reformationen søgte at gribe ind i befolkningens hverdagsliv*
- *den katolske kirkes modoffensiv mod reformationens tanker og den protestantiske kirke.*

Hundredårsjubilæet for Luthers 95 teser (31. oktober 1517) var kongens og kirkens anledning til indførelse af en moralsk lovgivning, som skulle sikre deres magtposition og Guds nåde. Befolkningens tankesæt skulle ensrettes, og moralen skulle genoprettes. Forordningen var derfor kun én i en række som skulle disciplinere den almindelige befolkning, de gejstlige og adelstanden. Hekseforfølgelse og trolddomsprocesser var et led i den moralske lovgivning, men ikke noget nyt fænomen. Disse havde fundet sted siden 1100-tallet, og al sort magi havde været forbudt siden Jyske Lovs (1241) indførelse.

Forfølgelserne tog dog først fart efter reformationen og toppede i 1600-tallet, hvorefter de blev færre og færre. Christian 4.s forordning betød en udvidelse af bestemmelsen fra Jyske Lov, hvori det hedder, at den som forbandt sig med djævelen eller omgikkes ham, skulle dømmes til bålet. Nu skulle den hvide magi (signen (fremsigelse af magiske formularer) og manen (besværgelse)) ligeledes opfattes som trolddomskunster og dermed som djævelens værk. De kloge mænd og koners sygdomslindrende gerninger, som var blevet bedrevet siden tidernes morgen - gennem bl.a. råd og urtedrikke - blev med ét bandlyst. Ikke kun de kloge mænd og koner skulle straffes, men også de som benyttede sig af deres råd og dåd.

”Under besættelsen var vi (næsten) alle frihedskæmpere

”Foreningen ”Bæredygtigt Landbrug” er alt andet end ”bæredygtig” i den klassiske betydning af ordet ”bæredygtig”, men de har bare omdefinieret ordets betydning..

Og landbrugs og miljøministeren i 2016 mener at en kornmark er ”natur”.

Find selv flere eksempler .Vi lever i den ”postfaktuelle” tid så der er frit slag på alle hylde.

Hvad der til enhver tid skal forstås ved dansk ”identitet” synes at være defineret af en bedrevidende politisk/intellektuel elite koncentreret omkring København, eller af politiske bevægelser der har et ønske om at pege på et specielt ”tabt land” (f.eks ”de gode gamle dage”) som et ideal – en idealtilstand - vi skal vende tilbage til - selvom den måske aldrig har eksisteret - (Lidt som ISIS bevægelsen der vil tilbage til Islams rødder)

Er ”danskere” danske alene fordi de er født her og er danske statsborgere, selvom de ikke tilslutter sig den autoriserede ”danskhed”, eller er ”danskere” de der lever i Danmark til enhver tid , og som opfatter sig selv og erklærer sig som danskere ?

Er danskere lige så forskellige (inhomogene) som alle andre folkeslag ? (udtalelser som ”danskerne mener ”,”kvinderne mener” osv er for tiden meget anvendt , men typisk meget tvivlsomme.)

Hvad vil det sige at være dansk lige nu ? Er det det samme nu som før ?

b. Er ”danskhed” bedre end ”de-andreshed” ?

Hvis du spørger en Dansker vil han/hun sikkert svare JA.

”Enhver so synes bedst om sine egne grise”

Spørger du en ”udenlandske” vil han/hun sikkert også mene, at de har fat i den lange ende.

Chauvinisme, begreb brugt om ekstrem nationalisme, dvs. om en overdreven og skrydende nationalfølelse. Udtrykket er fransk og stammer fra årene efter Napoleonskrigene. Det er antageligvis en vis Nicolas Chauvin, der har lagt navn til begrebet; han havde været soldat i arméen og forblev kejsertro efter Napoleons fald i 1815. I et fransk lystspil fra 1831 optrådte en pralende rekrut ved navn Chauvin, der blindt hyldede fædrelandets ære og militære storhed.

Nationalisme er en ideologi, der anskuer nationen som den primære identitetsskabende faktor for grupper af mennesker. Nationalismen er oftest knyttet til opfattelsen om et 'hjemland', hvor nationen med dennes særlige kendetegn (sprog, levevis-kultur, fælles skæbne) har sin kerne (undertiden mytiske oprindelse), samt ideen om et 'folkeligt' eller etnisk tilhørsforhold til dette land . Det er derfor ifølge denne ideologi vigtigt, at nationens fællestræk (som tolket i den konkrete situation) bevares og styrkes, og at nationalstaten, hvor der er en sådan, har størst mulig suverænitet. Nationalismen er en slags følelse af, at ens eget land, folk og kulturelle værdier er særegne og som sådanne fortjener at blive forsvaret imod ydre trusler.

Man kunne forsøge at opstille en række kriterier der kunne beskrive ”den nationale egenart” og så se om man kunne blive enige om nogle af disse som ”fælles kriterier”, og på det grundlag afgøre hvad der er godt og hvad der ikke er det. (Hvilke lande der er bedre end andre lande)

Det er næppe sandsynligt at der kan opnås enighed om et sådant projekt, men lad os prøve .

”Menneskerettighederne” ”Jo flere konventioner man har tilsluttet sig jo bedre er man ”	- FNs menneskeretserklæring og Den europæiske menneskerets konvention er et system af moralske hensigtsmæssighedserklæringer der kun kan blive til Rettigheder i det omfang de enkelte lande tilslutter sig disse gennem juridiske konventioner, og det har verdens ca 200 lande gjort i meget forskellig grad - Danmark har ikke tilsluttet sig alle konventioner og vil vist også udvande nogen af de vi tidligere har accepteret.
”Lighed ” ”Jo mere lighed des bedre”	- Lighed for loven (fravær af privilegier) - Lighed mellem mand og kvinde (både i Kristendommen og Islam er kvinden ringere stillet end manden) I Buddhismen kan en kvinde ikke nå Nirvana uden først at blive genfødt som en mand (næstsidste genfødsel) - Skal piger og drenge have samme muligheder for uddannelse? Det er der mange der ikke mener - Økonomisk lighed (<i>Ulighed og hvad så !</i>) - ”Kastesystemet” i Indien er baseret på ulighed som et ideal.Nogle mennesker er ”bedre” end andre.Det samme var ”standssystemet” i Europa - Religiøst ”fanatiske” opfattelser modsat ”synkretiske” opfattelser giver udtryk for at ”vi” – de rettroende - er bedre end ”de andre” - kætterne
”Frihed” ”størst mulig frihed fra og frihed til ”	- Frihed fra overgreb og vold fra myndigheder og andre borgere - Frihed til at gøre hvad man vil ,herunder at rejse væk. - Retten og muligheden for at kunne ”vælge” - Demokratisk styreform med reel medindflydelse til alle - Mulighed for ud og indrejse fra landet
”Social tillid” ”Størst mulig tillid til hinanden” hvordan det så skal måles.	- Tillid til sine medmennesker - Tillid til regeringen - Tillid til retssystemet - Den barmhjertige samaritaner .Det usædvanlige var ikke at han var barmhjertig, men at en samaritaner var barmhjertig overfor en ikke-samaritaner (oven i købet en farisæer der så ned på samaritanerne). - US Constitution “We the People of the United States, in Order to form a more perfect Union, establish Justice, insure domestic Tranquility, provide for the common defence-promote the general Welfare, and secure the Blessings of Liberty to ourselves and our Posterity, do ordain and establish this Constitution for the United States of America”.De amerikanske negerslaver blev ikke betragtet som en del af “the people”:Det tog mange år og en meget blodig borgerkrig før dette blev ændret (et eksempel på biologisk racisme “<i>Negre er ikke mennesker</i>” (ikke en del af the people) derfor er der ikke problemer med at menneskerettighederne ikke udstrækkes til negre.

Kompromis er bedre end konfrontation	-
”Social solidaritet” ”vi skal være generøse overfor vore svage medborgere”	- Hvordan behandler samfundet sine svage medmennesker - Hvordan behandler vi fattige i udlandet ? - Flere klassiske græske filosoffer var ikke meget for demokrati idet de bl.a mente at det gav ”de fattige” mulighed for at ”udplyndre” de ”rige”
Frihed fra korruption ”lidt korruption er bedre end meget korruption”	- Ærlighed (<i>Hvad med en nødløgn til Folketinget ?</i>) - At man får sin ret uden at skulle ”betale for den” -
Rigdom ”mere rigdom (større BNP) er bedre end mindre” Men hvad med : ”når få har for meget og færre for lidt ” Grundtvig. Rigdommen skal fordeles ordentligt	- Betyder det at være rig at have ”<i>mere af det hele</i>” ,eller det at ”<i>ønske sig mindre</i>” ? Buddisterne mener at man når Nirvana ved at gøre sig fri fra grådighed, had, arrogance og misundelse dvs. fra begæret, der er årsag til vore lidelser - Er det ligegyldigt hvordan rigdommen er fordelt mellem mennesker bare der er nok til alle ? - Skal der tages hensyn til de kommende slægter ?
Levetid ”længere levetid er bedre end kortere levetid”	- Er et langt liv – der måske er trist og surt, bedre end et kort liv der er godt og ærefyldt ? <i>Det mente Achilleus ikke.</i>
Retten til ærlig information ”frihed fra censur er godt”	- Skal nyhedsformidlingen være fri for censur - Skal reklame reguleres hvis den nærmer sig systematisk misinformation ? - Skal regeringen give adgang til sine beslutningsgrundlag (offentlighedsprincippet) - Frihed fra analfabetisme - Skal folk kunne sige hvad de vil ? (ytringsfrihed under ansvar) - Må man fornærme et fremmed lands statsoverhoved?
Sundhed	- Dårligt arbejdsliv og miljø skal ikke nedbryde menneskene
Følelse af ”lykke”	- Hvis alle i en befolkning bare føler sig ”lykkelige” er det så ligegyldigt om det sker på et grundlag som vi (danskerne) ikke kan acceptere.?
Sammenhængskraft	Sammenhængskraft betegner tilbøjelighed hos dele af faste legemer og væsker til at hænge sammen (kohæsion). Ordet er i nyere tid (siden 1994) inden for politik, sociologi og statskundskab et begreb, som bruges til at beskrive fællesskabsfølelsen (eller manglen på samme) i et samfund. Begrebet bruges ofte i den politiske debat med henvisning til, at samfundets sammenhængskraft er truet grundet dårlig integration. Hvis sammenhængskraften i et samfund er god, indebærer det, at afstanden mellem grupperne i samfundet ikke er stor, hverken socialt eller kulturelt, samt at der er mange kontaktflader mellem de forskellige grupperinger i samfundet. Tanken bag begrebet er, at individerne ved at indgå i sociale relationer får adgang til nogle ressourcer, som udspringer af medmenneskelighed. Samtidig får disse sociale relationer individerne til at føle sig som gensidigt forbundne og ikke blot som enkeltbrikker i et spil. Man kan sige, at

	sammenhængskraften betinges af tre faktorer: sociale netværk (omgangskreds, foreningsliv, frivilligt arbejde m.v.) tillid (til medmennesker, til myndigheder samt tryghed) normer (hjælpsomhed, hensyntagen til de svageste medborgere m.v.) Disse tre faktorer danner en symbiose – en sum, som af professoren Robert D. Putnam kaldes for social kapital. Det er umiddelbart muligt at konstatere hvorvidt et samfund har en høj eller lav sammenhængskraft, når man ser på de ovenstående faktorer. Sammenhængskraften i et samfund har desuden forbindelser til andre faktorer – f.eks. kriminalitet, tryghed, helbred og sygelighed, økonomisk vækst, integration med mere. Danmark regnes generelt for at være et samfund med en høj sammenhængskraft.
--	---

Det ser svært ud, hvis alle skal blive enige om fælles kriterier.

I Danmark bruger vi ofte betegnelsen ”*de lande vi normalt sammenligner os med* ” Vi siger ikke udtømmende hvem de er, men der er ikke mange.(og vi kender dem godt!)

De lande ”vi normalt sammenligner os med ” er vi nok ”lidt bedre end” – de andre lande er vi ”meget bedre end”.

FN’s lykkebarometer siger også at Danmark er blandt de 5 mest lykkelige lande i verden – så det må jo være rigtigt.

c..Hvor stor en del af ”danskheden” er dansk ?

European values study og EUROBAROMETER.

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb77/eb77_value_en.pdf

[http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2013/election/EB79.5%20EP%20EUROBAROMETER%20DK%20\(DA\).pdf](http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2013/election/EB79.5%20EP%20EUROBAROMETER%20DK%20(DA).pdf)

Hvilken identitet, værdi ,opfattelse deler vi med de øvrige Europæiske lande og hvilke er vore egne?

EU kommissionen har i en årrække spurgt et udvalg af europæiske borgere om deres holdning til en række spørgsmål der vedrører deres ”identitet” .Resultaterne offentliggøres bl.a i det såkaldte EUROBAROMETER.

Der gennemføres ligeledes med længere mellemrum undersøgelser af Europæiske værdier (Gundelach)

Af det seneste EUROBAROMETER fra 2015 fremgår bl.a at danskerne mener :

- 1.at EU medlemskabet er en god ting .65 % af danskerne mener dette , men kun 50 % af de øvrige EU borgere mener det
2. 75% af danskerne mener at Danmark har haft fordel af EU ,mod kun 54 % af alle de andre mener at deres land har haft det.
3. 93% af borgerne fra Danmark mener at deres stemme har betydning i eget land , mens kun 58 % af borgerne i de øvrige lande mener at de har betydning i eget land.
4. Danskerne er mere bange for udenlandsk konkurrence og for terrorisme end de øvrige EU lande
- 5.”den europæiske identitet” - om en sådan findes - kan sammensættes af forskellige elementer.Danskerne lægger vægt på **demokrati og frihedsrettigheder** (63% mod 40 % i de øvrige lande.**Vores historie** (60 % mod 27 %).**Vores kultur** (46% mod 26 %).**Vores geografi** (38 % mod 23 %).*Danskerne er glade for sig selv.*
- 6.Danskerne vil i højere grad end de øvrige EU borgere gerne kunne anvende mobiltelefoni i hele EU til samme pris (33% mod 20 %).*Vi forudser altså at vi rejser meget.*

Den europæiske værdiundersøgelse er for Danmark vedkommende senest udgivet af sociologisk institut redigeret af **Peter Gundelach** ”**Små og store forandringer**” der beskriver ændringen i danskene værdier siden 1981

Danskere er blevet mere tolerante over for indvandrere

Mens den offentlige debat i årevis har været præget af stramninger på udlændingeområdet, er danskerne stille og roligt blevet mere tolerante over for indvandrere. Det viser ny omfattende værdiundersøgelse fra Sociologisk Institut på Københavns Universitet. Undersøgelsen kortlægger danske værdier over tre årtier og indgår i en stor europæisk værdiundersøgelse, der bliver gennemført hvert niende år.

Mens mange af landets politikere har arbejdet for en mere restriktiv udlændingekurs, har danskerne bevæget sig i modsatte retning. Det viser den nye, danske værdiundersøgelse 'Små og store forandringer - Danskernes værdier siden 1981', der er redigeret af professor Peter Gundelach fra Sociologisk Institut på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet.

Tolerancen slår igennem over alt

Den øgede tolerance slår virkelig igennem overalt i samfundet fra borgere til virksomheder og myndigheder. Også blandt vælgerne fra alle danske partier er tolerancen over for indvandrere blevet større gennem årene, siger Peter Gundelach.

Deltagerne - 1.507 personer - er blevet stillet enslydende spørgsmål om indvandrere hver gang undersøgelsen er blevet lavet. Et spørgsmål går igen i alle undersøgelsesårene, som er 1981, 1990, 1999 og 2008, mens to

spørgsmål er kommet til undervejs. Gentagelserne af de samme spørgsmål gør svarene direkte sammenlignelige over en meget lang periode.

Stor afstand mellem politikere og danskere

Peter Gundelach er overrasket over, at undersøgelsen så klart bekræfter, hvad tidligere, mindre omfattende undersøgelser har peget på:

- Der er markant forskel på det, politikerne siger i udlændingebatten i medierne og det, som danskerne mener.

Det er tankevækkende, at afstanden mellem det politiske liv og danskernes hverdag er så stor, siger Peter Gundelach.

Han forklarer, at forskellene kan skyldes, at det politiske liv, der bliver beskrevet i medierne, oftest er præget af konflikter, mens danskernes hverdag er styret af sociale kontakter og en 'det skal nok gå'-holdning, hvor vi ønsker at leve i fred og fordragelighed med naboerne.

Ca. 10 procent af befolkningen i Danmark er indvandrere i dag

I 1981 var kun tre procent af den danske befolkning indvandrere. I dag er tallet oppe på ti procent.

Undersøgelsen viser, ifølge Peter Gundelach, at jo flere indvandrere, der er kommet til landet, desto mere tolerante er danskerne blevet:

- Det tyder på, at det er de jordnære erfaringer i hverdagen - der, hvor man møder andre mennesker - der er afgørende for ens holdninger til indvandrere, forklarer han.

Værdikommissionen var en dansk kommission, der blev nedsat af kulturminister Per Stig Møller som led i finanslovsaftalen for 2011. Forslaget om at oprette denne kommission blev fremsat af Kristendemokraternes folketingsmedlem Per Ørum Jørgensen og indgik i aftalen mellem forligspartierne bag finansloven. Kulturminister Per Stig Møller udtalte om kommissionens opgave, som forudsattes løst inden udgangen af 2012:

*"Vi lever i en tid, hvor samfundet hurtigt forandrer sig, og hvor vores levemønstre er under stadig forandring og udvikling. Nye tendenser gør sig gældende, og vores værdigrundlag ændrer sig bevidst eller ubevidst i takt hermed. Regeringen har derfor nedsat en **værdikommission**, der i den kommende tid skal undersøge, hvilke værdier der er af betydning for os danskere i dag."*

Arbejdet skal organiseres i fire hovedtemaer:

- Familien med særlig vægt på børns opvækst og opdragelse
- De nære fællesskaber i lokalsamfundet
- Den moderne livsstils påvirkning af vores liv
- Den enkeltes frihed og det personlige ansvar

Efter regeringsskiftet i 2011 blev kommissionen nedlagt.

d. Er danskheden truet – nu mere end tidligere?

Danskhedens indhold er ikke altid til diskussion i Danmark. Mellem 1945 og 1986 handlede offentlig værdidebat om **modernisering**, og en meningsfuld skelnen blandt kulturelle fænomener placerede dem på en skala fra **gammeldags til nutidig** - ikke fra udansk til ægte dansk. Politiske fænomener blev tilsvarende forstået i et spektrum fra **venstre til højre** - ikke fra mindre til mere dansk. Når danskhed diskuteres, har emnet imidlertid tendens til at dominere alle andre emner.

Den første omfattende offentlige diskussion af danskhed begyndte før midten af 1800-t. med den nationalromantiske politiske bevægelse op til og under kriserne i forbindelse med hertugdømmerne og indførelsen af en demokratisk konstitution. Den ebbede ud omkring 1890.

Den definition af danskhed, som udviklede sig mellem 1840'ernes selvsikre militarisme og erfaringerne fra det katastrofale nederlag i 1864, tjener som grundlag for og inspirationskilde til alle senere diskussioner. Den var præget af Danmarks altdominerende landbrugserhverv og af identifikationen af det sejrriige Preussen med en litterær, dannet og frem for alt urban tysk kultur. **Modstillingen af landlig danskhed og udansk urbanitet** betød, at intimitet, ensartethed og familiaritet blev hovedindholdet i definitionen af danskhed, mens formalitet, diversitet og distance blev defineret ud af det typisk danske.

Den direkte og uformelle kontakt, som præger ethvert småsamfund, blev ophøjet til nationalt ideal, og det typiske bondesamfunds tilbøjelighed til at tryne de storagtige og opmuntre de ydmyge blev knæsat som politisk ideal. **Rigtige danskere var bønder**. Rigtig danskhed var knyttet til "det levende ord", mundtligheden, mens læsning og da navnlig på fremmede sprog blev betragtet med mistænksomhed. Rigtige danskere tilhørte en stor familie, hvor hovedparten af kommunikationen *lå i luften* som kulturens udtalte og derfor indiskutable prioriteringer. Idealet om ensartethed gav anledning til en massiv indsats for sproglig ensretning af de mange dialekttalende danskere.

I 1800-t.s sidste år blev identitetsproblemet erstattet dels af den politiske konflikt mellem den voksende arbejderklasse og den patriarkalske overklasse, dels af de religiøse konflikter mellem især missionske og grundtvigianere. 1. Verdenskrig satte sig ikke andre spor i danskheden end sønderjydernes tragiske tab på tysk side og genforeningen mellem de dansksindede dele af Sønderjylland og Kongeriget. Op til folkeafstemningen i Slesvig i 1920 fremstillede man det typisk danske som bondelandets værdier, i den tyske propaganda som dorsk madglæde og i den danske som historisk forankret nærhed.

Nationalsocialismens fremmarch satte igen danskheden på dagsordenen som et større politisk emne, og i 1930'ernes danske debat blev nazismens antagelser om menneskets og samfundets natur endevendt og modificeret: Nok var danskerne en *slægt*, og nok var blodets bånd altafgørende, men danskheden lod sig ikke forene med den militære disciplin, som i Tyskland knyttede sig til det germanske. **Siden 1864 havde militære bedrifter mistet enhver plads i den danske identitet**, og 1. Verdenskrig havde bekræftet det vise i den tolkning af danskheden. Kampene 1940-45 mod besættelsesmagten havde ikke noget entydigt dansksindet indhold; modstandsfolk kunne i egen selvopfattelse kæmpe for demokratiet, for kommunismen, for friheden og altså for nogles vedkommende for danskheden. Derimod blev den passive modstand, latterliggørelsen af besættelsesmagten, entydigt forstået som typisk dansk; den lune folkelighed mod tysk hierarkisk selvhøjtidelighed.

Efter afslutningen af krigen trådte danskheden hurtigt i baggrunden til fordel for en modernisering med amerikansk inspiration. **Fremtid, fremgang og fremdrift** var de politiske nøgleord, mens Danmark endegyldigt forandrede sig fra landbrugsland til industrisamfund. Debatten op til folkeafstemningen i 1972 om Danmarks optagelse i Fællesmarkedet havde kun sporadisk danskheden som tema. Konflikten gik mellem en antikapitalistisk position og en moderniseringsposition, som især henviste til eksport og økonomi. Ikke desto mindre var det her, danskhed og venstreorientering blev forbundet, og denne forbindelse har siden præget den offentlige debat. At komme fra en selvforståelse, der idealiserer bondesamfundet og familielivet, til socialismens internationalistiske selvbillede med dets forankring i byerhverv og dets begrundelse i netop individets løsrivelse fra familiære bånd forekommer ikke umiddelbart at være nogen nem sag. Socialismen og bondesamfundets traditionelle værdier blev imidlertid globalt set forbundet med hinanden i disse år. Fattige og lavteknologiske landbrugslande som Kina og Tanzania praktiserede en bondesocialisme, der for mange danskere fremstod som et ideal, der passede til en genkendelig forestilling om danskhed.

Vedtagelsen i 1986 af Den Europæiske Fællesakt, hvor kulturområdet for første gang blev udpeget som et fælleseuropæisk anliggende, fik debatten om danskhed til at eksplodere. Den danske debat er kun en enkelt blandt et utal af europæiske identitetsdebatter. Danskheden fik ny næring af sin modstilling dels med "det europæiske", dels indvanderne, navnlig de muslimske. Samtidig blev en modsigelse i den traditionelle definition af danskheden synlig: Den europæiske modsætning til danskhed understreger den nære, folkelige, uformelle, ulærde og ligefremme dansker med rødder på landet. Men den "muslimske" modsætning underforstår ikke blot danskheden som et religiøst fællesskab; den betoner også, at danskere er civiliserede, sekulariserede, demokratiske byboer, der har fjernet sig fra muslimernes bondske tilbageslåenhed. Begge dele kan jo vanskeligt være sande på én gang, og således er der i det tidlige 2000-t. ikke længere konsensus om, hvad dansk identitet indebærer. Halvandet århundredes definition af danskheden som noget, der bedst udfoldes omkring landsbyens gadekær, har fået voldsom konkurrence fra en danskhed, der forbinder sig med menneskerettigheder og formelleregler. Den danske identitetsdiskussion er også denne gang et led i en bredere europæisk samtale om forholdet mellem det politiske og det kulturelle. Og ingen kan i dag vide, hvordan slaget ender.

Danskhed fra "Den store danske"

Begrebet bygger på forestillingen om, at det danske folk har en særlig egenart, guldgiven eller som resultat af det danske folks særlige historie; en egen kultur, der som en konstant eller foranderlig størrelse videregives til hver ny generation gennem opvæksten. Danskheden kommer til udtryk både i temperament (karakter) og i den materielle kultur, og den kan iagttages, beskrives og karakteriseres gennem sproget, skikke og holdninger, samfundsorganisation, bygnings- og madkultur m.m. Opfattelsen af, hvad der er det "særligt danske", har skiftet gennem historien.

Holberg bestemte i 1729 den danske nations art og egenskab (i *Dannemarks og Norges Beskrivelse*) som lydighed mod øvrigheden og med middelmådigheden som dyd. Grundtvig beskæftigede sig i mange af sine sange og skrifter med danskheden; i *Det Danske Fiir-Kløver eller Danskheden partisk betragtet* (1836) definerede han det særligt danske som enheden af kongehånd og folkestemme, fædreland og modersmål. I den politiske diskussion op til Grundlovens indførelse i 1849 argumenterede nationalliberale kræfter for, at en fri forfatning var den oprindelige og dermed den ægte danske styreform. Demokratisk sindelag blev i denne periode gjort til et centralt træk ved danskheden.

I perioden under og efter de slesvigske krige 1848-50 og 1864 blev danskheden først og fremmest defineret i kontrast til tysk kultur. I første del af 1900-t. blev folkekarakteren ofte betragtet som udtryk for folkets race, historie eller naturgivne betingelser. Nazitidens brug af raceforklaringer kompromitterede idéen om nationale karakterer i den grad, at få har beskæftiget sig med danskhed i det halve århundrede før 1980'erne, hvor interessen for nationale stereotyper igen dukkede op. Flere af de forfattere, der i 1990'ernes begyndelse søgte at indkredse danskheden, tillagde Holberg og ikke mindst Grundtvig en afgørende indflydelse på danskernes mentalitet. Danskheden, eller den dominerende danske selvopfattelse, anskues som værende bestemt af den lange demokratiske tradition, andelsbevægelsen, forenings- og højskoletraditionen og bondekulturens dominerende position.

I et positivt perspektiv bliver danskheden derfor set som demokratisk sindelag, jævnhed, tolerance, ligefremhed og antiautoritetstro. I et negativt perspektiv ses danskheden som magelig selvtilstrækkelighed, ufunderet bedreværd, smålighed og dyrkelse af Janteloven.

Danskheden er under pres (Berlingske Tidende 2012)

Danmark og dets kultur, symboler og traditioner bliver massivt påvirket af den stigende globalisering. Det får folket til at føle, at danskheden er truet.

Det er blevet svært at sætte fingeren på, hvad det vil sige at være dansk. I en tid, hvor stadigt flere mennesker rejser, studerer, arbejder, flytter og kommunikerer på tværs af landegrænser, bliver dansk kultur og skikke hele tiden presset af udenlandske.

Og det får folket til at føle, at danskheden er truet.

Det fortæller en række eksperter i dansk kultur, identitet og nationalfølelse i forbindelse med, at Berlingske i dag og den kommende uge sætter fokus på, hvad det vil sige at være dansk anno 2012.

- Det er i sig selv noget nyt at tale om danskhed og danske værdier. Går man 50 år tilbage, var det slet ikke noget, vi talte om, siger Sune Lægaard, lektor og forsker i kultur og identitet ved Roskilde Universitet.

Når emnet i disse år gang på gang bliver debatteret i medierne og på Christiansborgs gange, skyldes det, at globaliseringen hele tiden presser og påvirker de særligt danske kendetegn.

- Vi står over for konkrete udfordringer. Vores selvopfattelse er under pres, og vi bliver hele tiden konfronteret med, at der er andre måder at gøre tingene på, og at vi er sårbare over for dem, siger Sune Lægaard.

- Og så er det, vi griber efter de her ideer, symboler og begreber om danskhed,« tilføjer han. Et tydeligt tegn på, at danskheden bliver en stadig mere mudret og kompliceret størrelse, kan ses i befolkningsstatistikkerne. I 1950 var 98 procent af det danske folk født her i landet. I dag er tallet knap 90 procent, ifølge Danmarks Statistik. Og alene siden årtusindskiftet er over 700.000 personer indvandret til landet, mens over 500.000 danskere er udvandret til andre lande.

Dermed er grundlaget lagt for, at de særligt danske kendetegn bliver blandet sammen med andre fra udlandet, siger Margit Warburg, professor, dr.phil. og forsker ved Institut for Tværkulturelle Studier ved Københavns Universitet.

- De mennesker, som boede i Danmark i 1950, kunne stort set forvente, at alle deres kolleger, venner og bekendte var nogen, de delte nation, religion, sprog og statsborgerskab med. Det har jo ændret sig meget siden, især på grund af globaliseringen, siger hun.

Danskheden vækket af Tornerosesøvn

Den mere kulturelt komplekse situation i Danmark har skabt en slags »generobrings-idé« blandt mange offentlige aktører og almindelige borgere, som »vil have danskheden tilbage«, siger Carsten Stage, forsker i national identitet ved Aarhus Universitet.

- Der er opstået en idé om, at danskheden er truet. At nogen har taget den, og at man vil have den igen, siger han.

Men det er forskelligt, hvad det er for særlige danske værdier, man føler sig truet på, forklarer han:

- Traditionalisterne mener for eksempel, at indvandrerne truer danskheden. Rationalisterne mener, det er de mest religiøse, der udfordrer danskheden. Og de, der forbinder danskhed med tolerance og frisind, mener, at blandt andet Dansk Folkeparti har forvandlet danskheden til en farlig størrelse. Men på tværs af uenighederne er der en fælles forestilling om, at det ægte nationale var der lige før, at det er truet lige nu, og at det skal generobres i en nær fremtid.

Og faktisk er det slet ikke så dumt, at folk i stadig stigende grad diskuterer, hvad det vil sige at være dansker i dag, siger Peter Gundelach, professor ved Sociologisk Institut, Københavns Universitet og leder af den danske Værdiundersøgelse 1981-2008.

- Det medfører et løft af danskheden. For 30-40 år siden var den bare et begreb, der lå og sov Tornerosesøvn. I dag er det noget, vi tager stilling til, siger han.

Et eksempel på et dansk sædernes forfald ?

Bør der opkræves gebyr når folk ikke møder til en aftale hos lægen uden at sende afbud ?

I maj 2016 kommer det frem i pressen at flere læger opkræver gebyrer på et par hundrede kr hvis folk ikke møder op til aftaler uden at melde afbud. Efterfølgende TV interview med flere ”borgere” konkluderer at ”det har de da gjort”. Det synes ikke at berøre dem dybt. Et interview med en repræsentant for hospitalsvæsnet mener at man ikke skal opkræve gebyrer, men at lægerne skal sende SMS der minder folk om deres aftale. Altså en yderligere umyndiggørelse.

Det er stærkt bekymrende hvis folks ”aftalemoral” er i et sådant forfald.

Det ser ud til at gebyrene virker, men det burde ikke være nødvendigt. **Aftaler skal holdes.**

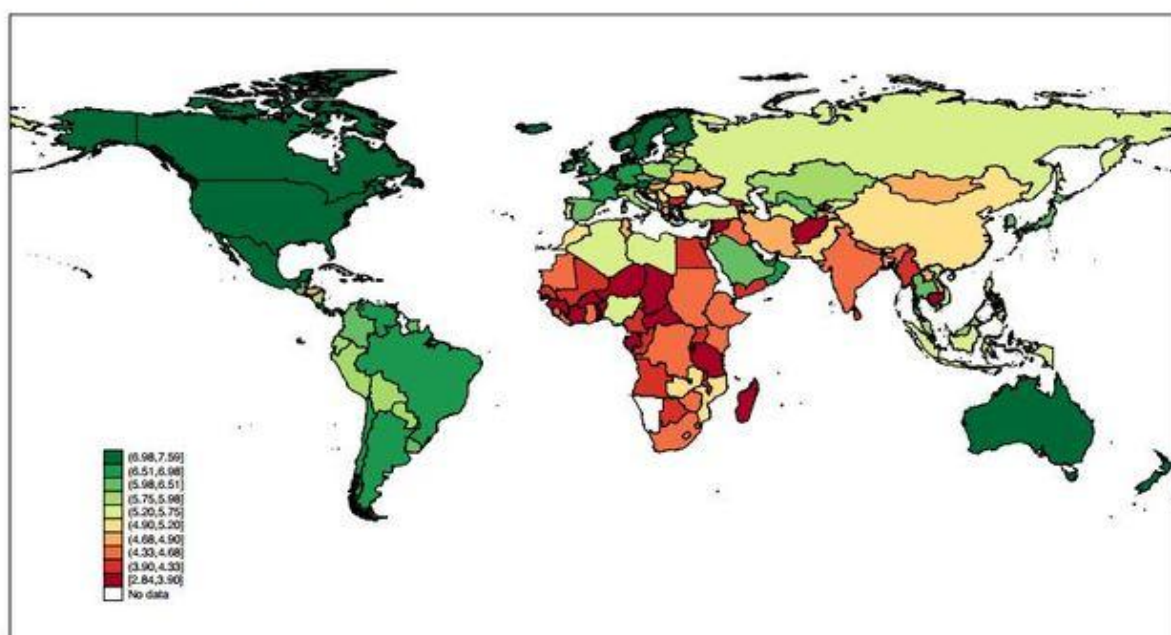
Det er en af de fineste kvaliteter ved ”danskheden” at man har **tillid til hinanden** og at man kan **regne med hinanden**. Hvis det forsvinder ser det sort ud.

e. Det lykkelige Danmark

<http://worldhappiness.report/wp-content/uploads/sites/2/2015/04/WHR15.pdf>

Danmark er ifølge FN et af verdens mest lykkelige lande.” *Lykken er mørkegrøn* ”

Figure 2.1: The Geography of Happiness

Kilder :

Flemming Lundgreen –Nielsen m.fl. : På sporet af dansk identitet

Peter Gundelach (værdiundersøgelserne)

EU kommissionen : EUROBAROMETER

Wikipedia

Den store danske encyklopedie

Og mange flere .

Jeg sender en tanke til dem alle og håber at de tilgiver mig brugen af deres materiale.

www.svinghage.dk

Flugten til Danmark – og tilbage igen

*Hurra for de danske værdier
- Det er dansk - det er dejligst!
- Værdier – Det er noget vi sætter pris på !*

Frit efter Chr. Winther : Flugten til Amerika

Jeg bor i et land hvor peberet gror,
og ingen de ligner hinanden.
Der voksede’ jeg op hos min far og min mor
Og lærte om Gud og om Fanden.

I skolen – lærte jeg bare at *Tro*,
og drømme om fortidens helte.
Selv var jeg vel mest til at gå og glo,
på andre – mens de ”*spændte bælte*.”

Jeg lærte at ærlighed tjener sig bedst,
og at - *man skal forsvare sin rede*.
At alle har ret til at leve i fred,
Til at tænke og tro og at bede.

Jeg elsker mit land og min far og min mor
Og gør’ hvad de sir’ jeg skal gøre
Det har vi vist gjort i tusinde år
Jeg er tryk, og har mit på ”det tørre ”.

På fjernsynet ser jeg at *andre end os*
Har ondt af, - vi lar ’os *fordreje*.
Så nu vil de give os ”*frihed*” til trods
for, - vi hel’re vil gør’ som vi plejer.

De sir’ vi skal tænke og tro for os selv,
og ikke la’ fortiden råde.
At det som ”de” mener, bør være model
For ”os” – Men *hvordan?* - Det’er en gåde.

For hver gang vi prøver at finde en vej
Som vi selv kan betrede – med **ære**.
Så sir’ de, at vi nu igen, tager fejl –
Og – *at vi har meget at lære*.

Vi lytter til alle de selvglade ord,
om hvad vi skal mene og gøre.
Så de der ” de andre” bliver’ glade og tror
At nu, er vi ”sympatisører”.

OJeg prøver og lytter og” *gør som de gør*”.
Men hvad kan det hele vel nytte
Når alt hvad jeg når, er at føle mig skør,
og som én, der er taget i bytte.

Nu drager jeg ud for at finde mig selv
Og gøre præcis hvad *DE* siger.
Mon ikke ”jeg” også befinder mig vel,
ved at tro på - *de danske værdier*?

De *danskeske danskere* sir’, at de står,
med et fordomsfrit sind – der forener .
At man holder sammen – hvordan det end går.
Er flittig – og så siger’, hvad man mener.

Det passer mig fint, ***at de mener som jeg***
Nu rejser jeg ud for at høre,
Om de vil forklare det grundigt for mig.
Hvad de mener, det er jeg skal gøre.

De danske er *fordomsfri* – Der hvor *de* bor.
De vil helst være fri for at se os.
Blir’ vi bare hjemme, hvor peberet gror
Så’ er det sådan, – at vi skal *bété* os.

At de *holder sammen* - Det siger sig selv.
Der er ”*dem*” og så - ”*alle de andre*.”
De ”*gør hvad de vil*” og ”*bestemmer det selv*”.
Er det mon noget, som Vi kan forandre?

I Danmark, der slider man kroppen ihjel,
og sjælen bliver ”tynd” og tar’ skade.
For mer’ vil ha mere – til ”mig” og ”mig selv”.
Det er vist sjældent, at danskere’ er glade?

Jeg tror, jeg lar’ danskerne passe sig selv,
og tar’ hjem til det sted, hvor jeg kom fra.
Men først vil jeg *sige, hvad jeg mener* - selv
Og så ka’ de gør’ - hvad de vil - Ja !

Jeg tror på en verden, hvor kundskab er magt.
Og - hvor viden vil værne den svage.
Hvor lighed, og frihed, og tillid står vagt.
Og hvor ingen bliver’ ladet tilbage.

Hvor mennesket lever i fred med sig selv,
og ikke i frygt for hinanden.
Hvor alle der *Tror* – de kan tro hvad de vil,
mens andre – de bruger forstanden.

Med flid skal I skabe – I leg skal I le,
imens I gir’ plads til hinanden.
Når få har for meget – og færre for lidt
Så tror jeg *værdier bliver sande*.

Farvel og på gensyn ! – Jeg håber og tror,
at vi vover, at tro på hinanden.
For selv om jeg bor der hvor peberet gror,

er vi fælles om Gud og om fanden.

17/9 2007

Mit bud på ”danskernes værdier ” (”Vores værdier”)

Danskerne lever ikke i et ”værdiløst” samfund.

Så langt fra.

Mange af danskernes værdier er en del af et fælles europæisk værdisæt f. eks *flid* og ”*pligten til at arbejde for føden*” eller ønsket om et *demokrati* eller af et fælles medmenneskeligt værdisæt f.eks ønsket om *sandhed* og *retfærdighed* og er som sådan ikke specielt danske.

Der findes også værdier der deles af mange i verden som f. eks *respekt for alderdommen* eller *at samfundets og slægtens behov/ krav går frem for den enkeltes* (individualistens krav) eller det vigtige i at forsvare sin/familiens *ære*, eller det naturlige i at udøve *gæstfrihed overfor fremmede som* – for tiden – hverken er særligt europæiske eller danske – Men som måske engang har været det.

De fleste værdier ændrer sig over tiden, også danskernes. Vi var mere *kongetro* og *autoritetstro* før i tiden, og vores ”*fædrelandskærlighed*” kan vi vel egentlig først begynde at opdyrke efter 1864. Før da var vi nærmere et lille imperium bestående af Island, Holsten, Slesvig og det nuværende Danmark.

Nogle værdier er tidløse og ”førkulturelle” som f.eks *barmhjertighed*, *ømhed* og ønsket om *orden og form i tilværelsen*

Værdier er noget man vedkender sig og stræber efter.

Det er ikke altid man i den konkrete situation synes helt at kunne leve op til dem.

Nogle postulerede ”danske værdier” som f. eks *frisind* (fordomsfri indstilling og accepten af at andre mennesker gør hvad det passer dem i privatlivet) viser undersøgelser (Gundelach og Varming & Zøllner) at danskerne ikke har i ret stort omfang. Vi har en høj aftalemoral (aftaler skal holdes), men ikke meget frisind. Selv om vi gerne ville have det.

Hvem er vi så?

Mit indre jeg siger mig, at det ikke ville være helt forkert at beskrive de nuværende danskeres værdier sådan her:

Demokrati .

Danskerne har stærke demokratiske værdier styrket af et rigt foreningsliv, og en høj folkelig deltagelse i politisk aktivitet især ved valg og i samfundets forvaltning (forældrebestyrelser, offentlighed i forvaltning ,ombudsmandsregler (ret til indsigt osv.)

Humanisme

Danskere er ”humanister ”. De sætter Mennesket – (ofte ”mig selv”) i centrum og ikke gud.

Vi lever i en sekulær stat, hvor skole og kirke er adskilte, og hvor stat og kirke måske også snart bliver det som i Sverige, hvor vi baserer os mere på viden end på tro.

Vi er kristne af kultur og ikke af tro.

Uddannelse

Vi sætter viden og videnbaserede færdigheder højt
("kundskab er magt", "viden åbner verden").

Vi har i stort omfang indført livslang uddannelse gennem folkeskole, efteruddannelse på arbejdspladsen, aftenskolen osv. og mener det er bekymrende hvis folk ikke har en god solid uddannelse.

Flid

Danskerne er et flittigt folk der arbejder meget. ("Arbejde adler".)

Arbejdet definerer ens sociale og identitetsmæssige situation

"Kvindeligt udearbejde" er en værdi i sig selv, selv på bekostning af børnene.

"Erhvervslivets" arbejdskraftbehov skal tilfredsstilles.

Vi ser lidt skævt til folk der ikke arbejder, (ikke er "på arbejdsmarkedet") selvom der kan være mange gode grunde til at de ikke er det.

Når vi møder nye mennesker spørger vi med det samme "*Hvad laver du?*"

Lighed og frihed.

Danskere går ind for både lighed og frihed.

De to værdier skal være i en rimelig balance.

Vi er nået meget langt med "ligheden" (lighed for loven, ligestilling, lige muligheder, lige ret til uddannelse, lige ret til medbestemmelse, økonomisk solidaritet) så for tiden bliver

"frihedsværdierne" mere betoned

("frihed fra" og "frihed til") (åndsfrihed, ytringsfrihed) selvom frihedsværdierne for tiden er noget under angreb fra vore fælles "terrorpsykose" der for os til at acceptere begrænsninger i den private "frihed" vi ikke tidligere ville have drømt om.

De bløde værdier

Danmark er ikke noget "Machosamfund". Vi sætter stor pris på en række bløde værdier (velfærd, mildhed, fredelighed, omsorg, tryghed osv.) og ønsker at tage hånd om de svageste (*indtil en vis grænse* !)

Leg

Selvom vi arbejder meget så skal det "være sjovt at være dansker" Danskerne karakteriserer sig selv som meget lykkelige i forhold til mange andre lande.

Det skal være "festligt, folkeligt og fornøjeligt", hyggeligt og jovialt.

Danmark er en værdi i sig selv

Vi er glade for os selv og tror vi er bedre og har det bedre end de fleste andre.

Det er objektivt ikke altid lige sandt – men det føler vi altså.

Vi har tillid til vort samfund og dets institutioner og til hinanden ("social tillid") og kærlighed til fædrelandet, ikke mindst når vi spiller fodbold.

Peter Jakobsen
September 2007

Vi der bor i Dannevang
- danskerne er et ironisk folkefærd. Vi mener ikke altid det vi siger - eller gør vi ?
Mel : Juletræet med sin pynt af Egil Harder
Tekst : Nonius Svinghage 2014

Vi der bor i Danevang
Synger tit en lille sang,
om det sted, Vi kommer fra,
og , om hvad' Vi holder af.
Lad os sammen mindes alt,
også - hvergang - det gik galt.

Lad os synge om os selv
Det gør godt , for krop og sjæl
Det at vide - hvem Vi er,
hvad Vi mener - hver især.
Selvom vi er "mange nok",
er vi tit en broget flok.

Vi ka', li at la' stå til.
Det er det, vi gerne vil,
og så vil vi helst la vær',
med at ha' , for meget besvær
med at gøre, det vi ska'!
Vi vil helre' slappe af.

Vi vil ha' det, som det var,
Hva' ska vi med det, "De" har ?
Eller med "at finde på",
hvor et "nyt skab" - det skal stå.
"Gamle koste" fejer bedst !
"Skomager ' bliv ved din læst" !

Vi vil gerne vær' os selv,
men vil også , "andres" vel.
De der - "andre"- udenfor,
Bare de blir' - hvor de bor.
Vi har ikke mere plads,
De ka' få et løbepas.

Danmark er et fad med grød
Juleøl - gør næsen rød!
Stegt flæsk med persille sovs
Det er vores bedste smovs
Vi er "fede" - Åh! la vær !
Lad os leve som vi er !

Danmark er, et' sted at vær'
Fædreland og alt det der.
Det at ha' - hinanden kær.
Det et være - den man er.
Danmark er "så godt vi kan"
Så vi kan vel godt gå an.

www.svinghage.dk

Det er svært at være dansker! Prøv selv!

Nonius Svinghage

*Ifølge Janteloven og vores almindelige selvopfattelse
er vi både bedre end alle de andre,
uden at vi dog skal gå og tro at vi er noget .*

Bid spids på den !

Sangen skal synges med ironi på læben og smil i hjertet

**Melodi af Johan Lange til Halfdan Rasmussens sang
”Noget om kammermusik ”**

Det er synd, for alle de - der ikke er så danske,
at de helt naturligt ved – hvor ”skabet det skal stå”.
Alle de - der er så - alt for meget - udenlandske,
til at vi tør tro - at de lar’ Danevang bestå.

Hvordan ka’ de vide, at vi danske er de bedste,
og at - det er meget svært - at blive – lige’som os.
Hvis du vil ”fordanskes”, så du minder om din næste,
er der meget du må lære - om vort arvegods.

Vi ka’ både blæse og ha’ uld og mel i munden.
Vi ka’ græde lisså’ aflangt – som en grøn ansjos.
Ka’ du ”vande høns” og ”græde snot” i Mindelunden,
mens du ”Bider dig i næsen ” ! - Så ska’ du ha ros.

Vi ka ”gi’ den gas” , og vi kan også ”slippe vinde” .
”Smede rygter” – Vi kan løbe med den halve vind!
Vi ka’ ”pudse glories” – vi ka’ også ”stå på pinde” .
Og du må ku’ ”koge suppe på en pølsepind”.

Når vi tar’ en ”grøn” og ”taler sort” som alle andre,
så - Goddag mand – Økseskaft – Vi maler byen rød!
Bare ”slå det fast” – Vi slår os løs og omforandrer
på det hele - Mens vi ”lægger hovedet i blød”.

Vi ka’ ”gå agurk” ved tanken om ”Pamjulefisen”
Vade rundt i knæhøj karse – med tilbageskridt.
”Skyde papegøjen” - skønt der er en ”Ko på isen”
Når vi køber katte - tar ’ vi sækkene på ”kridt.”

Vil du være dansk – og ”Ta til takke” med os andre,
er det helt i orden – at du ligesom prøver på’ed.
Men !

Selv om du bliver bedre end de bedste af ”de andre” ,
skal du end’lig’ ikke gå og tro – at du er noget !

2005

(erklæringen skal underskrives hvis du søger permanent opholdstilladelse i Danmark)

Erklæring om integration og aktivt medborgerskab i det danske samfund

Navn:

Udl.nr./personnr.:

Jeg erklærer herved, at jeg vil arbejde aktivt for at sikre min egen og mine herboende børns og ægtefælles/samlevers integration og aktive medborgerskab i det danske samfund.

Jeg erklærer derfor følgende:

- ☐ Jeg vil på alle måder overholde den danske lovgivning og respektere de danske demokratiske principper.
- ☐ Jeg anerkender, at det danske sprog og kendskabet til det danske samfund er nøglen til en god og aktiv tilværelse i Danmark. Jeg vil derfor lære dansk og skaffe mig viden om det danske samfund hurtigst muligt. Jeg ved, at jeg kan lære dansk ved at deltage i den danskuddannelse, som kommunalbestyrelsen tilbyder mig.
- ☐ Jeg anerkender, at de enkelte borgere og familier har ansvar for at forsørge sig selv. Jeg vil derfor arbejde på at blive selvforsørgende hurtigst muligt. Jeg ved, at det kan hjælpe mig til at blive selvforsørgende, at jeg deltager i de aktiviteter, som er beskrevet i min integrationskontrakt med kommunen.
- ☐ Jeg ved, at hvis jeg er arbejdssøgende og deltager i danskuddannelse og i de aktiviteter, der er beskrevet i min integrationskontrakt med kommunen, er jeg – hvis jeg eller min ægtefælle ikke kan forsørge mig – berettiget til midlertidig økonomisk hjælp.
- ☐ Jeg anerkender, at mænd og kvinder har lige pligter og rettigheder i Danmark, og at både mænd og kvinder skal bidrage til samfundet. Mænd og kvinder har således den samme ret – og i visse tilfælde pligt – til at uddanne sig og arbejde, ligesom mænd og kvinder har den samme ret til at deltage i demokratiske processer. Både mænd og kvinder har pligt til at betale skat og varetage forældreansvaret over for deres børn.
- ☐ Jeg ved, at det i Danmark er strafbart at udøve vold mod og ulovlig tvang over ægtefælle og andre, herunder børn.
- ☐ Jeg anerkender, at der i Danmark skal være lige respekt og udfoldelsesmuligheder for alle børn – både piger og drenge – så de kan vokse op til at blive aktive og ansvarlige medborgere, der er i stand til at træffe deres egne valg. Jeg vil sikre, at mine børn får den bedst mulige opvækst, skolegang og integration i Danmark. Blandt andet vil jeg sørge for, at mit barn lærer dansk så tidligt som muligt og læser lektier gennem skoleforløbet, og jeg vil samarbejde aktivt med barnets daginstitution eller skole.
- ☐ Jeg ved, at omskæring af piger samt brug af tvang ved ægteskabsindgåelse er strafbare handlinger i Danmark.
- ☐ Jeg respekterer det enkelte menneskes frihed og personlige integritet, kønnenes ligestilling og tros- og ytringsfriheden, som er grundlæggende i Danmark.
- ☐ Jeg ved, at diskrimination på grund af bl.a. køn eller hudfarve og trusler og hån mod grupper på grund af bl.a. tro eller seksuel orientering er strafbare handlinger i Danmark.
- ☐ Jeg anerkender, at det danske samfund tager skarpt afstand fra terrorisme. Jeg ved, at den, som er vidende om, at der tilsigtes begået en forbrydelse, der medfører fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier, som det helt klare udgangspunkt har pligt til at gøre, hvad der

står i hans eller hendes magt, for at forebygge forbrydelsen eller dens følger, om fornødent ved politianmeldelse, og at undladelse heraf kan straffes, hvis forbrydelsen bliver begået eller forsøgt, med bøde eller fængsel indtil 3 år.

☐ Jeg anerkender, at aktivt engagement i det danske samfund er en forudsætning for medborgerskab i Danmark, uanset hvor længe mit ophold her i landet måtte vare.

☐ Jeg ved, at forlængelse af min opholdstilladelse er betinget af, at grundlaget for opholdstilladelsen fortsat er til stede.

☐ Jeg ved, at tidsubegrænset opholdstilladelse normalt er betinget af, at man:

o har boet lovligt her i landet i mindst 6 år og i hele denne periode haft opholdstilladelse

o har bestået Prøve i Dansk 2 eller en danskprøve på et tilsvarende eller højere niveau o har underskrevet en erklæring om integration og aktivt medborgerskab i det danske samfund

o har været i ordinær fuldtidsbeskæftigelse eller udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed i mindst 2 år og 6 måneder inden for de sidste 3 år forud for meddelelsen af tidsubegrænset opholdstilladelse og fortsat må antages at være tilknyttet arbejdsmarkedet på tidspunktet, hvor tidsubegrænset opholdstilladelse vil kunne meddeles

o ikke i de sidste 3 år forud for indgivelsen af ansøgning om tidsubegrænset opholdstilladelse, og indtil man vil kunne meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse, har modtaget offentlig hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, bortset fra hjælp i form af enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke er direkte relateret til forsørgelse, eller ydelser, der må sidestilles med løn eller pension eller træder i stedet herfor

o ikke har forfalden gæld til det offentlige

o opfylder 2 af 4 følgende supplerende integrationsrelevante betingelser:

- Man har udvist aktivt medborgerskab eller bestået en medborgerskabsprøve

- Man har haft ordinær fuldtidsbeskæftigelse eller udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed i mindst 4 år inden for de sidste 4 år og 6 måneder forud for meddelelsen af tidsubegrænset opholdstilladelse

- Man har haft en årlig skattepligtig indkomst på gennemsnitligt 270.000 kr. de sidste 2 år forud for det tidspunkt, hvor tidsubegrænset opholdstilladelse vil kunne meddeles

- Man har bestået Prøve i Dansk 3.

Jeg ved, at man kan opnå tidsubegrænset opholdstilladelse allerede efter mindst 4 års lovligt ophold i Danmark, hvis man opfylder alle de ovennævnte betingelser, herunder samtlige 4 supplerende integrationsrelevante betingelser. Jeg ved, at kriminelle handlinger vil kunne udskyde eller forhindre, at man får tidsubegrænset opholdstilladelse.

☐ Jeg ved, at man som flygtning ikke længere har krav på beskyttelse, hvis forholdene i ens hjemland har ændret sig på en sådan måde, at man kan vende hjem. Jeg ved, at flygtninge og deres familier kan få økonomisk støtte til at rejse hjem til deres oprindelige hjemland eller tidligere opholdsland, hvis de på et tidspunkt skulle ønske dette.

Dato: Underskrift

Om værdier og dyder

Etik, morallære, undertiden det samme som moral. Hvis der skelnes, er *moral* en betegnelse for sæd og skik (sædeligheden), mens *etik* er overvejelser over moralens grundlag. Moral er de konkrete forskrifter, etik er moralfilosofi. Der er dog ikke enighed om denne skelnen, og på visse andre sprog, fx engelsk, forholder det sig omvendt.

Etiske problemer kan opstå i ethvert møde mellem mennesker. Selvom afgrænsede områder af tilværelsen kan have gavn af særlige etiske overvejelser, er etik først og fremmest et almenmenneskeligt emne.

Værdier - Nogle definitioner

Værdi, angivelse af, hvordan noget vurderes kvalitativt eller kvantitativt, og samtidig en betegnelse for det, der bør fastholdes eller virkeliggøres. Værdi og værdier er ord, der i dagligsproget og i videnskabelige sammenhænge anvendes på måder, der ikke umiddelbart synes at have noget tilfælles.

I **matematik** bruges værdi ofte om en størrelses kvantitet, fx dens talværdi. I logik taler man om, at "sand" og "falsk" er sandhedsværdier. Den matematiske og den logiske brug af ordet er stort set uproblematisk, hvorimod dets anvendelse inden for såvel økonomi som etik, æstetik, politik og religion afføder en række problemer.

I **økonomi** forstås værdi som resultatet af en værdifastsættelse af varer og produktionsfaktorer, fx råstoffer og arbejds løn. En ting har en brugsværdi, i mere udviklede samfund muligvis tillige en bytteværdi; indførelse af et kvantitativt mål for bytteværdien uanset varens karakter, fx mønter, er begyndelsen til en egentlig pengeøkonomi, hvor værdier kan udtrykkes med talstørrelser. Skønt værdien af varer og produktionsforhold herefter kan kvantificeres, er der uenighed om, hvad der bestemmer deres størrelse. I de objektive værditeorier bestemmes en vares værdi af produktionsbetingelser, løn og profit, i de subjektive værditeorier af nytteværdi, knaphed/overflod, liebhaveri og eksistensen af andre forbrugsmuligheder.

Inden for **etik, æstetik, politik og religion** kaldes fx det gode, det sande (sandhed), det oprigtige, det ægte, det smukke (det skønne) og det originale for værdier. Disse værdier kan næppe kvantificeres. Også her kan der skelnes mellem objektive og subjektive værditeorier; ifølge en objektiv værditeori stræber vi fx efter noget, fordi det er godt, og vi kan lide noget, fordi det er smukt, hvorimod en subjektiv værditeori går ud på, at fordi vi stræber efter noget, anser vi det for godt, og fordi vi føler os tiltrukket af noget, synes vi, at det er smukt. Inden for begge teorier kan man skelne mellem absolutte værdier, som har værdi i sig selv, og relative værdier, som tjener til at opnå en absolut værdi.

For en **objektiv værditeori** er det et problem, hvilken type egenskab en genstand tilskrives, fx når den vurderes som god. Er godhed en naturlig egenskab ved en genstand på linje med fx genstandens farve og hårdhed? Eller er det en ikke-naturlig egenskab, dvs. en egenskab, hvis tilstedeværelse eller fravær ikke ændrer den pågældende genstand? Et redskab ændrer sig ikke, når det går af brug eller ikke længere er nyttigt. Dette må betyde, at dets nytte eller mangel på nytte er en ikke-naturlig egenskab.

Gundelachs værdier: "Værdier er ikke - observerbare fænomener som handler om hvad der er godt eller ondt, eller hvad der er ønsket eller uønsket".

Værdier - Strøtanker

Værdier - Det er noget vi sætter pris på !

Værdier – det er noget vi står for ("står på mål for")

Værdier (som det er) og normer (som det bør være)

Vaner

Det er noget vi har !

Det er sådan vi gør , Her !

Vi gør os ofte ”bedre” end vi er

”Danskere” roser sig af, at vi har værdier og vaner som undersøgelser viser vi slet ikke har.f.eks frisind.

”Værdineutral” – hvad er det i praksis mere end at $2+2 = 4$

”Værdikamp” mellem danskere – vi er ikke altid enige

Værdier ændrer sig

Få værdier er evige. Selv ”krig” (fravær af krig) der af de fleste nu betragtes som noget der skal stræbes efter at undgå , var i den græske antik (f.eks hos Achilleus) noget godt der gav mulighed for at vinde hæder (og ejendom)

Nutidige værdier / fortidige værdier/fremtidige værdier /

Er nogle værdier bedre end andre ?

Er danskerne værdier bedre end de andres værdier ?

Er de ”herskendes” værdier bedre end de underkuedes?

”Friværldi”er den bedste værdi som danskerne for tiden har (Sic)

Danske værdier/europæiske værdier/ vestlige værdier /universelle værdier

Danskernes værdier og de andres værdier

”Danske værdier” og ”danskernes” værdier

Folkets værdier og politikernes værdier

Noget kan være ”værdifuldt” f.eks luft. uden at have en værdi (økonomisk værdi), men ”ren luft” får i stigende grad en værdi.

Vi taler mere om ”danske værdier” nu end før.

Et opslag i tekstsamlingen ”Korpus” giver 45 svar for sætninger med ordene ”danske værdier” i 2007 ,men kun 35 i 2000 og kun 10 i 1990

Værdier og dyder

Værdier er individuelle (*det den enkelte synes bedst om*), mens **dyder** er kollektive (*de menneskelige egenskaber der muliggør et liv i fællesskab*)

Værdi + ret modsat dyd + pligt

Vi skal værne om de dyder og pligter det danske samfund skal bygge på, mindre end om de værdier og den ret den enkelte borger mener at have (Jørn Henrik Petersen , citat skal opspores)

Aristotelles dydsetik (Pligtetik, nyttetik og dydsetik)

Mallings ”Gode gerninger”

Bogen er opdelt i kapitler omhandlende hver sin **dyd**:

1. Religion
2. Menneskekierlighed
3. Høimodighed
4. Kierlighed til Fædrelandet
5. Troskab mod kongen
6. Kiekt mod
7. Standhaftighed
8. Tapperhed
9. Snildhed
10. Sindighed
11. Ædelmodighed
12. Retfærdighed
13. Trofasthed
14. Embeds-Iver
15. Vindskibelighed
16. Flid i Studeringer
17. Goddædighed
18. Store Fortienester af Staten

Hvert kapitel indledes med en kort beskrivelse af den omhandlede dyd, og derefter følger en del korte afsnit med anekdoter eller småbiografier over personer som har udmærket sig indenfor denne.

Bilag 4: **Professor Jørn Henrik Petersen. Danskernes nye menneskesyn.**

Interview i Politiken maj 2016

Vi taler ned til dem, der er ramt af sociale problemer

Mennesker på overførselsindkomst ses som en samling 'Dovne Robert'er alle til hobe. Vi møder dem ikke længere som medborgere med et sæt af rettigheder, men med en forventning om, at de er domineret af forsørgerkultur og krævementalitet. **Det etiske grundlag for vores samfund smuldrer**, mener professor Jørn Henrik Petersen.

»Vi har i årevis talt om, at det er de økonomiske problemer med flere ældre og større forventninger til velfærd, der trækker Danmark ned. Jeg kender alle argumenterne, for jeg har siddet i både Socialkommissionen og Velfærdskommissionen. Men jeg har flyttet mig, og i dag vil jeg kalde de økonomiske udfordringer for overfladebetragtninger. De er til noget, vi kan håndtere. Måske ikke uden skrig og skrål, men overordnet set uden de store problemer. Danmarks største udfordring er en helt anden, og den er langt sværere at håndtere. **Nemlig at det etiske grundlag for samfundet er ved at smuldre**«.

BLÅ BOG

Jørn Henrik Petersen

Jørn Henrik Petersen (f. 1944) er professor i socialpolitik og tidl. leder af Center for Velfærdsforskning ved Syddansk Universitet.

71-årige Jørn Henrik Petersen er professor i økonomi ved Syddansk Universitet. Han har i en menneskealder været med til at sætte nationens økonomiske udfordringer på formel. Men nu, på sine gamle dage, er han ved at opdage, at der er behov for en ny variabel i det store regnestykke. »Hvis jeg prøver at gå et spadestik dybere og se på, hvad der egentlig er galt, er det, at vi i disse år ser fremkomsten af et nyt menneskesyn. Det, som Hal Koch kaldte samfundsmennesket, og som handlede om, at vi skulle være fælles om det politiske, er langsomt ved at blive erstattet af det, som professor Ove Kaj Pedersen kalder '**det opportunistiske menneske**'. Dvs. det menneske, der vil opnå mest muligt med den mindst mulige indsats. Den virkelige risiko for vores samfund er, at vi er begyndt at udvikle systemer, der fremelsker og præmierer den del af befolkningen, der ikke tænker i fællesskaber«.

Hvordan ser du det komme til udtryk?

»Den grundlæggende tillid, vi traditionelt har haft til hinanden, og opfattelsen af, at vi grundlæggende opfører os ordentligt over for hinanden, er ved at gå i opløsning. Vi ser på dem, der er ramt af sociale problemer med tiltagende mistro. Vi ser på dem med en opfattelse af, at de vil smygge sig udenom, og at de er en samling 'Dovne Robert'er alle til hobe. Vi møder dem ikke

længere som medborgere med et sæt af rettigheder, men med en forventning om, at de er domineret af forsørgerkultur og krævementalitet. Vi taler systematisk ned til dem«.

SILVANA MOUAZAN (Interviewer) Jeg er barn af de socialt udsatte områder, som I kalder utrykshedsghettoen

»Det er på samfundsplan, at det store skred sker. Hvor vi tidligere havde et **medborgerfællesskab**, er vi nu ved at skabe et **'fællesskab' omkring arbejdsmarkedet. Hvis ikke du er en del af arbejdsmarkedet, er du ikke en del af dette fællesskab.** Det samfund, vi grundlagde med fremkomsten af velfærdsstaten, var medborgerbaseret. Det er ved at krakelere, og i stedet får vi et todelt samfund, hvor vi tænker i 'os og dem'. Vi ser det tilsvarende i flygtningedebatten, hvor der er en voldsom polarisering mellem os og dem. På den måde har vi systematisk flyttet fokus, så de dårligst stillede er gået fra at være grupper, vi havde en eller anden form for sympati for – ja måske oven i købet medlidenhed med – til at de gøres til synderbukke i vores system: at de bliver dem, der skaber vores problemer«.

Men 'Dovne Robert' eksisterer jo. Er det så mærkeligt, at A-holdet, der betaler gildet, reagerer? De ældre er et eksempel på en gruppe, der er hævet over negativ retorik

Jørn Henrik Petersen

»Velfærdssamfundet forudsætter, at vi opfører os rimeligt og civiliseret over for hinanden, og selvfølgelig er der nogle, som falder ved siden af, og som hellere vil lade sig forsørge end lave et stykke arbejde. Men hele denne diskussion fik for alvor vind i sejlene efter november 2011, da SF'eren Özlem Cekic lavede sit fabelagtige selvmål med 'Fattig-Carina'. Det gav anledning til en enorm ideologisk debat i Socialdemokratiet, hvor man pludselig fandt et ordvalg frem, som jeg ved min salighed ikke har kendt tidligere i det parti. Man begyndte helt åbent at tale om 'befolkningens krævementalitet', og om, at nogle 'føjte sig kaldet til at leve i en forsørgerkultur'. Det førte i partiet til en markant understregning af, at pligt går forud for ret«.

Er velfærdsstaten en perversion?

Året efter gennemførte den daværende S-R-SF-regering en skattereform, der blandt andet blev finansieret med besparelser i overførselsindkomsterne. Det var her, at den dengang folkesocialistiske skatteminister Thor Möger Pedersen talte om at tilgodese de danskere, der ifører sig værktøjsbælter og smører leverpostejmadder. Jørn Henrik Petersen mener, at denne måde at tænke på, er ny for alle partier. Også de borgerlige har hidtil talt om, at borgerne var i samme båd – 'at det, som rammer dig i dag, kan ramme mig i morgen' – men det er især Socialdemokraternes pludselige forvandling, der overrasker ham.

»Socialdemokraterne kunne i det mindste sige, at de er kommet til en ny erkendelse, og at de nu vil noget andet. Lad være med at hænge det op på, at det er socialdemokratisk arvegods, for det er det ved gud i himlen ikke: Når man begynder at tale om, at det er pligterne, der skal være styrende, siger man indirekte, at det velfærdsstatslige system har været en anomali, en perversion, og at vi har bygget et system op på nogle forudsætninger, som har vist sig ikke at holde«.

Hvorfor er det et problem at tilgodese dem, der går på arbejde hver morgen?

»Det er fint nok at anprise en befolkningsgruppe. Problemet er, at man samtidig pisser højt og flot på en anden befolkningsgruppe. Socialdemokraterne ville skabe lige værdighed i borg og hytte, men det er præcis dette samfundsideal, der krakelerer på rejsen mod konkurrencestaten«.

Men får vi et mindre velfungerende samfund, hvis vi præmierer dem, der yder en ekstra indsats? Man kan ikke bare pille lidt ved et par skruer i maskinrummet, hvis det er den grundlæggende følelse af fællesskab og solidaritet, der er væk

Jørn Henrik Petersen

»Vi får et samfund, hvor det fundament, der har været bærende for de skandinaviske samfundstyper, begynder at smuldre. Vi har hidtil haft en høj grad af social kapital og en dybtgående tillid til hinanden inden for et fællesskab, der ikke bare har været et fællesskab for de virksomme. Hvis det bryder sammen, får vi en anden form for samfund«.

Men måske får vi et mere effektivt samfund?

»Det tror jeg ikke. Selv forhærdede økonomer accepterer jo, at de skandinaviske velfærdssystemer nogle gange fungerer på trods. Et system med en så omfattende offentlig sektor, hvor man i den grad tager hånd om de svageste, er i teorien dømt til at være økonomisk destruktiv og ødelægge alle gode incitament. Men det forbløffende er jo, at systemet fungerer og har fungeret længe. Og måske er det netop som følge af systemets indretning, at det har været så effektivt. Historisk set har velfærdslande været højvækstlande, og det tror jeg hænger sammen med de fundamentale tillidsforhold i samfundet – forhold, som falder fra hinanden, i det øjeblik vi begynder at tænke i A-hold og B-hold. I det øjeblik politikerne gør en dyd ud af, at vi skal være opportunist og os selv nok, går samfundsmoralen i opløsning«.

KRONIKEN Vi vender ryggen til samfundets svageste

Jørn Henrik Petersen peger på, at også store økonomiske samfundsområder som pension og sundhed kan komme til at stå over for en grundlæggende forvandling som følge af individualiseringen og politikernes imødekommelse af 'det opportunistiske menneske'.

»Vi kan let havne i en situation, hvor befolkning og politikere ønsker at trække støtten til den fælles folkepension, hvis de pludselig synes, det giver mere mening at betale til de individualiserede arbejdsmarkedspensioner. Og tilsvarende inden for sundhed, hvor mange allerede i dag har en privat sundhedsforsikring, selvfinansieret eller arbejdsgiverbetalt. Men når vi bygger nye systemer for at komme det opportunistiske menneske i møde, udhuler vi forudsætningerne for, at vi på lang sigt fastholder det fællesskab, som er alfa og omega for et samfund, hvor de, der ikke er født med en guldskæ i munden, kommer med«.

Men er du ikke bare blevet moralist på dine gamle dage?

Jo, for fanden. Når Ove Kaj Pedersen beskriver det opportunistiske menneske, der vil få maksimalt udbytte af minimal indsats, er det en analytisk pointe, og jeg kan dybest set ikke bestride, at det er tilfældet. Men hvis vi begynder at indrette systemer, hvor vi priser opportunismen, forcerer og fremmer vi den jo. Nu er opløsningen i fuld gang, og jeg synes, at vi i for ringe grad har diskuteret med hinanden, hvad det egentlig er for et samfund, vi er ved at skabe«.

Det er deres egen skyld

Hvor det i forbindelse med velfærdsstatens opbygning var det folkelige fællesskab, som politikerne talte om, er den politiske retorik skiftet, så det nu er det individuelle ansvar, der fylder i skåltalerne. Det har ført til, at vi ifølge Jørn Henrik Petersen er på vej over i »mistænkeliggørelsens samfund«. Vi behandler grupper, som vi kan identificere os med, anderledes, end grupper vi ikke kan identificere os med. Det er dog ikke alle uden for arbejdsstyrken, der får på hattepulden.

»De ældre er et eksempel på en gruppe, der er hævet over negativ retorik. Her taler man højst om en 'ældrebyrde', og come on, det kan vi gamle vist godt leve med. De fleste på arbejdsmarkedet kan ikke se sig selv som kontanthjælpsmodtagere, og derfor er der en tendens til at placere dem i velfærdssamfundets dybeste kælderregion. Det kunne vi ikke drømme om at gøre ved de gamle. Vi gamle er også så mange, at vi kan blive en afgørende vælgergruppe«.

Er det så 'bare' de arbejdsløse og de fremmede, der mærker den negative retorik?

»Pointen er, at denne måde at tænke på er en glidebane. Ser du på retorikken omkring de fremmede, ligger den for eksempel snublende tæt på retorikken omkring flere forhold på

handikapområdet. Lad mig blot nævne vores stigende fokus på fedme. Her er der i dag flere og flere, der mener, at det er folks eget problem, hvis de er fede. At det er selvforskyldt. Min pointe er, at der sker nogle glidninger, hvor man siger, at det er 'selvforskyldt'. Det begreb var stort set forsvundet fra ordbogen fra slutningen af 1950'erne og de næste 25-30 år. I dag bliver det brugt hele tiden«.

Hvad er så din opskrift på succes – hvordan kommer vi tilbage til et mere solidarisk samfund?

»Det er ikke let. Hvor de økonomiske problemer – dem, jeg kalder overfladeproblemer – forholdsvis let kan håndteres, fordi det blot forudsætter at skabe lidt indsigt i hovedet på de politikere, der træffer beslutningerne, så kan de problemer, der handler om fremkomsten af en ny kultur, ikke løses ovenfra. Man kan ikke bare pille lidt ved et par skruer i maskinrummet, hvis det er den grundlæggende følelse af fællesskab og solidaritet, der er væk. Mit svar er, at vi begynder processen med et interview som dette. Vi skal begynde at tale om problemet. For hvis vi skal lave om på denne udvikling, er det os selv, vi skal lave om på«.